फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा

२००२-२००३

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

2002-2003

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2002-2003

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		भाग - 1 दृष्टिक्षेपात जिल्हा	1 ते 7
		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 20
		भाग - 2 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ,घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3	1.3	1991च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
4	1.4	2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	13
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या	15
6	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत काम करणा-या व्यक्तिंची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	19
7	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	20
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	21
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसुचित जाती व जमातीकरिता आकडेवरी	22
10	1.8	भिंती ,छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	24
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण	25
12	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	26
13	1.11	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालु किंमतीनुसार	27
14	1.12	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किंमतीनुसार	28
		2.हवामान	
15	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	29

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		3.कृषी	
16	3.1	जमीनचा वापर	34
17	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	36
18	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन	44
19	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखाली आलेले तालुकावार क्षेत्र	45
20	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र	46
21	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी	51
22	3.6(ब)	तालुकावार कुपनलीका,हातपंप चालु असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपाची संख्या	52
23	3.7	विहीरी खेरीज लघु पाटबंधारे यांची कामे	53
24	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे	55
25	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता खाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	59
26	3.10	कृषी विषयक अवजारे कृषी गणना 1997	63
27	3.11	दुष्काळ,टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती	64
		4.पशुसंवर्धन	
28	4.1	तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	67
29	4.2	जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संस्थाची तालुकावार संख्या	74
30	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मत्युची संख्या	76
31	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थाचे कार्य	77
32	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या	78
33	4.5	जिल्हयातील वनक्षेत्र	79
34	4.6	जिल्हयातील मुल्य व गौण वनउत्पादने	80
35	4.7	जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय	81
36	4.8	जिल्हयातील सागरी मत्स्यव्यवसाय	

	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	2	3	4
		5.रोजगार उद्योग,खनिकर्म व वीज	
37	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	82
38	5.2	चालु कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गिकरण	88
39	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालु असलेल्या कारखान्यांचे वर्गिकरण	92
40	5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी)	96
41	5.5	रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी	100
42	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	102
43	5.7	जिल्हयातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2002)	103
44	5.8	निरनिराळया उद्योगातील रोजगार	104
45	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या	105
46	5.10	विजेचा वापर	106
47	5.11	कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	107
48	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग)उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	108
49	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	109
50	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	110
51	5.15	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	111
52	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या - (आर्थिक गणना 1998)	112
53	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान	113
54	5.17(ब)	गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	114
55	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	115
56	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान संख्या (आर्थिक गणना 1998)	116
57	5.19(अ)	सामुहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगाची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	117

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
58	5.19(ब)	सामुहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	118
59	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकरमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	119
60	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	120
		6.सहकार	
61	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	121
62	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती	122
63	6.3	जिल्हयातील सहकारी संस्थाची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	123
64	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्य	124
65	6.5	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थाचे कार्य	125
66	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थाचे कार्य	--
67	6.7	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थाचे कार्य	128
68	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक-कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	131
69	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थानी दिलेली पीक कर्जे	--
70	6.10	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थान्नी दिलेली पीक कर्जे	132
71	6.11	जिल्हयातील विगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य	133
72	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थाचे कार्य	134
73	6.13	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थाचे कार्य	137
74	6.14	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्याचा तपशिल	138
75	6.15	जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती	139
76	6.16	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	147
		7.वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	
77	7.1	सार्वजनिक व अर्ध सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती	148
78	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या	150
79	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या	152
80	7.4	माता बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी	153
81	7.5	जिल्हयातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या	154

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		8. शिक्षण	
82	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	155
83	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या	156
84	8.3	पूर्व प्राथमिक,प्राथमिक,माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	157
85	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था	158
86	8.5	आर्थिक दृष्टया मागसलेल्या विद्यार्थ्याना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती	159
87	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	160
88	8.7	जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी)	161
89	8.8	जिल्हयातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम	--
90	8.9	शिक्षकाकरिता प्रशिक्षण संस्था	162
91	8.10	तालुकावार शारीरीक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडांगाणे , क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इत्यादी माहिती	163
		9. वाहतूक व दळणवळण	
92	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी	164
93	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी	165
94	9.2	प्रकार व पृष्टभाग.यानुसार रस्त्यांची लांबी	166
95	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या	167
96	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक	168
97	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतुके गणना	169
98	9.6	पोस्ट,तारघरे व दुरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी	181
		10. स्थानिक संस्था	
99	10.1	स्थानिक संस्थाचे उत्पन्न व खर्च	182
100	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	183
101	10.3	जिल्हापरिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च	186
102	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगरपालिकांची उत्पन्न व खर्च	188

	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	2	3	4
		11. नियोजन	
103	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत खर्च	190
104	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतीक साध्ये	192
105	11.3	रोजगार हमी योजना	201
106	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे,त्यावरील रोजगार व खर्च	202
107	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना	203
108	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	205
109	11.7	जिल्हयातील रासायनिक खताचे वाटप	212
110	11.8	जिल्हयातील साखर कारखाने गळीत हंगामाकरिता	213
111	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या	214
112	11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची पगती दर्शविणारा तक्ता	215
113	11.11	जिल्हयातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद व खर्च	216
114	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम	218
115	11.13	विशेष घटक योजना	219
116	11.14	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम	220
		12. किंमती व निर्देशांक	
117	12.1	जिल्हयातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती	222
118	12.2	जिल्हयातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तुंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती	224
119	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	230

	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	2	3	4
		13.न्याय व प्रशासन	
120	13.1	जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या	231
121	13.2	जिल्हयातील गुन्हयासंबंधीची आकडेवारी	232
122	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	233
123	13.4	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	234
124	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे	235
		14. बॅकींग व विमा	
125	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये,वर्गीकृत वँकाची संख्या,ठेवी व कर्जे	236
126	14.2	जिल्हयातील चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	237
127	14.3	उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम	237
		15. संकिर्ण	
128	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी	238
129	15.2	गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या	239
130	15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसुल	240
131	15.4	मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके	241
132	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ,गहू व साखर	243
133	15.6	जिल्हयातील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी	244
134	15.7	जिल्हयातील अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	248
135	15.8	निवडक निर्देशांकाचे कल	250

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2002-2003

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - नागपूर

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(एक)	**प्रशासकिय रचना**			
	अ) भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.35 ते 21.44	16.4 ते 22.1
			0	0
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.15 ते 79.40	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान			
	तापमान		1998	2001-2002
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	6.6	5.6
	2) कमाल	डिग्री सेल्सीअस	46.8	45.9
	3) पर्जन्य (सरासरी)	मि.मि.	870.2(2002)	1628.00(1998)
	क) प्रशासकिय विभाग(2002-2003)			
	1) तहसिल	संख्या	14	353
	2) पंचायत समित्या	संख्या	13	347
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	1	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	1	उ.ना.
	5) शहरे	संख्या	29	378
	6) गावे (एकूण) 2001प्रमाणे	संख्या	1874	43722
	1) निर्जन	संख्या	312	उ.ना.
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1562	43722 ।
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9892	307583
(दोन)	**प्रशासकिय संस्था (2002-2003)**			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	13	347
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	19
	3) नगरपरिषदा	संख्या	10	224
	4) कटक मडळे	संख्या	1	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	778	27805(0)

। वस्ती नसलेली गावे धरुन

(0) नगर पंचायतीसह

आकडे	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
		संख्या	59	926
				(31डिसे.2001)
	तलाठी आजूबाजूचे पोस्ट	संख्या	121	1769
				(31डिसे.2001)
(तीन)	लोकसंख्या 2001 प्रमाणे			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1444	55732
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	2607	41020
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	4051	96752
	4) अनुसुचित जातीची लोकसंख्या(1991)	आकडे हजारात	619	8758
	5) अनुसुचित जातीच्या लोकसंख्या 1991 ची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	18.84	11.09
	6) अनुसुचित जमातीची लोकसंख्या(1991)	आकडे हजारात	458	7318
	7) अनुसुचित जमातीच्या लोक संख्यची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी(1991)	टक्केवारी	13.92	9.27
	8) पुरुष (2001)	आकडे हजारात	2095	50334
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	1956	46418
	10) स्त्री - पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	934	922
	11) घनता (1991)	दर चौरस कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	331	314
	12) साक्षरतेचे प्रमाण (2001)			
	1) एकूण	टक्केवारी	84.18	77.3
	2) पुरुष	टक्केवारी	90.25	86.3
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	77.65	67.5
	4) राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमाक	संख्या		
(चार)	कृषि (अस्थायी)		(2000-2001)	(2001-2002)
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	986	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	135	5214
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	13.69	16.95
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	61	1380
	ब) पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	45	1720
	क) एकूण (अ ब)	हजार हेक्टर	106	3100

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	४) पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड			
	न केलेली इतर जमीन			
	1) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	53	1249
	2) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	19	247
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	51	915
	5) पडीत जमीन			
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	36	1255
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	34	1200
	6) पिकाखालील जमीन			
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	518	17579
	2) दुर्सोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	91	4808
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	609	22387
	7) ओलित क्षेत्र			
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	93	2971
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	213	3668
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	287	12779
	9) वहित धारण जमीन (अंतिम) (1990-91)			
	1) 2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	114	7442
	2) 2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	97	3095
	3) 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	4	116
	10) जमीन महसूल वसुली (2002-2003) (सुधारित)	लाख रुपये	193	2368 (एकत्रित)
	11) जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रुपये	5763	
	12) पंचायत समित्यांचा उपकर		622	
(पाच)	पशुसंवर्धन (पशुगणना) (1997)			
	1) एकूण पशुधान	संख्या हजारात	1098	39638
	2) गायी व बैल	संख्या हजारात	639	18071
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	98	6073
	4) मेंढ्या व शेळ्या	संख्या हजारात	345	14802
	5) कोंबड्या व बदके	संख्या हजारात	691	35392

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
(सहा)	सहकार (2002-2003)			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	4068	173402
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	580	20839
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारात	208	11436
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	217	25574
	5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	67.72	4076
(सात)	जलसिंचन		(6/2003अखेर)	(6/2003अखेर)
	अखेरपर्यंत पुर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र			
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	32
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	15	178
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	252	उ.ना.
	3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र)	संख्या	49	2182
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	18	उ.ना.
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणार क्षेत्र	हजार हेक्टर	44	1931
(आठ)	उद्योग		2002	2002
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	1733	34170
	2) नोंदणीकृत चालु कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालु कारखाने)	संख्या	1496	28707
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या (2002-2003)	संख्या	2	201 (2002-2003)
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (2002-2003)	हजार मे.टन	2	6218
	5) सर्व सुत गिरण्यांची संख्या (2002-2003)	संख्या	7	230
(नऊ)	वीज		(31.3.2003)	(31.3.1998)
	1) वीजपुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	1903	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1874	उ.ना.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	६) बोज पुरवठा केलेले पंप संच (मार्च,2003 अखेरपर्यंत)	संख्या '000'	62	2417
	७) बसविण्यात आलेले गोबरगॅस संयंत्रे	संख्या	14475	उ.ना.
(दहा)	**सार्वजनिक आरोग्य (2002-2003)**			
	१) रुग्णालये	संख्या	24	964
	२) दवाखाने (प्रा.आ.केंद्र म्हणून श्रेणी मुळे संख्येत घट	संख्या	124	2081
	३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	48	1806
	४) प्राथमिक आरोग्य पथके (अस्थायी)	संख्या	-	174
(अकरा)	**शिक्षण**		(2001-2002)	(2002-2003)
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2475	67062
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	451	11837
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	13	315
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	35	38
(बारा)	**माध्यमिक शिक्षण 2001-2002**		(2001-2002)	(2002-2003)
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	741	16917
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	442	9864
	3) शाळेतील शिक्षण	संख्या हजारात	13	267
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	34	37
(तेरा)	**उच्च शिक्षण**			(2002-2003)
	1) संस्था	संख्या	153	1786
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	85	1035
(चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण (2002-2003)			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	उ.ना.	5410

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण		(2002-2003)	(2002-2003)
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	40	612
	1) शासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	347
	2) अशासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	25	265
	2) शासकिय व अशासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	5672	93169
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षीसाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	13 4230	146 45232
	4) पदवीका व अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	9 3000	170 40185
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिकव उच्च माध्यमिक गट) व त्याची प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या हजारात	94 10	उ.ना. उ.ना.
(पंधरा)	परीवहन आणि दळणवळण (मार्च,2003 अखेर)			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	421	5450
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गांवे			
	अ) बारमाही	संख्या	739	37585
	ब) हंगामी	संख्या	493	1927
	3) एकूण रस्त्यांची लाबी (पृष्टांकित) 31 मार्च 2001	कि.मी.	9468	224940
	4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	346	3710
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	कि.मी.	954	33705
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1011	48192
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1446	44183
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	3462	95150

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
(सोळा)	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	1) दारिद्र रेषेखालील कुटुंबे 1997-98 च्या सर्वेक्षणानुसार स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	संख्या लाखात	1.09	38.19
	1) स्वरोजगारांची संख्या (2002-2003)	संख्या	1759	55772
(सतरा)	रोजगार निर्मिती (2002-2003)			
	अ) रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस लाखात	10.35	1545.05
	ब) जवाहर ग्रामसमृध्दी योजना (2002-2003 अखेर)	मनुष्य दिवस लाखात	5.91	530.68
(अठरा)	आदिवासी कल्याणकारी योजना		(2002-2003)	-2003
	आदिवासीकरिता आश्रमशाळा	संख्या	8	929
	विद्यार्थी	संख्या	2520	312907
(एकोणव	मागासवर्गीयासाठी कल्याणकारी योजना		(2002-2003)	(2002-2003)
	अ) मागासवर्गीयासाठी वसतीगृहे	संख्या	9	243
	ब) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	825	19028
(वीस)	जिल्हा नियोजन (2002-2003)			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	27	308638
	2) अनुशेष भरुन काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	0.56	422.97
(एकेवीस	नागरी पुरवठा (2002-2003)			
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	1792	49921
	2) पुरविलेला एकूण साठा(डिसें.2003अखेर)			
	अ) गहू	हजार टन	23	863
	ब) तांदुळ	हजार टन	14	501
	3) शासकिय गोदामे (30.6.2003)	संख्या	13	994
	4) साठविण्याची क्षमता (30.6.2003)	मे.टन लाख टनात	1.54	584

टिप - 1) उ.ना. उपलब्ध नाही.

आधार 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,मुंबई.

2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,नागपूर.

भाग - १

समालोचन

2002-2003

सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2002-2003

जिल्हा - नागपूर

1. स्थान व भौगोलिक वैशिष्टे

1.1 भौगोलिक स्थान :-

गोंड राजा बख्त बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर बसविले. व शहराच्या नावावरुनच नागपूर जिल्ह्याचे नांव या जिल्हयास देण्यांत आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्हयाचा विकास केला. सन 1817 मध्ये सिताबर्डीच्या यध्दात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन 1853 मध्ये भोसले घराण्याचा -हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्य प्रांत व वऱ्हाड याची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन 1867 मध्ये ग्रेट इंडियन येनीनसुला रेल्वे (सध्याची मध्य रेल्वे) मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यांत आला. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्हयाच्या विकासास गती मिळाली . सन 1947 ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशांची निर्मिती झाली तेव्हा पासून 1956 पर्येत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावर प्रांत रचनेनंतर नागपूर जिल्हा द्विभाषिक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरुप संपुष्टात आले. दिनांक 1 मे, 1960 रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मिती नंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश 20. 35 ते 21 .44 व पूर्व रेखांश 78. 15 ते 79. 40 चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्हयाचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्हयाच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

1.2 क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :-

नागपूर जिल्हयाचे क्षेत्रफळ 9892 चौ.कि.मी.असून महाराष्ट्राच्या 3.23 टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता. त्या पांच विभागांचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर,काटोल,सावनेर,रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. 1 मे,1981 नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण 14 तालुके निर्माण करण्यांत आले. नागपूर - शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यांत आले.

2001 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्हयात 17 गणना शहरे आहेत. 2001 च्या जनगणनेनुसार एकूण 1874 खेडी असून त्यापैकी 1562 लोकवस्ती असलेली व 312 ओसाड खेडी आहेत. जिल्हयामध्ये 778 ग्रामपंचायतीं असून 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्हयामध्ये 10 नगरपालिका 1 कटकमंडळ व 1 महानगरपालिका कार्यरत आहे.

1.3 भौगोलिक वैशिष्टे :-

भौगोलिक दृष्टया नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागामध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश,पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान,वेणा नदीच्या खो-यातील सखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेशात पिल्कापार,महादगड,गरमसूर,पिंपरडोह,जामगड,चापेगडी हया प्रमुख टेकडया असून ईशान्येस अंबागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिध्द कालीदास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्हयाची समुद्रसपाटीपासून कमत कमी उंची 274 मी. व जास्तीत जास्त उंची 652 मी.आहे.

1.4 भूगर्भ रचना :-

नागपूर जिल्हयाच्या भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून तयार झाली आहे. जिल्हयातील कन्हान खो-यात कोळसा,खापा व सावनेर व रामटेक विभागात मॅगनीज,भिवापूर व उमरेड तालुक्यामध्ये कच्चे लोखंड, चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांद्री,पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलामाईट दगड फार मोठया प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्सपार,क्वॉर्टर्स व टंगस्टन ही खनिजे आणि इमारती करिता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्हयात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्हयाची भूगर्भ रचना उपयुक्त खनिजांमुळे अतिशय समृध्द झालेली आहे.

1.5 नद्या :-

जिल्हयाच्या पश्चिम सीमेवरुन वर्धा व पूर्व सीमेकडून वैनगंगा नदी वाहते वैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्हयाची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्हयाची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा हया नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगमपावून वैनगंगेस मिळते. पेंच कोलार आणि नाग नदी हया कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खो-यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

1.6 हवामान व पर्जन्य :-

जिल्हयातील हवामान विषम स्वरुपाचे असून उन्हाळयात उष्ण तर हिवाळयात थंड असते. 1997 वर्षातील जून महिन्यात नागपूर विमानतळ येथील उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण 45.2 डिग्री सेल्सीअस तर 1998 मध्ये हे प्रमाण 46.8 डिग्री सेल्सीअस पर्यंत नोंदल्या गेले. डिसेंबर 98 महिन्यात याच केंद्राचे उष्णतामान कमीत कमी 6.6 डिग्री सेल्सीअस असल्याचे आढळून येते.

2002 मध्ये जिल्हयाचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान 870.2 मि.मी. असून सर्वात जास्त रामटेक, कामठी, तालुक्यात पडला. याच वर्षात हिंगणा, काटोल, कळमेश्वर, व सावनेर तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा सर्वात कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात 59 ते 82 दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जुन,जूलै व ऑगस्ट या महिन्यातच अधिक असते.

1.7 जमीन व तिचे प्रकार :-

नागपूर जिल्हयात प्रामुख्याने काळी,मोराड,खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते मध्यम-काळी जमीन प्रामुख्याने सावनेर व कळमेश्वर तालुक्यातील वर्धा नदीच्या खो-यात आणि नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येते अशून कापसाचे उत्पादनाकरिता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्हयात

भोरांड प्रकारची जमीन सर्वच तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरिता उपयुक्त समजली जाते. खरडी,बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेस व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

2. लोकसंख्या

2.1 जनगणना :-

2001 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्हयाची लोकसंख्या 4051444 असून त्यापैकी 2095489 पुरुष व 1955955 स्त्रिया आहेत. सन 1991 ते 2001 या दशवर्षामध्ये नागपूर जिल्हयाची लोकसंख्या 23.24 टक्के ने वाढल्याचे आढळते. जिल्हयाच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर शहर तालुक्याची लोकसंख्या 50.63 टक्के, सावनेर तालुका 5.49 टक्के, पारशिवनी तालुका 3.50 टक्के, रामटेक तालुका 3.74 टक्के, मौदा तालुका 3.37 टक्के, कामठी तालुका 5.18 टक्के, कुही तालुका 3.12 टक्के, भिवापूर तालुका 2.05 टक्के, उमरेड तालुका 3.62 टक्के, नागपूर (ग्रामीण) तालुका 4.74 टक्के, हिंगणा तालुका 4.72 टक्के, काटोल तालुका 3.84 टक्के, नरखेड तालुका 3.18 टक्के, कळमेश्वर तालुका 2.82 टक्के एवढी आहे.

2.2 लोकसंख्येची घनता (1991) :-

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केल्यास नागपूर जिल्हयाचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 3.23 टक्के आहे. व लोकसंख्या 4.19 टक्के आहे. नागपूर जिल्हयाकरिता लोकसंख्येची घनता दर चौ.कि.मी. मागे 331 असून हे महाराष्ट्र राज्याकरिता दर चौ.कि.मी. मागे 257 आहे तर भारताचे दर चौ.कि.मी. मागे 267 आहे.

2.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्हयाच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये 64.36 टक्के व ग्रामीण भागामध्ये 35.64 टक्के लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्हयाची नागरी लोकसंख्या 2607362 असून त्यापैकी एकटया नागपूर शहरात 2051320 एवढे लोक वास्तव्य करीत आहेत. म्हणजेच जिल्हयातील एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी 79 टक्के लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित 21 टक्के लोकसंख्या कामठी, कामठी कटकमंडळ, काटोल, नरखेड, मोवाड,सावनेर,खापा,कळमेश्वर, मोहपा, रामटेक,उमरेड, डिगडोह, वाडी, चिचोली, वलणी, मनसर, हिंगणा, सिल्लेवाडा, कन्हान(पिंपरी) टेकाडी, कांद्री, महादुला, कोराडी, तोतलाडोह, वानाडोंगरी, निलडोह,येरखेडा अशा सत्तावीस नागरी विभागात विभागल्या गेली आहे.

2.4 लोकसंख्येतील स्त्री - पुरुष प्रमाण :-

जिल्हयात दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण 2001 च्या जनगणनेप्रमाणे 934 असून महाराष्ट्राच्या 922 च्या तुलनेत हे प्रमाण जास्त आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण 936 असून नागरी भागात हे प्रमाण 932 आहे.

2.5 अनुसुचित जाती व जमाती (1991) :-

जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येत अनुसुचित जातीचे नवबौध्दासह प्रमाण 18.53 टक्के असून अनुसुचित जमातीचे प्रमाण 13.93 टक्के आहे. हेच प्रमाण राज्याकरिता अनुक्रमे 11.09 व 9.27 टक्के आहे.

2.6 कामगार :-

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्हयामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे 1167900 असून 64900 सिमांतीक कामगार आहेत. उरलेले 2054400 हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारापैकी 214700 शेतकरी,280200 शेतमजुर,25300 वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे असून 647700 कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

2.7 लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :-

1991 च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये 0 ते 14 या वयोगटात 1112837, 15 ते 19 या वयोगटात 336856, 20 ते 24 या वयोगटात 333674, 25 ते 29 या वयोगटात 281218, 30 ते 34 या वयोगटात 236696, 35 ते 39 या वयोगटात 211715, 40 ते 49 या वयोगटात 314992, 50 ते 59 या वयोगटात 214938 व 60 वर्षापेक्षा अधिक या वयोगटात 234283 लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या 10860 इतकी आहे.

2.8 साक्षरता (ग्रामीण व नागरी) :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी 84.18 टक्के लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात 75.76 टक्के व नागरी भागात 88.75 टक्के आहे. साक्षरतेचे स्त्री व पुरुष यांचेसाठी प्रमाण अनुक्रमे 77.65 व 90.25 टक्के आहे.

2.9 वापरातील निवासी घरांची व कुटुंबांची संख्या :-

1991 च्या जनगणनेनुसार जिल्हयातील एकूण कुटुंबाची संख्या 610795 एवढी असून त्यापैकी 244165 ग्रामीण भागात व 366630 नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबाच्या संख्येत बेघर कुटुंबाचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबाचा समावेश नाही. एकूण निवासी घरांची संख्या 773170 एवढी असून ग्रामीण भागात 313700 व नागरी भागात 459470 घरे आहेत.

2.10 जिल्हा उत्पन्न अंदाज व दरडोई उत्पन्न :-

जिल्हास्तरावरिल उत्पन्नाचे अचूक अंदाज करण्यासाठी प्रदेशाला संचयित होणारे उत्पन्न हि संकल्पना वापरणे योग्य असले तरी, जिल्हा स्तरावरिल आर्थिक उलाढालीचा परिणाम जिल्हयापुरताच मर्यादित रहात नसल्यामुळे संबंधित जिल्हयाला बाहेरून प्राप्त होणारे व संबंधित जिल्हातून बाहेर जाणा-या उत्पन्नाचे मोजमाप करणे शक्य नसल्याने सदर पध्दतीचा वापर करता येत नाही. त्यामुळे उत्पन्न स्त्रोत पध्दती (Income originating approach) या संकल्पनेचा अवलंब करून जिल्हा स्तरावरिल उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यात आलेले आहेत.

जिल्हा उत्पनाचे अंदाज तयार करण्याकरिता लागणारी मुलभुत माहिती अजुनही समाधाणकारकरित्या उपलब्ध नाही. प्राथमिक क्षेत्राकरिता बहुतांश आकडेवारी उपलब्ध आहे. माञ इतर

आकडे उपलब्ध नाही त्या क्षेत्राकरिता जिल्हावार अनुरूप असे निर्देशांक वापरून त्या प्रमाणे राज्यस्तरावरिल उत्पन्नाची जिल्ह्यामध्ये विभागणी करण्यात आलेली आहे.

आकडेवारिचा उपलब्धतेचा अभाव अनुरूप निर्देकांचा वापर तसेच पध्दती मधील अंतर्भुत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यामध्ये मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज ढोबळ मानाणे जिल्हयातील उत्पन्नाची पातळी आजमाविण्याकरिता वापरावेत.

जिल्हयाचे नियोजनाकरिता जिल्हा उत्पन्नाची अत्यंत आवश्यकता असल्याने जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन या वार्षिक प्रकाशनात नागपूर जिल्हयाचे जिल्हा उत्पन्न अंदाज सन 2000-2001 व 2001-2002 प्रकाशित करण्यात येत आहे. सर्वसाधारणपणे अर्थव्यवस्थेच्या 15 क्षेत्राचे चालू व स्थिर किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यात आले आहेत. त्या करिता आवश्यक ती माहिती जिल्हा व राज्य पातळीवरून संकलित करण्यात आली असून अर्थव्यवस्थेतील ज्या क्षेत्रातील माहिती जिल्हा पातळीवर स्वतंत्रपणे उपलब्ध होवू शकत नाही अशा प्रकारची माहिती राज्य पातळीवर एकत्रितपणे उपलब्ध करून घेण्यात आली आणि संबंधित जिल्हयांचा वाटा अंदाजित करण्यात आलेला आहे.

जिल्हा उत्पन्न अंदाज तयार करतांना आर्थिक उत्पादन क्षेत्राचे 1) प्राथमिक 2) दुय्यम व 3) तृतीय क्षेत्र यानूसार तीन क्षेत्रात विभाजन करून त्यानूसार उत्पन्न विचारात घेण्यात आले.

2.10.1 चालू किंमतीनूसार जिल्हा उत्पन्न :-

नागपूर जिल्हयाचे सर्व क्षेत्रातील चालू किंमतीनूसार सन 2001-2002 चे स्थुल जिल्हा उत्पन्न रू. 127260417 असून स्थुल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 27755 आहे.त्याच प्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रू. 113677312 असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू.27759 आहे. चालू किंमतीनूसार जिल्हयाचे स्थुल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाचा 4.69 टक्के व निव्वळ राज्य उत्पन्न राज्य उत्पन्नाचा 4.70 टक्के आहे.

चालू किंमतीनूसार जिल्हयाचा स्थुल उत्पन्नाचा 14.57 टक्के प्राथमिक क्षेत्रातून 26.56 टक्के द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरित 58.88 टक्के तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे.

2.10.2 स्थिर किंमतीनूसार जिल्हा उत्पन्न :-

नागपूर जिल्हयाचे सर्व क्षेत्रातील स्थिर किंमतीनूसार सन 2001-2002 स्थूल जिल्हा उत्पन्न रू. 77766607 असून स्थुल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 18990 आहे. त्याच प्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रू. 69127652 असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू 16880 आहे. स्थिर किंमतीनूसार जिल्हयाचे स्थुल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 4.67 टक्के व निव्वळ राज्य उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 4.69 टक्के आहे.

स्थिर किंमतीनूसार जिल्हयाच्या स्थुल उत्पन्नाचा 15.96 टक्के प्राथमिक क्षेत्रातून 25.58 टक्के द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरित 54.46 टक्के तृतीय प्राप्त झाले आहे.

3 वने

3.1 जिल्हयातील एकूण वनक्षेत्र :-

2002-2003 वर्षासाठी जिल्हयातील एकूण अस्थायी. वनक्षेत्र 2765 चौ.कि.मी. असून ते जिल्हयाच्या एकूण क्षेत्राच्या 27.95 टक्के आहे. या जिल्हयातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पेंच नदीच्या दोन्ही कि ना-यावर सातपुडा टेकडयाच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग,नरखेड,उमरेड,कुही,हिंगणा आणि भिवापूर या तहसिलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव सुरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यांत येते. त्यापैकी 191 चौ.कि.मी. (6.91 टक्के) अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. आणि 2574 चौ.कि.मी. (93.09 टक्के) राखीव वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनव्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र 56 टक्के , संरक्षित वनक्षेत्र 26 टक्के व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 19 टक्के एवढे आहे. वनविभागाचे राखीव वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरीत करण्यास आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे.

3.2 वनोत्पादन :-

रामटेक,सावनेर,हिंगणा,नरखेड,भिवापूर व कुही या परिक्षेत्रामध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वने आढळून येतात. सागवानी झाडासोबतच या जिल्हयामध्ये सालई,धावडा,खैर,बांबू,पळस व तेंदू या जातीची झाडे आढळून येतात. मुख्य व गौण वनोत्पादानापासून 2002-2003 या वर्षामध्ये 175035ह. रुपये एवढे उत्पन्न झाले, ते गेल्या वर्षाच्या तुलनेत अंदाजे 310.06 टक्क्यांनी घट झाल्याचे दिसून येते.

3.3 वनविकास कार्यक्रम :-

धूप जोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमिनीचे संरक्षण आणि जमीनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने महत्वाची कामगिरी बजावतात त्यादृष्टीने वनविकासाकरिता जिल्हास्तरावर (अ) मध्यवर्ती रोपवाटिकांची स्थापना (ब) निकृष्ट वनांचे पुर्नवनीकरण (क) औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागाणा-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना (ड) वैरण साधन संपत्तीचा विकास (इ) किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास वनसंयुग योजना व कंत्राटदारांचे उच्चाटन इत्यादी महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिल्हयामध्ये सन 2002-2003 या वर्षात वनविभागातील बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत एकूण 22.18 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. 2001-2002 वर्षाच्या तुलनेत 2002-2003 वर्षात वन विभागातील योजनेवर 7.6 टक्के नी खर्च करण्यात आल्याचे दिसते.

4. कृषी

4.1 जमीनीचा वापर :-

2002-2003 वर्षात जिल्हयातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 986 हजार हेक्टर होते. त्यापैकी 66.11 टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून 5.59 टक्के क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चरायची जमीन याखालील होते. तसेच 12.19 टक्के क्षेत्र शेतीकरिता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते. 1998-99 वर्षामध्ये 652 हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी 534 हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या 81.90 टक्के एवढे होते व दुबार पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या 27.37 टक्के होते.

4.2 वहिता धारण जमीनींची संख्या, त्यांचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण :-

वहिताखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकांची व क्षेत्रांची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ.क्र.	धारणगट हेक्टर	भूधार (टक्केवारी)		क्षेत्र (टक्केवारी)	
		1985-86	1990-91	1985-86	1990-91
1	2	3	4	5	6
1	2 पर्यंत	46	53	18	23
2	2 ते 5	37	34	36	40
3	5 ते 10	14	11	31	26
4	10 ते 20	3	2	13	9
5	20 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	2	2

1990-91 चे कृषी गणनेचे अस्थायी आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकापैकी 96.18 टक्के वैयक्तीक भूधारक, 3.62 टक्के संयुक्त धारक, व 0.20 टक्के संस्थाचे धारक होते. 1985-86 च्या तुलनेत 1990-91 वर्षी 2 हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत 15 टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळाचे बाबतीत 2 हेक्टर पर्यंतच्या गटात 28 टक्के आणि 2 ते 5 पर्यंतच्या गटात 11 टक्के वाढ झालेली आहे. परंतु इतर गटात घटचा झालेली आहे.

4.3 पीक पध्दती :-

1998-99 वर्षात जिल्हयातील एकूण पिकाखालील 680400 हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकाखालील 276600 हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच 40.65 टक्के एवढे होते. अन्नधान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजे 27.77 टक्के होते. डाळी वर्गीय पिकाखालील 38.18 गव्हाखालील 22.38 टक्के ,धानाखालील 11.50 टक्के इतके होते. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस याखाली 11.11 टक्के, फळे व भाजीपाला या पिकाखाली 6.76 टक्के व गळीताचे पिकाखालील क्षेत्र 39.17 टक्के होते.

4.4 पिकांचे उत्पादन :-

2002-2003 या वर्षात तृणधान्याचे उत्पादन 121900 मे.टन झाले असून मागील वर्षाचे तुलनेत 7.37 टक्क्याने घट झाल्याचे आढळून येते. कडधान्याचे उत्पादनात मागील वर्षाचे तुलनेत 40.73 टक्के घट झाली आहे. तसेच तेलबियाचे उत्पादनात चालु वर्षी 37.35 टक्क्याने घट झाल्याचे आढळून येते. तेलबियामध्ये नागपूर जिल्हयात सर्वात जास्त उत्पादन भुईमुंग पिकाचे असल्याचे निदर्शनास येते.

4.5 मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन :-

जिल्हयामध्ये ज्वारी,गहू,धान,कापूस,हरभरा,तूर,शेंगदाण,जवस,तीळ,मिरची व संत्री ही महत्वाची पिके होत. सन 2002-2003 मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन 884 कि.ग्रॅम गहू, 1048 कि.ग्रॅम तांदुळ, 968 कि.ग्रॅम,तूर 533 कि.ग्रॅम,हरभरा 559 कि.ग्रॅम,भूईमूग 689 कि.ग्रॅम,जवस 0 कि.ग्रॅम,मिरची 173 कि.ग्रॅम,व हळद 533 कि.ग्रॅम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन 165 गासडी एवढे होते. 2001-2002 वर्षाचे तुलनेत कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादनात 2002-2003 वर्षामध्ये 1.23 टक्क्याने वाढ झालेली आढळते.

4.6 अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे क्षेत्र :-

तृणधान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गहू,ज्वारी ,भात (धान) या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र 73.28 टक्के, गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र 80.12 व एकूण धान या पिकाखालील क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र 85.38 टक्के एवढे होते. एकंदरीत 2001-2002 च्या तुलनेत अधिक उत्पादन देणा-या तसेच संकरीत पिकाच्या क्षेत्रात ब-याच तालुक्यात वाढ झालेली आढळते.

4.7 रासायनिक खताचे वाटप :-

जिल्हयात सन 2002-2003 मध्ये 146909 मे. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. 2001-2002 च्या तुलनेत 2002-2003 मध्ये रासायनिक खतांचे वाटपात जवळजवळ 30.91 टक्क्याने घट झालेली दिसून येते.

4.8 पीक संवर्धन :-

पीक संवर्धन मोहिमेअंतर्गत जिल्हयातील शेतक-यांना विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत भात बियाणाचे वाटप केल्या जाते. या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 1.30 लाख रुपये, खर्च करण्यात आले. कडधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत केंद्र शासनाद्वारे बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 1.07 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. फलोत्पादन विकासाकरिता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजना तसेच विशेष घटक योजना मिळून एकंदर 18.70 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. त्यात गावठी रोपे बोरे,आंबा व काजू झाडांचे वाटप सुधारित जातीत रुपांतर करण्यासाठी कलमा व वाटप करण्यात आली. तसेच अल्प भूधारक सिमांतीक शेतक-यांना फलोत्पादनाच्या विकासासाठी भांडवल अनुदान योजनाही राबविण्यात आली.

4.9 शेतमाल साठवणूकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी :-

जिल्हयामध्ये एकूण 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतक-यांनी आणलेल्या विक्री योग्य मालाच्या साठवणूकीची सोय आहे. तसेच इतरही सोय उपलब्ध आहे. सन 2002-2003 मध्ये जिल्हयातील कृषी उत्पन्न बाजार समिती मार्फत तांदूळ 14859 मे.टन, गहू 158139 मे.टन,ज्वारी 2748 मे.टन,कापूस 21632 मे.टन. तूर 17651 मे.टन,. मूग 172 मे.टन,उडीद 22 मे.टन,हरभरा 12538 मे.टन, भूईमूग 1558 मे.टन, जवस 377 मे.टन, तीळ 11 मे.टन, सोयाबीन 129424 मे.टन, सुकलेली मिरची 17094 मे.टन, व संत्री 104524 मे.टन, कृषी उत्पन्नाची विक्री करण्यात आली. या सर्वाचे एकूण मुल्य 4362931 हजार रुपये होते.

4.10 जमीन सुधारणा :-

विभागीय मृदसंधारण अधिकारी,नागपूर यांचेमार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमिनीला बांध घालणे, व उतारावर समतल घालणे इत्यादी उपायाद्वारे जमिनीचा विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. सन 2002-2003 मध्ये रोजगार हमी योजनेअंतर्गत 517.42 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिकारी मार्फत निवडक अनुसुचित जातीच्या व नवबौध्द शेतक-यांना जमीन सुधारणेकरिता अर्थसहाय्य देण्यांत येते. ओलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरिता शेतक-यांना विहीरी बांधण्यासाठी जिल्हयांतील भूविकास अधिकोषामार्फत कर्जाचे वाटप करण्यात येते.

4.11 इतर विकास कार्यक्रम:-

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा (1) तालुका बीजगुणन क्षेत्राचा विकास (2) एकात्मिक भात विकास कार्यक्रम (3) कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत खालील विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. (1) बागायती रोपमळयांचे बळकटीकरण (2) गावठी बोर व आंब्याच्या झाडांचे पुनरुज्जीवन व ग्रामपंचायतींना आंब्याच्या झाडाच्या नुतनीकरणासाठी प्रोत्साहन सहाय्य योजना.

पीक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्हयामध्ये सन 2002-2003 वर्षाकरिता अनुक्रमे 48.72 व 17.25 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. तसेच मृद व जलसंधारण या योजनेअंतर्गत 12.39 लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

5. जलसिंचन

5.1 जलसिंचनाची कामे :-

जिल्हयाचा कृषी विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी लहान पाटबंधारे,मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना याद्वारे तसेच नदी नाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन 1998-99 मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त 23.15 टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन 1998-99 मध्ये जिल्हयात एकूण सिंचन विहीरींची संख्या 53646 एवढी होती. पैकी 37973 विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

5.2 निरनिराळया पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्रः-

सन 1998-99 मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तृण धान्ये 47.36 टक्के,कडधान्ये 7.27 टक्के,उस 0.54 टक्के,मिरची व मसाल्याचे पदार्थ 9.01 टक्के, फळे व भाजीपाला 30.91 टक्के, कापूस 0.20 टक्के, गळीताची पिके 4.51 टक्के, ओलित करण्यांत आले.

5.3 सिंचन क्षेत्र :-

जिल्हयामध्ये सन 1998-99 मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र 123640 हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरीद्वारे 71015 हेक्टर आणि तळी व कालवे याद्वारे 52625 हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यात आले.

5.4 सिंचन प्रकल्पः-

नागपूर जिल्हयातील पूर्ण झालेल्या सिंचन प्रकल्पाचे एकूण लाभक्षेत्र 256755 हेक्टर असून 2002-2003 या वर्षामध्ये ओलिताखाली असलेले एकूण क्षेत्र 80515 हेक्टर म्हणजेच 31.36 टक्के इतके होते.

6. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

6.1 पशुधनः-

नागपूर जिल्हयामध्ये 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या 1098323 एवढी आहे. हीच पशुगणनेची संख्या 1992 मध्ये 1060836 एवढी होती. 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनापैकी गायी व बैल 52.40 टक्के,म्हशी,रेडे 8.96 टक्के,मेंढया, बकरे 30.06 टक्के, व इतर पशुधन 1.36 टक्के आढळून येते. 1992 ते 1997 वर्षाचे काळात पशुधनांची संख्या 3.53 टक्क्यांनी वाढ झाल्यांचे आढळून येते. तर कुक्कुटांची संख्या 0.45 टक्क्यांनी घट झाल्याचे आढळून येते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुट पालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो. 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ.कि.मी. मागे पशुधनाची घनता 111 आढळून येते.

6.2 पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन :-

नागपूर जिल्हयामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. 2002-2003 या वर्षात नागपूर जिल्हयात 8951000 लिटर दुधाचे उत्पादन झाले असल्याचे आढळून येते. म्हणजेच प्रति दिन सरासरी 25000 लिटर दुध गोळा करण्यात येते.

6.3 पशुवैद्यकीय सेवा :-

नागपूर जिल्हयामध्ये 1 पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय, 45 दवाखाने व 46 पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. हयाशिवाय 1 फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक 1 दक्षता पथक, व 2 फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्हयामध्ये 176 कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. चिकित्सालय दवाखाने व मदत केंद्रामध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन 2002-2003 मध्ये 521257 एवढी आहे. तसेच 176 कृत्रिम गर्भधारणे केंद्रामध्ये 68307 पशुवर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यात आली. आणि 1693732 जनावरांना विविध पशुवैद्यकीय संस्थाद्वारे लसी टोचण्यांत आल्या.

6.4 पशुधन विकासाचे कार्यक्रम :-

पशुधन विकासाकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील महत्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात. 1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व पशु प्रथमोपचार केंद्र बांधणे 2) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्याकरीता अर्थसहाय्य 3) मध्यवर्ती अंडी उबविण्याकरिता यंत्रे खरेदी व निवासी व बिगर निवासी इमारतीचे बांधकाम 4) आधारभत ग्रामकेंद्राची / विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राची स्थापना 5) संकरीता कालवडी जोपासण्याकरिता सहाय्य 6) अनुसुचित जाती व दुर्बल घटकासाठी बदकांच्या पिलांचे गट वाटप इ. तसेच दुध व्यवसाय विकासाकरिता अ) दुग्ध उत्पादक / दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था/ संघ महासंघ यांना कार्यरत स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य ब) भाकड-गाभण म्हशींची पुरवठा (वाहतूक व खाद्य अनुदानासह) क) देशी गायीचे वाटप ड) मुंबईच्या तबेल्यातील 1 वर्ष वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पारडयांना पुरवठा इ. योजना राबविण्यात येतात.

2002-2003 या वर्षात पशुसंवर्धन व दुग्ध विकास विभागाद्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत (आदिवासी व बिगर आदिवासींसाठी) अनुक्रमे 2.78 व 4.40 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

7 मत्स्यव्यवसाय

7.1 मत्स्योत्पादन :-

नागपूर जिल्हयामध्ये एकूण 15037 हेक्टर क्षेत्र मत्सोत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय 650 कि.मी. लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकुल आहे. जिल्हयामध्ये साधारणतः मरळ,कतला,मगर,कटवा,पोष्टी,कोलस,झिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन 2002-2003 मध्ये मत्स्यव्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या 15037 हेक्टर क्षेत्रापासून 7432 मे.टन भूजल मत्स्योत्पादन घेण्यात आले. त्याचे एकूण मूल्य 1858 लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्यव्यवसायासाठी 220 लाख मत्स्यबीजे पुरविण्यात आली. 1997 च्या पशुगणनेनुसार मासेमारी व्यवसायात गुंतलेलेल्यांची लोकसंख्या 4591 इतकी असल्याचे दिसून येते.

7.2 मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम :-

नागपूर जिल्हयामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

1. मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना
2. अवरुध्द पाण्यातील मत्स्य संवर्धन
3. मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण
4. मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे

तसेच इतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. सन 2002-2003 मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण 23.40 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

8 विद्युत

8.1 विद्युतीकरण :-

2001 चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये 1562 वस्ती असलेली व 312 ओसाड अशी एकूण 1874 गावे आणि 23 शहरे आहेत. मार्च,1987 पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंउळाद्वारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे. म्हणजेच तेंव्हा पासून नागपूर जिल्हयामध्ये 100 टक्के विद्युतीकरण झाले आहे.

8.2 विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप:-

जिल्हयामध्ये 31 मार्च, 2002 पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण 62333 शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यात आला.

8.3 वीजेचा वापर:-

2002-2003 मध्ये 2136055 हजार कि.वॅट तास विजेचा वापर करण्यात आला. त्यापैकी घरगुती वापरासाठी 24.32 टक्के,व्यापारी कामासाठी व लघुशइतीसाठी 5.74 टक्के , औद्योगिक वापरासाठी 47.81 टक्के,सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी 2.12 टक्के,कृषीकामाकरिता 6.21 टक्के व इतर कामाकरीता 13.81 टक्के विद्युत वापर करण्यात आला. तसेच जिल्हयामध्ये 649018 विद्युत संवर्धने (कनेक्शन्स) दिल्या गेलेले आहेत. यावरुन असे आढळून येते की, मागील वर्षाच्या तुलनेत 2002-2003 या वर्षात वीजेच्या वापरात 6.64 टक्के वाढ व संबंधनात 1.03 टक्के नी वाढ झालेली आहे.

8.4 विद्युत उत्पादन केंद्रे :-

नागपूर जिल्हयामध्ये खापरखेडा व कोराडी याठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पेंच प्रकल्पापासून जलविद्युत निर्माण केली जाते.

9. खाणकाम व उद्योग

9.1 खनिज उत्पादने :-

नागपूर जिल्हा खनिजाचे बाबतीत समृध्द आहे. जिल्हयामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा,मॅगनीज,डोलामाईट व चुन्याचे दगड,पांढरी माती व लोखंड ही होत. मॅगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वे करुन नागपूर व भंडारा जिल्हयामध्ये असल्यामुळे मॅगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्हयाला भारतामध्ये महत्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक 3 कि.मी. परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये 55 ते 58 टक्के लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. अभ्रक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्हयामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. या रेतीचा साठी नागपूर जिल्हयामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर

खनिजात पोगमेंट, फेल्सपार,क्वॉर्टज, टंगस्टन,ॲंटीमनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्हयामध्ये थोडयाफार प्रमाणात आढळून येतो.

9.2 उद्योग व कामगार:-

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरापैकी एक होय. जिल्हयामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्हयामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरकी काढणे व गासंडया बांधणे, सुतगिरणी,लाकुड कटाई,कापड गिरण्या,पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने व रासायनिक पदार्थ, फेरोमॅगनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग,औषधी कारखाने,यंत्रसामुग्री, तांत्रिक अवजारे व सुटे भाग, मुलभत धातू व मिश्र धातू,रबर,प्लास्टिक वगैरे हे होत. जिल्हयात नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या 2002 मध्ये 1733 होती. व 1496 चालू कारखान्यामध्ये 38172 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करुन देण्यात आला.

9.3 औद्योगिक वसाहत:-

जिल्हयामध्ये उद्योगाचे विकासाकरिता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत नागपूर पासून 8 कि.मी. अंतरावर हिंगणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र 746.65 हेक्टर क्षेत्रात औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे.

9.4 बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत:-

नागपूर विभागात नागपूर पासून 30 कि.मी. अंतरावर हैद्राबादकडे जाणा-या महामार्गावर बुटीबोरी येथे 2500 हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारल्या गेली आहे.

कायमस्वरुपी पाण्याच्या सोयीसाठी वडगांव व नांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी देण्यात येत आहे. 11200 चौ.कि.मी. जागा दूरध्वनी केंद्रासाठी मंजूर केली असून या केंद्राची क्षमता 1400 लाईन्स एवढी आहे. ऑप्टीकल फायबर या नवनतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपर्कासाठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विमानतळ केवळ 22 कि.मी. अंतरावर आहे. त्याचेही विस्तारीकरण होत आहे. सध्या औद्योगिक वसाहतीत येणा-या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोयीसाठी कंन्टेनर कॉर्पोरेशन मार्फत डेपो उभारण्यात आला असून निर्यात फोन सुरु करण्यात आले आहेत. उद्योजकांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी 2 राष्ट्रीयकृत बँकानी येथे शाखा उघडल्या असून त्यातील एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे.

वरील विवेचनावरुन असे दिसेल की, बुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीमुळे नागपूर विभागातील इतर जिल्हयेतील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरक उद्योग येथे सुरु होऊ शकतील.

9.5 सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना:-

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वत:चा छोटा उद्योग किंवा व्यवसायामधून स्वयंरोजगारांसाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पुर्वीच्या योजनेत कांही ठळक फेरबदल करुन अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजना 1 ऑक्टोबर,1993 पासून लागू करण्यात आली आहे. यासाठी 18 ते 50 वयोगटातील किमान 7 वी पास व्यक्ती किंवा समूह यांना प्रकल्प किंमतीच्या 15 टक्के पर्यंत, जास्तीत जास्त 1.50 लाख रुपये किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.जा. जमातीपैकी 1 लाख रुपयापर्यंत प्रकल्प किंमत असल्यास 20 टक्के व 22.5 टक्के पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरसाल 10 टक्के व्याजदराने असून पूढील 7 वर्षात परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

सन 2002-2003 मध्ये बीज भांडवल योजनेअंतर्गत टी.एस.पी. व ओ.टी.एस.पी. योजनेखाली 8.11 लाख रुपयाची तरतूद करण्यात आली असून या योजनेचा 30 लाभार्थ्यांना लाभ मिळालेला आहे.

10.वाहतूक व दळणवळण

10.1 लोहमार्ग :-

नागपूर जिल्हयामध्ये एकेरी , दुहेरी व नॅरोगेज लोहमार्गाची लांबी अनुक्रमे 99.39,186.27 व 135.00 कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली,मद्रास,मुंबई व कलकत्ता इ. प्रमुख शहरांना लोहमार्गाने जोडलेले आहे. नागपूर जिल्हयामध्ये महत्वाच्या रेल्वेमार्गाने विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले असून सर्व प्रवासी गाडया विद्युत इंजिनाद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

10.2 रस्त्यांची लांबी :-

जिल्हयामध्ये मार्च 2003 पर्येत 7088 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व 2380 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या हददीत पूर्ण करण्यात आले.

10.3 नोंदणी करण्यात आलेली वाहने :-

जिल्हयामध्ये निरनिराळया प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च,2003 अखेर 659027 एवढी आहे. त्यात 86 टक्के मोटर सायकली व स्कुटर, 8 टक्के मोटारी व जीप, 2 टक्के मालमोटारी व 4 टक्के इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात चालू वर्षी 10.16 टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

10.4 टपाल व तार कार्यालये :-

जिल्हयामध्ये मार्च,2003 अखेर 360 टपाल कार्यालये व 93 तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे 9 टपाल कार्यालये व 2 तार कार्यालये उपलब्ध आहेत. जिल्हयामध्ये दूरध्वनीची संख्या 196224 इतकी आहे. 2001-2002 च्या तुलनेत 2002-2003 4.65 टक्क्यांनी दूरध्वनींच्या संख्येत घट झालेली आहे. तसेच जिल्हयामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या 1177 आहे.

11.कामगार व रोजगार

11.1 जिल्हयात निरनिराळया उद्योगामध्ये मार्च,2003 अखेर 217151 कामगार असून त्यापैकी 91878 शासकीय,74743 निमशासकीय व 50530 खाजगी क्षेत्रात आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये 77 टक्के व खाजगी क्षेत्रामध्ये 23 टक्के आहेत.

11.2 रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरुन स्पष्ट होते की, सन 2002 मध्ये 30996 उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरिता आपली नांवे नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त 508 उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात 56 टक्के अनुसुचित जाती-जमाती , व 44 टक्के इतर वर्गाचे उमेदवार होते.

11.3 मजूरीचे दर :-

सन 2002-2003 या वर्षामध्ये कुशल कारागीर उदा. सुतार,लोहार,चांभार यांचे सरासरी मजुरीचे दर अनुक्रमे 70.00 रुपये,90.00 रुपये व 70.00 रुपये प्रति दिवस याप्रमाणे तर अकुशल कामगार उदा. शेतमजुर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारी सरासरी मजुरीचे दर 40.00 रुपये व 35.00 रुपये प्रति दिवस असल्याचे आढळते.

आर्थिक गणना

या संचालनालयामार्फत वर्ष 1998 मध्ये चौथी आर्थिक गणना घेण्यात आली असून सदर आर्थिक गणनेत बिगर शेती व निवडक शेती या उद्योगातील स्वकार्यरत व आस्थापना विषयक माहितीचा यात समावेश करण्यात आला आहे.

11.4 कृषी व बिगर कृषी आस्थापना :-

जिल्हयामध्ये कृषी व बिगर कृषी उद्योगांची संख्या 44663 आहे. यापैकी 27.74 टक्के आस्थापना ग्रामीण भागात तर केवळ 72.26 टक्के आस्थापना नागरी भागात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनापैकी (143394) खाजगी तर (1397) आस्थापना सहकारी क्षेत्रात व (9454) सार्वजनिक क्षेत्रात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनेच्या 13.28 टक्के आस्थापनाचे मालक अनु.जातीचे तर केवळ 7.32 टक्के आस्थापनाचे मालक अनु.जमातीचे आहेत. एकूण आस्थानापैकी 16.46 टक्के आस्थापना जागा विरहीत कार्यान्वित होत्या. तर केवळ 18.59 टक्के आस्थापनेमध्ये उपउत्पादनासाटी विजेचा वापर करण्यात येत होता.

11.5 कामगार:-

कृषी व बिगर कृषी आस्थापनामध्ये 485097 कामगार काम करीत होते. यापैकी 27.74 टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर 72.26 टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारापैकी वेतनावर काम करणारे कामगार (339320) होते. जिल्हयातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी 3 कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरीता हेच प्रमाण 3 व 2 असे होते.

11.6 उद्योग गटानुसार वर्गीकरण:-

प्रत्येक उद्योग गटात किती कामगार काम करीत होते. याची गटवार माहिती या प्रकाशनातील तक्ता क्र. 5.12 मध्ये देण्यांत आली आहे. एकूण 44663 आस्थापनापैकी सामुहीक,सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे (15300) आस्थापना होत्या व त्यामध्ये एकूण कामगारापैकी (122492) कामगार काम करीत होते. किरकोळ व्यापार या उद्योग गटाचा दुसरा क्रमांक लागतो. त्यामध्ये एकूण (12044) आस्थापना होत्या. कामगार संख्येच्या दृष्टिकोनातुन विचार केल्यास या आस्थापनेमध्ये (37699) कामगार काम करीत होते. वस्तुनिर्माण या उद्योग गटात (6470) आस्थापना होत्या. या आस्थापनेमध्ये (89511) कामगार काम करीत होते. उर्वरित उद्योग गटातील (10849) आस्थापनामध्ये (89618) कामगार गुंतलेले होते.

11.7 सहकार क्षेत्रातील आस्थापना:-

बिगर कृषी सहकार क्षेत्रात अस्तित्वा-या एकूण 45169 आस्थापनापैकी (11723) आस्थापना ग्रामीण भागात तर (32110) आस्थापना नागरी भागात होत्या. एकूण आस्थापनापैकी केवळ (19.43टक्के) आस्थापना विजेवर चालणा-या होत्या. एकूण कामगारापैकी बिगर कृषी सहकारी क्षेत्रातील आस्थापनामध्ये (467070) कामगार या क्षेत्रात काम करीत होते.

11.8 स्वकार्यरत उद्योग:-

या जिल्हयातील सर्व गट मिळून एकत्र या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या (141854) आहे. यापैकी ग्रामीण भागात (33180) व नागरी भागात (108674) उद्योग अस्तित्वात आहेत. स्वकार्यरत उद्योगातील व्यक्तींची / कामगारांची संख्या (145777) असून त्यापैकी ग्रामीण भागात (46425) तर नागरी भागात (99352) व्यक्ती कार्यरत आहेत.

12. सहकार

12.1 सहकारी संस्था:-

नागपूर जिल्हयामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या 31 मार्च,2003 अखेर 4068 असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या 1634 हजार आहे. 2001-2002 वर्षाच्या तुलनेत 2002-2003 वर्षी एकूण सहकारी संस्थाच्या संख्येत 3.30 टक्के वाढ व एकूण सभासदांच्या संख्येत 3.35 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते.

12.2 सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप:-

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या 31 मार्च,2003 अखेर 1634 हजार एंवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांच्या सभासंदाची संख्या 207827 म्हणजेच 13 टक्के आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेमार्फत 31 मार्च,2003 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 39234 शेतकरी सभासदांना 6772.50 लाख रुपये अल्प,मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच मार्च,2003 अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी 6572.02 लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मार्फत 2002-2003 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 64022.80 लाख रुपये अल्पमुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच 31 मार्च, 2003 अखेर अल्प मुदतीचे,मध्यम मुदतीचे व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी 14903.32 लाख रुपये असल्याचे निदर्शनास येते.

13. अधिकोष

13.1 नागपूर जिल्हयामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन 2002-2003 या वर्षात 269 आहे. त्यापैकी 56 टक्के शाखा हया एकटया नागपूर शहरामध्ये व 44 टक्के हया जिल्हयातील इतर भागामध्ये आहेत. जिल्हयामध्ये सहकारी बँकाच्या शाखांची संख्या 139 आहे. शिवाय 14 भूविकास बँकाच्या शाखा आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकाच्या शाखांची संख्या अंदाजे 7 इतकी येते.

14. बाजारभाव

14.1 घाऊक बाजार भाव:-

मार्च,2003 ला संपणा-या वर्षाकरिता तांदुळ,गहू व ज्वारी यांचे सरासरी घाऊक बाजार भाव दर क्विंटल मागे अनु. 1144, 633 व ,424 रुपये असल्याचे आढळते. मागील वर्षाच्या तुलनेत सन 2002-2003 मध्ये तांदुळ चे भावात अनुक्रमे 10.21 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते तर ज्वारीचे व गहू भावात अनुक्रमे 5.78 व 10.19 टक्के घट आढळते.

2002-2003 वर्षात द्विदल धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर क्विंटलमागे अनुक्रमे 1573 व 1490 रुपये असे होते. तेलबियामध्ये जवस,तीळ व सोयाबिन यांचे भाव अनुक्रमे 2077,1909 व 122[illegible] रुपये होते. रोखीचे पिकामध्ये नागपूर जिल्हयामध्ये कापूस व संत्री ही महत्वाचे पिके होत. कापसाची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातवार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत.

14.2 किरकोळ बाजारभाव:-

सन 2002 मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या जीवनावश्यक वस्तुच्या सरासरी किरकोळ किंमतीत मागील वर्षाचे तुलनेत वाढ झाल्याचे आढळते. यामध्ये विशेष अशी वाढ गुळ,गोडेतेल, खोबरेलतेल,शुध्द तुप इ. वस्तुच्या किंमतीत 10 टक्क्यापासून 50 टक्क्यापर्यंत वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर उडिदडाळ,मुगडाळ,साखर,मांस इ. वस्तुच्या किंमतीत घट झाल्याचे निदर्शनास येते.

14.3 ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक:-

पायाभत वर्ष 1982 बरोबर 100 धरुन 2002-2003 मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक 496 व अन्नगट निर्देशांक 460 आहे. पानसुपारी,तंबाखु इ. 683, इंधन व दिवाबत्ती 518, घरबांधणी निर्देशांक 752,कापड बिछाने व पादत्राणे निर्देशांक 306 तर संकीर्ण निर्देशांक 526 आहे. 2001-2002 च्या तुलनेत 2002-2003 मधील सर्वसाधारण निर्देशांकामध्ये 1.64 टक्के वाढ झालेली आढळते.

15. शैक्षणिक सुविधा

15.1 नागपूर जिल्हयामध्ये सन 2001-2002 या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या 2475 आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या 519, उच्च माध्यमिक शाळा 222, व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये 99 आहेत.

15.2 2001-2002 मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या 1014094 आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये 44.52 टक्के,माध्यमिक शाळेमधून 26.14 टक्के. उच्च माध्यमिक शाळेमधून 17.49 टक्के,महाविद्यालयेतून 8.05 टक्के व पूर्व प्राथमिक शाळेमधून 3.81 टक्के विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

15.3 याशिवाय नागपूर जिल्हयामध्ये शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये 21,विधी पदवी महाविद्यालये 2, वैद्यकीय महाविद्यालये 3, आयुर्वेदिक महाविद्यालये 3 व अभियांत्रीक महाविद्यालये 8 आहेत. याशिवाय औषध निर्माण पदवी व औषध निर्माण पदविका महाविद्यालये अनुक्रमे 2 व 3 आहेत. नागपूर जिल्हयाकरिता दरलाख लोकसंख्येमागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या 126 येते

16. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

16.1 वैद्यकीय सेवा :-

सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्हयामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे जिल्हा परिषदातर्फे,नगरपालिकातर्फे,तसेच धर्मादाय संस्थापतर्फे उपलब्ध करुन दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यात सन 2002-2003 मध्ये 24 रुग्णालेय,124 दवाखाने,48 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, 300 आरोग्य उपकेंद्र व 23 प्रसुतिगृहे कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 0.59 येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 3 आहे. नागपूर जिल्हयात दरलाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक,वैद्यकीय संस्थातील खाटांची संख्या 125 येते. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरिता 152 आहे. तसेच उपचार केलेल्या ओतररुग्णाची संख्या 602300 व बाह्यरुग्णांची संख्या 2557300 इतकी आहे.

16.2 जन्म-मृत्यू प्रमाण:-

नागपूर जिल्हयात सन 2002 या वर्षातील जन्म 65629 आणि मृत्यू 22750 नोंदविल्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्यूंची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. तक्त्यातील प्राप्त माहितीवरुन 2002 वर्षासाठी नागपूर जिल्हाकरिता दरहजारी जन्माचे प्रमाण 16.20 व मृत्यूचे प्रमाण 5.62 इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण 0.13 असे आढळते. 2001-2002 च्या तुलनेत 2002-2003 वर्षी जन्माचे प्रमाणात झाली आहे.

16.3 कुटुंब कल्याण कार्यक्रम:-

नागपूर जिल्हयामध्ये 31.3.2003 रोजी एकूण 72 कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 2002-2003 मध्ये निर्विजीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या 27442 आहे. त्यापैकी 935 पुरुष नसबंदी व 26507 स्त्रियांची नसबंदी करण्यांत आली. शिवाय 24299 स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करीत असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरिता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय मातामाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणीचा कार्यक्रम जिल्हयात ग्रामीण व नागरी स्तरावर राबविण्यात येतो. यामध्ये डी.पी.टो., पोलिओ,बी.सी.जी. गोवर, बी.टी. तसेच 10 वर्ष व 16 वर्ष वयोगटातील मुला-मुलींना व गरोदर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लस टोचण्यात येते.

17. कमजोर घटकांचे कल्याण

17.1 कमजोर घटकांचे कल्याणासाठी महाराष्ट्र शासनातर्फे जिल्हास्तरावर निरनिराळया योजना राबविण्यात येतात. उदा. कृषी विभागांतर्गत 1) मागासवर्गीय नवबौध्द दारिद्र रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्य योजना 2) अनुसुचित जाती / नवबौध्द शेतक-यांसाठी विशेष घटक योजनांतर्गत संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य (दुग्ध कार्यक्रम) 3) दुधाळ जनावरांना वैरणेसाठी व औषधीसाठी अर्थसहाय्य (केंद्र पुरुस्कृत योजना) सहकार विभागांतर्गत 4) आदिवासी/अनुसुचित जाती व नवबौध्द यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थसहाय्य, 5) जमीन सुधारणेकरिता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य देणे 6) शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक दृष्टया मागासलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनु.जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, तसेच

मागासवर्गीयांचे कल्याण कार्यक्रमांतर्गत 7) मुलांना शिष्यवृत्त्या देणे, आय.टी.आय च्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे, हरिजन वस्त्यांची सुधारणा व संजय गांधी स्वालंबन योजना, तसेच समाज कल्याण विभागांतर्गत देखील मागासवर्गीयांचे कल्याणासाठी बऱ्याच योजना राबविण्यात येतात.

17.2 विशेष घटक योजना :-

माननीय पंतप्रधानांच्या वीससुत्री कार्यक्रमांतर्गत बाब 7 मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनाक 18.6.82 च्या निर्णयाद्वारे ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून 70 याप्रमाणे नागपूर जिल्हयातून एकूण 490 अनुसूचित जाती व नवबौध्द शेतकऱ्यांची निवड करण्यात येते. ज्या अनुसुचित जाती व नवबौध्द कुटुंबाकडे 2 हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न 3600 रुपयाच्या आत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरिता 9650 रुपयाचे अनुदान तीन ते चार वर्षामध्ये जमीन सुधारणा सुधारित अवजारे,बैलगाडी व बैलजोडी निविष्टा संच व लघुसिंचन याबाबीवर खर्च करण्याकरिता देण्यात येतात. सन 2002-2003 मध्ये 1951.20 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.3 सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना :-

जिल्हयातील दारिद्र रेषेखाली जीवन जगणा-या कुटुंबाला आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरिता सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना राबविण्याची केंद्र शासनाचे धोरणानुसार वीस कलमी कार्यक्रमातील तिस-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्हयातील दारिद्र रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबाची गणना मार्च,1982 ते जून 1982 या कालावधीमध्ये घेण्यात आली. या योजनेअंतर्गत दारिद्र रेषेखालील कुटुंबाना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज रुपाने मदत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुळ उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन 2002-2003 मध्ये 597.38 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.4 संजय गांधी स्वालंबन योजना:-

जिल्हयातील बेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरिता संजय गांधी स्वालंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी 2500 रुपयापर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरिता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

18. इतर

18.1 जिल्हा परिषदा,नगरपरिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च :-

2002-2003 मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न 39271.93 लाख रुपये असून खर्च 39235.35 लाख रुपये आहे. नागपूर जिल्हयामध्ये 1 महानगरपालिका,10 नगरपालिका व 1 कटक मंडळ नगरपालिकेची स्वनिर्मित उत्पादनाची साधने म्हणजे जकात कर, घर व जमीनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन 2002-2003 मध्ये सर्व नगरपालिका,महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न 42532.90 लाख रुपये व खर्च 37954.09 लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्हयात 2002-2003 मध्ये एकूण 778 ग्रामपंचायती असून एकूण उत्पन्न 2744.71 लाख रुपये व खर्च 1800.55 लाख रुपये झालेला आढळतो.

18.2 जिल्हयात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल:-

जिल्हयामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. 2002-2003 या वर्षात नागपूर जिल्हयामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल 19.30 लाख रुपये आहे. जिल्हयामध्ये जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या 226787 आहे.

नागपूर जिल्हयात 2002-2003 वर्षातील कायम चित्रपटगृहांची संख्या 31, फिरते चित्रपटगृहांची संख्या 5, व सरकारमान्य व्हिडीओ केंद्राची संख्या 40 असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर 711.01 लाख रुपये आहे. हया व्यतिरिक्त विक्री कर,वाहनकर,नोंदणी फी,आयकराचा जिल्हयाला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

18.4 वृत्तपत्रे व नियत कालिके:-

नागपूर जिल्हयामध्ये 31 मार्च,2003 यादिवशी 21 मराठी दैनिके,11 हिंदी दैनिके, 3 इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण 163 साप्ताहिके, 9 पाक्षिके व 38 मासिके मराठी,हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आलेत. जिल्हयामध्ये 711 मुद्रणालये आहेत.

18.5 वाचनालये:-

नागपूर जिल्हयामध्ये मुख्यालयी एक अ वर्गाचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरावर एकूण 161 ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळया संस्थेकडून जिल्हयातील ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरिता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरिता अनुदान देण्यात येते.

18.6 पोलिस व गुन्हे

नागपूर जिल्हयामध्ये 2002-2003 या वर्षात सुरक्षितेच्या दृष्टीने 59 पोलिस ठाणी, 121 आऊटपोस्ट,42 लॉकअप्स व 13 सबपोस्ट स्थापन केली आहेत. सन 2002-2003 मध्ये एकूण 18655 गुन्हे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त प्रकरणे विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरविलेले गुन्हे 5854 इतके नोंदविण्यात आले आहेत.

भाग - 2

तक्ते

2002-2003

तक्ता क्रमांक 1.1

जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे, व लोकसंख्या

जिल्हा- नागपूर

तहसिल	बाब	क्षेत्र-चौ. कि. मी.	दर चौ. कि. मध्ये लोक-संख्या	गांवे संख्या		शहरे संख्या	आकडे हजारात		लोकसंख्या		
				वस्ती अस-लेली	ओसाड		वापरा तील निवास गृहे संख्या	कुटुंबे संख्या वस्ती अस-लेली	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
नरखेड	एकूण	711.92	181	119	34	2	26	27	128675	66490	62185
	ग्रामीण	706.29	139	119	34	-	21	22	98407	50985	47422
	नागरी	5.63	5376	-	-	2	5	5	30268	15505	14763
काटोल	एकूण	909.02	171	161	25	1	28	30	155648	80189	75459
	ग्रामीण	898.66	132	161	25	-	23	24	118231	60918	57313
	नागरी	10.36	3612	-	-	1	5	5	37417	19271	18146
कळमेश्वर	एकूण	503.73	227	84	22	2	19	20	114368	59414	54954
	ग्रामीण	487.54	185	84	22	-	16	16	90061	46839	43222
	नागरी	16.19	1501	-	-	2	3	4	24307	12575	11732
सावनेर	एकूण	655.14	339	115	17	5	36	38	222339	115520	106819
	ग्रामीण	634.71	225	115	17	-	22	24	143043	74426	68617
	नागरी	20.43	3881	-	-	5	14	14	79296	41094	38202
पारशिवनी	एकूण	935.41	151	106	9	3	23	27	141704	73084	68620
	ग्रामीण	918.32	103	106	9	-	16	19	94560	48539	46021
	नागरी	17.09	2759	-	-	3	7	8	47144	24545	22599
रामटेक	एकूण	1141.56	133	137	17	4	24	26	151586	77014	74572
	ग्रामीण	1119.95	103	137	17	-	18	20	114980	58371	56609
	नागरी	21.61	1694	-	-	4	5	6	36606	18643	17963
मौदा	एकूण	608.22	224	119	5	-	21	22	136491	69922	66569
	ग्रामीण	608.22	224	119	5	-	21	22	136491	69922	66569
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कामठी	एकूण	392.19	535	74	2	4	33	34	209773	109193	100580
	ग्रामीण	360.19	231	74	2	-	14	15	83123	43104	40019
	नागरी	32.00	3958	-	-	4	19	19	126650	66089	60561

तक्ता क्रमांक 1.1

जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे, व लोकसंख्या

जिल्हा- नागपूर

तहसिल	ग्रामीण/ शहरी	क्षेत्र चौ कि. मी.	दर चौ. कि. मी. लोक-संख्या	गांवे संख्या		शहरे संख्या	आकडे हजारात		लोकसंख्या		
				वस्ती अस-लेली	ओसाड		वापरा तील निवास गृहे संख्या	कुटुंबे संख्या वस्ती अस-लेली	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
नागपूर(ग्रा)	एकूण	645.62	297	138	21	3	28	29	192196	101742	90454
	ग्रामीण	638.36	224	138	21	-	22	24	143242	75766	67476
	नागरी	7.26	6743	-	-	3	5	5	48954	25976	22978
नागपूर(शहर)	एकूण	217.17	9444	-	-	1	293	314	2051320	1058692	992628
	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	नागरी	217.17	9444	-	-	1	293	314	2051320	1058692	992628
हिंगणा	एकूण	782.94	244	113	41	3	24	24	191355	102398	88957
	ग्रामीण	778.56	148	113	41	-	20	20	115528	60762	54766
	नागरी	4.38	17352	-	-	3	4	4	75827	41636	34191
उमरेड	एकूण	1088.74	135	137	55	1	26	27	146630	75608	71022
	ग्रामीण	1076.20	90	137	55	-	18	18	97057	50160	46897
	नागरी	12.54	3953	-	-	1	8	9	49573	25448	24125
कुही	एकूण	819.71	154	152	34	-	22	22	126213	63939	62274
	ग्रामीण	819.71	154	152	34	-	22	22	126213	63939	62274
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
भिवापूर	एकूण	611.24	136	107	30	-	15	16	83146	42284	40862
	ग्रामीण	611.24	136	107	30	-	15	16	83146	42284	40862
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा	एकूण	9892.00	410	1562	312	29	619	655	4051444	2095489	1955955
	ग्रामीण	9527.54	152	1562	312	-	249	260	1444082	746015	698067
	नागरी	364.66	7156	-	-	29	370	394	2607362	1349474	1257888

टिप :- 1)आकडे पुर्णांकांत केल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

२) रकाना क्र.4,9व 10 ची आकडेवारी 1991 च्या जनगणनेनुसार आहे उर्वरित आकडेवारी जनगणना २००१ नुसार आहे.

२)आक डेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार -- 2001 जनगणना.

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	2001	129	98	30	66	51	16	62	47	15
		1991	129	102	27	67	53	14	62	49	13
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	2001	156	118	37	80	61	19	75	57	18
		1991	139	112	27	72	58	14	67	54	13
		1981	237	190	47	122	97	24	115	92	23
		1971	204	165	39	105	85	20	99	80	19
		1961	168	138	30	86	70	16	82	67	15
		1951	148	120	28	77	63	14	71	57	14
3	कळमेश्वर	2001	114	90	24	59	47	13	55	43	12
		1991	98	79	19	51	41	10	47	38	9
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	2001	222	143	79	116	74	41	107	69	38
		1991	187	115	72	98	60	38	89	55	34
		1981	225	169	56	116	87	29	108	81	27
		1971	181	142	39	93	73	20	88	69	19
		1961	149	117	32	76	60	16	73	57	16
		1951	134	99	35	68	50	18	66	49	17

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	पारशिवनी	2001	142	95	47	73	49	25	69	46	23
		1991	126	90	36	66	47	19	60	43	17
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	2001	152	115	37	77	58	17	75	57	18
		1991	128	97	31	66	50	16	62	47	15
		1981	293	264	29	152	137	15	141	127	14
		1971	214	194	20	110	99	11	104	95	9
		1961	175	163	12	89	83	6	86	80	6
		1951	147	137	10	74	69	5	73	68	5
7	मौदा	2001	136	136	-	70	70	-	67	67	-
		1991	108	108	-	55	55	-	52	52	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	2001	210	83	127	109	43	66	101	40	61
		1991	183	72	111	95	37	58	88	35	53
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा – नागपूर (लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्रा)	2001	192	143	49	102	76	26	90	67	23
		1991	134	112	22	71	59	12	63	53	10
		1981	1551	247	1304	811	129	683	739	118	621
		1971	1107	177	930	583	92	491	524	84	440
		1961	828	138	90	436	70	366	392	68	324
		1951	646	161	485	331	81	250	315	80	235
10	नागपूर(श)	2001	2051	-	2051	1059	-	1059	993	-	993
		1991	1625	-	1625	847	-	847	778	-	778
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	2001	191	116	75	102	61	42	89	55	34
		1991	114	97	17	61	51	10	53	46	7
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	2001	147	97	50	76	50	25	71	47	24
		1991	131	87	44	68	45	23	63	42	21
		1981	284	250	34	144	126	17	140	123	16
		1971	236	209	27	120	106	14	116	103	13
		1961	192	166	23	97	85	12	95	84	11
		1951	158	139	19	80	70	10	78	69	9

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा – नागपूर (लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तालुका	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	कुही	2001	126	126	-	64	64	-	62	62	-
		1991	108	108	-	55	55	-	53	53	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	2001	83	83	-	42	42	-	41	41	-
		1991	75	75	-	38	38	-	37	37	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकुण जिल्हा	2001	4051	1444	2607	2095	746	1349	1956	698	1258
		1991	3287	1256	2031	1710	650	1061	1577	606	970
		1981	2589	1120	1469	1345	577	768	1243	542	701
		1971	1942	897	1055	1011	455	556	931	431	500
		1961	1512	725	787	784	368	416	728	356	372
		1951	1233	656	577	630	333	297	603	323	280

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
1	नरखेड	2001	181	939	-	-3.92	11.11
		1991	161	925	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
2	काटोल	2001	171	938	12.23	5.36	37.04
		1991	172	931	-	-	-
		1981	147	943	16.37	14.25	21.11
		1971	126	943	21.13	21.16	25.42
		1961	175	953	13.17	13.76	10.62
		1951	93	922	-	-	-
3	कळमेश्वर	2001	227	932	16.33	13.92	26.32
		1991	181	922	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
4	सावनेर	2001	339	922	18.72	24.35	9.72
		1991	306	908	--	--	--
		1981	195	931	23.84	18.56	43.01
		1971	157	946	21.58	21.55	21.69
		1961	110	961	10.56	17.69	10.42
		1951	96	971	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
5	पारशिवनी	2001	151	945	12.70	5.56	30.56
		1991	137	909	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
6	रामटेक	2001	133	974	18.75	18.56	19.35
		1991	174	939	-	-	-
		1981	116	928	36.78	36.07	43.68
		1971	84	945	22.40	18.94	70.44
		1961	75	966	19.19	19.18	19.24
		1951	63	986	-	-	-
7	मौदा	2001	224	957	25.93	25.93	-
		1991	113	945	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
8	कामठी	2001	535	927	14.75	15.28	14.41
		1991	402	926	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
9	नागपूर(ग्रा)	2001	298	882	43.28	27.68	122.73
		1991	196	887	-	-	-
		1981	756	911	40.00	39.33	40.13
		1971	540	899	33.70	28.24	34.79
		1961	394	899	28.23	16.41	42.24
		1951	308	952	-	-	-
10	नागपूर(श)	2001	9446	938	26.22	-	26.22
		1991	7468	919	--	--	--
		1981	--	--	--	--	--
		1971	--	--	--	--	--
		1961	--	--	--	--	--
		1951	--	--	--	--	--
11	हिंगणा	2001	244	873	67.54	19.59	347.06
		1991	163	869	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
12	उमरेड	2001	135	934	12.21	11.49	13.69
		1991	133	926	-	-	-
		1981	113	972	20.30	20.34	9.78
		1971	94	967	22.80	8.69	41.42
		1961	77	979	21.42	13.5	61.39
		1951	63	975	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
13	कुही	2001	154	969	16.67	16.67	-
		1991	130	964	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	2001	136	976	10.67	10.67	-
		1991	108	974	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
	एकुण जिल्हा	2001	410	934	23.24	14.97	28.36
		1991	331	922	26.96	12.14	38.26
		1981	261	924	33.26	26.17	39.22
		1971	196	921	28.79	22.37	33.98
		1961	152	929	22.54	10.38	36.36
		1951	124	957	16.47	3.57	38.13

टिप - 1) आकडे पुर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

2) नवीन तालुक्यानुसार १९८१ ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवार्षिक वाढ देता येणार नाही.

3) जनगणना २००१ ची आकडेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार -- 1951,1961,1971,1981,1991,2001 जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्र 1.3

1991च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वस्ती असलेली गांवे							
		200 पेक्षा कमी		200 ते 499		500 ते 999		1000 ते 1999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	32	26	35	118	36	263	21	287
2	काटोल	41	34	51	176	44	294	25	326
3	कळमेश्वर	15	13	21	69	31	215	18	238
4	सावनेर	25	18	27	94	42	296	20	279
5	पारशिवनी	16	15	37	131	28	190	19	245
6	रामटेक	25	30	44	160	44	307	21	295
7	मौदा	7	6	45	162	42	298	17	225
8	कामठी	5	7	17	60	29	209	15	209
9	नागपूर(ग्रा)	37	28	46	149	40	285	19	256
10	नागपूर(ा)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	32	29	37	123	30	206	13	175
12	उमरेड	30	31	55	174	37	243	8	113
13	कुही	18	15	61	210	50	330	21	281
14	भिवापूर	19	20	39	141	34	237	12	155
एकूण जिल्हा		302	272	515	1768	487	3375	229	3084

तक्ता क्र 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वस्ती असलेली गांवे								
		2000 ते 4999		5000 ते 9999		10000 व अधिक		एकूण		
		संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोकसंख्या	ओसाड गांवे संख्या
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नरखेड	7	207	2	120	-	-	133	1022	21
2	काटोल	6	188	-	-	1	106	168	1123	20
3	कळमेश्वर	5	140	2	111	-	-	92	787	13
4	सावनेर	10	326	2	139	-	-	126	1151	6
5	पारशिवनी	7	182	2	138	-	-	109	902	6
6	रामटेक	4	129	1	52	-	-	139	973	15
7	मौदा	10	305	1	81	-	-	122	1077	2
8	कामठी	6	180	1	59	-	-	73	724	2
9	नागपूर(ग्रा)	7	224	1	61	1	122	151	1125	11
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	5	191	4	247	-	-	121	971	34
12	उमरेड	6	170	2	143	-	-	138	873	53
13	कूही	3	90	2	154	-	-	155	1080	31
14	भिवापूर	3	82	-	-	1	119	108	755	29
एकूण जिल्हा		79	2414	20	1305	3	346	1635	12562	243

टिप :- १) आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

२) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जूळणार नाही.

आधार - जनगणना 1991

तक्ता क्र. 1.4

2001 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या							
		5000 पेक्षा कमी		5000 ते 9999		10000 ते 19999		20000 ते 49999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	-	-	1	9	-	-	1	21
2	काटोल	-	-	-	-	-	-	1	37
3	कळमेश्वर	-	-	1	7	1	17	-	-
4	सावनेर	-	-	1	9	3	43	1	27
5	पारशिवनी	-	-	1	8	1	17	1	22
6	रामटेक	1	2	2	12	-	-	1	23
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	3	43	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	1	9	1	12	1	28
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	2	32	1	44
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	1	50
13	कूही	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	2	7	54	11	164	8	252

तक्ता क्र. 1.4

2001 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या					
		50000 ते 99999		100000 व अधिक		एकूण शहरे	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	11	12	13	14	15	16
1	नरखेड	-	-	-	-	2	30
2	काटोल	-	-	-	-	1	37
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	2	24
4	सावनेर	-	-	-	-	5	79
5	पारशिवनी	-	-	-	-	3	47
6	रामटेक	-	-	-	-	4	37
7	मौदा	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	1	84	-	-	4	127
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	3	49
10	नागपूर(श)	-	-	1	2051	1	2051
11	हिंगणा	-	-	-	-	3	76
12	उमरेड	-	-	-	-	1	50
13	कूही	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	84	1	2051	29	2607

आधार -- 2001 जनगणना प्रकाशन.(अस्थाई)

टिप :- १) आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर (आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग						
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे इ.	खाणकाम व दगड खाणकाम करणारे	वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्था इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		ग्रामीण	220	219	4	-	5	6	2
1	नरखेड	नागरी	20	45	2	-	3	4	1
		एकूण	240	264	6	-	8	10	3
		ग्रामीण	190	243	8	1	4	10	8
2	काटोल	नागरी	11	29	2	-	1	5	2
		एकूण	201	272	10	1	5	15	10
		ग्रामीण	135	152	7	6	11	24	8
3	कळमेश्वर	नागरी	10	17	2	-	2	10	1
		एकूण	145	168	9	6	13	34	9
		ग्रामीण	168	223	12	33	9	40	11
4	सावनेर	नागरी	17	43	4	53	11	11	11
		एकूण	185	266	16	86	20	51	22
		ग्रामीण	135	161	16	18	4	38	8
5	पारशिवनी	नागरी	4	7	2	39	1	12	5
		एकूण	139	168	19	57	5	50	13
		ग्रामीण	167	168	20	13	6	33	11
6	रामटेक	नागरी	6	15	9	7	2	11	8
		एकूण	174	183	29	20	8	44	19
		ग्रामीण	190	246	8	-	6	28	3
7	मौदा	नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	190	246	8	-	6	28	3
		ग्रामीण	109	149	6	2	3	34	7
8	कामठी	नागरी	4	4	4	8	2	90	36
		एकूण	113	153	10	10	5	124	43

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर (आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग						
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे इ.	खाणकाम व दगड खाणकाम करणारे	वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	114	184	18	8	2	43	38
		नागरी	-	-	1	-	-	30	7
		एकूण	114	184	19	8	2	72	45
10	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	38	37	64	38	141	913	436
		एकूण	38	37	64	38	141	913	436
11	हिंगणा	ग्रामीण	122	185	7	2	6	47	11
		नागरी	-	-	-	-	-	31	4
		एकूण	122	185	7	2	6	78	15
12	उमरेड	ग्रामीण	132	186	12	19	9	14	8
		नागरी	12	42	6	8	12	9	3
		एकूण	144	228	18	27	21	23	11
13	कुही	ग्रामीण	199	254	13	-	7	10	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	199	254	13	-	7	10	3
14	भिवापूर	ग्रामीण	143	193	6	1	7	7	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	143	193	6	1	7	7	3
जिल्हा एकूण		ग्रामीण	2024	2563	138	103	79	334	121
		नागरी	123	239	96	153	174	1125	515
		एकूण	2147	2802	234	256	253	1459	636

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर (आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग						
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळण-वळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते13 ची बेरीज)	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
		ग्रामीण	9	2	21	488	24	510	1022
1	नरखेड	नागरी	10	2	12	99	12	161	272
		एकूण	19	4	33	587	36	671	1294
		ग्रामीण	15	4	27	510	65	549	1124
2	काटोल	नागरी	13	4	19	86	2	186	274
		एकूण	28	8	46	596	67	735	1398
		ग्रामीण	7	3	15	368	37	383	788
3	कळमेश्वर	नागरी	7	2	9	60	13	118	191
		एकूण	14	5	24	427	50	501	978
		ग्रामीण	11	4	24	535	39	579	1153
4	सावनेर	नागरी	23	10	38	221	12	489	722
		एकूण	34	14	62	756	51	1068	1875
		ग्रामीण	8	5	20	413	33	457	903
5	पारशिवनी	नागरी	8	5	11	94	8	260	362
		एकूण	16	10	31	508	41	717	1266
		ग्रामीण	10	6	21	455	38	479	972
6	रामटेक	नागरी	13	4	21	96	8	200	304
		एकूण	23	10	42	552	46	679	1277
		ग्रामीण	13	5	22	521	69	488	1078
7	मौदा	नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	13	5	22	521	69	488	1078
		ग्रामीण	10	8	20	348	20	354	722
8	कामठी	नागरी	46	28	109	331	16	759	1106
		एकूण	56	36	129	679	36	1113	1828

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर (आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग						
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळण-वळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते13 ची बेरीज)	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
9	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	20	11	52	490	24	611	1125
		नागरी	6	10	12	66	2	151	219
		एकूण	26	21	64	555	26	762	1343
10	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
		एकूण	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
11	हिंगणा	ग्रामीण	15	4	32	431	23	516	970
		नागरी	4	1	18	58	0	114	172
		एकूण	19	5	50	489	23	630	1142
12	उमरेड	ग्रामीण	8	4	17	409	30	434	873
		नागरी	19	5	21	137	10	282	437
		एकूण	27	9	38	546	48	716	1310
13	कुही	ग्रामीण	11	2	25	524	40	513	1077
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	11	2	25	524	40	513	1077
14	भिवापूर	ग्रामीण	9	2	17	388	22	346	756
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	9	2	17	388	22	346	756
जिल्हा एकूण		ग्रामीण	145	59	314	5880	463	6218	12562
		नागरी	1212	647	1515	5799	185	14325	20309
		एकूण	1357	706	1829	11679	648	20544	38513

आधार -- 1991 जनगणना प्रकाशन.

टिप - आकडे पुर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

तक्ता क्रमांक - 1.5(ब)

१९९१ च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तिंची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी

जिल्हा - नागपूर (आकडे हजारात)

बाब	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7
ग्रामीण	264 (75)	219 (92)	483 (82)	41 (12)	12 (5)	53 (9)
नागरी	45 (9)	16 (17)	61 (11)	156 (32)	25 (27)	181 (31)
एकूण	309 (37)	235 (71)	544 (47)	197 (24)	38 (11)	235 (20)

तक्ता क्रमांक - 1.5(ब) (पुढे चालू . . .)

1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत्वः काम करणा-या व्यक्तिंची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी.

जिल्हा - नागपूर (आकडे हजारात)

बाब	तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	8	9	10	11	12	13
ग्रामीण	45 (13)	7 (3)	52 (9)	350 (100.00)	238 (100.00)	588 (100.00)
नागरी	285 (59)	52 (56)	337 (58)	487 (100.00)	93 (100.00)	580 (100.00)
एकूण	331 (40)	59 (18)	389 (33)	837 (100.00)	331 (100.00)	1168 (100.00)

टिप- कंसातील आकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तिंशी (पुरुष/स्त्रिया/एकूण) टक्केवारी दर्शवितात

आधार : जनगणना प्रकाशन - 1991

तक्ता क्र 1.6 (अ)

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

बाब	सर्व वयोगट	0-14	15-19	20-24	25-29
1	2	3	4	5	6
एकूण	3287139	1112837	336826	333674	281218
ग्रामिण	1256225	439327	123335	112889	96425
नागरी	2030914	673510	213491	220785	184793

तक्ता क्र 1.6 (अ) (पुढे चालू . . . .)

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

बाब	सर्व वयोगट	30-34	35 - 39	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्देशित
1	2	7	8	9	10	11	12
एकूण	3287139	236696	211715	314092	214938	234283	10860
ग्रामिण	1256225	83827	78470	123155	89722	104435	4640
नागरी	2030914	152869	133245	190937	125216	129848	6220

आधार :- 1991 ची जनगणना

तक्ता क्रमांक - 1.6 (ब)

लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा - नागपूर (आकडे शंभरात)

अ.क्र.	पुरुष/ स्त्रिया/ एकूण	बाब	सर्व धर्म	बौध्द	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लीम	शीख	इतर	धर्म अनिर्देशित
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	पुरुष	एकूण	17104	2546	119	13067	72	1187	70	12	31
		ग्रामण	6499	899	8	5460	5	105	6	2	14
		नागरी	10605	1647	111	7607	67	1082	64	10	17
2	स्त्रिया	एकूण	15767	2386	114	11999	68	1103	58	11	28
		ग्रामिण	6063	843	7	5094	5	96	4	1	13
		नागरी	9704	1543	107	6905	63	1007	54	10	15
3	एकूण	एकूण	32871	4932	233	25066	140	2290	128	23	59
		ग्रामिण	12562	1742	15	10554	10	201	10	3	27
		नागरी	20309	3190	218	14512	130	2089	118	20	32

टिप :-आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- १९९१ ची जनगणना

तक्ता क्रमांक - 1.7

1991 च्या जनगणेनेनुसार अनुसुचित जाती व जमातीची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर (आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती			एकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		एकूण	21	11	10	25	13	12	46	24	22
1	नरखेड	ग्रामीण	17	9	8	22	11	10	39	20	18
		नागरी	4	2	2	3	1	1	7	3	3
		एकूण	23	12	11	34	17	16	57	29	27
2	काटोल	ग्रामीण	19	10	9	31	16	15	50	26	24
		नागरी	4	2	2	3	2	1	7	4	3
		एकूण	15	8	7	13	7	6	28	15	13
3	कळमेश्वर	ग्रामीण	13	7	6	11	5	5	24	12	11
		नागरी	2	1	1	3	1	1	5	2	2
		एकूण	37	19	17	25	13	12	62	32	29
4	सावनेर	ग्रामीण	22	11	10	16	8	7	38	19	17
		नागरी	15	8	7	8	5	5	24	13	12
		एकूण	23	12	11	18	9	8	41	21	19
5	पारशिवनी	ग्रामीण	15	8	7	15	8	7	30	16	14
		नागरी	9	4	4	3	1	1	12	5	5
		एकूण	17	8	8	47	24	23	64	32	31
6	रामटेक	ग्रामीण	12	6	6	42	21	21	54	27	27
		नागरी	5	2	2	5	2	2	10	4	4
		एकूण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
7	मौदा	ग्रामीण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	42	22	21	9	5	4	51	27	25
8	कामठी	ग्रामीण	12	6	6	5	3	3	17	9	9
		नागरी	30	15	15	3	2	2	33	17	17

तक्ता क्रमांक - 1.7

1991 च्या जनगणेनेनुसार अनुसुचित जाती व जमातीची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर (आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती			एकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	28	14	13	21	11	10	49	25	23
		ग्रामीण	21	11	10	19	10	9	40	21	19
		नागरी	6	3	3	2	1	1	8	4	4
10	नागपूर(शे)	एकूण	316	163	153	181	93	88	497	256	241
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	316	163	153	181	93	88	497	256	241
11	हिंगणा	एकूण	15	8	7	26	14	13	41	22	20
		ग्रामीण	12	6	6	25	13	12	37	19	18
		नागरी	3	2	1	1	1	1	4	3	3
12	उमरेड	एकूण	25	13	12	30	15	15	55	28	27
		ग्रामीण	19	10	9	20	10	10	39	20	19
		नागरी	6	3	3	9	5	5	15	8	8
13	कुही	एकूण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		ग्रामीण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	एकूण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		ग्रामीण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		एकूण	619	320	299	458	236	222	1077	556	521
		ग्रामीण	220	114	106	236	121	114	456	235	220
		नागरी	399	206	193	222	115	107	621	321	300

टिप - 1) आकडेवारी केवळ अस्थायी व पंढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) आकडे पुर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

आधार -- 1991 चो जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 1.8

भिंती/ छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	एकूण संख्या	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या
1	2	3	4	5
एक : एकूण जनगणना घरे		773170	313700	459470
1	भिंतीची सामुग्री: गवत,पाने वेळू व बांबू	66255	32540	33715
2	माती	252645	190635	62010
3	कच्च्या विटा	76870	21250	55620
4	लाकूड	20770	2180	18590
5	पक्क्या विटा	304385	60820	243565
6	गॅल्वनाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे	3760	830	2930
7	दगड	3090	1180	1910
8	सिमेंट कॉक्रीट	44365	3955	40410
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री	1030	310	720
दोन	छपरांसाठी वापरलेली सामुग्री			
1	गवत,पाने,वेळू ,माती,कच्च्या विटा किंवा बांबू	52820	33740	19080
2	कौले, तक्ती दगड, कंकर	445105	234815	210290
3	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	37925	7035	30890
4	ॲस्बेस्टास सिमेंटचे पत्रे	22270	3715	18555
5	त्रिटा व चुना	10395	3530	6865
6	दगड	1260	375	885
7	प्रचलित सिमेंट कॉक्रीट	160215	13230	146985
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	43180	17260	25920

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- 1991 ची जनगणना.

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामिण/ नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण

जल्हा - नागपूर

अ.क्र.	तपशील	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एक) एकूण कुटुंबे	244165	366630	610795
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वताचे घरे असलेली	210155	233800	443955
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	20995	119420	140415
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	13015	13410	26425
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	36315	46910	83225
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वताचे घरे असलेली	26800	22055	48855
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	5975	22595	28570
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	3540	2260	5800
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	116790	175575	292365
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वताचे घरे असलेली	99505	102965	202470
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	10525	65780	76305
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	6760	6830	13590
4	सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	76930	111495	188425
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वताचे घरे असलेली	70360	81315	151675
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	4145	26540	30685
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	2425	3730	6155
5	नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	14130	32650	46780
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वताचे घरे असलेली	1	27465	27466
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	350	4595	4945
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	290	590	880

टिप :- आकडेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- जनगणना प्रकाशन 1991

तक्ता क्रमांक - 1.10

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	एकूण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुरुवातीची रिकामी असलेली घरे	जनगणना घरांचा वापर			इतर वापरासह स्तंभ 6 व 7 मध्ये निर्देशित केलेल्या व्यतिरिक्त रहाणे	हॉटेल, धर्मशाळा, पर्यटन-घरे, इत्यादी
				रहाणे	दुकान आणि रहाणे	यंत्रशाळा (कुटीर-उद्योगासह) आणि रहाणे		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	एकूण	773170	51885	570675	9595	20930	7230	23175
2	ग्रामीण	3137700	17110	266225	3210	8905	4440	425
3	नागरी	459470	34775	344450	6385	12025	2790	925

तक्ता क्रमांक - 1.10 (पुढे चालू . . .)

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	उपहार गृहे सोडून दुकाने	व्यवसायांची घरे आणि कार्यालये	कारखाने, यंत्रशाळा, छपरे इत्यादी	रेस्टॉरंट, मिठाईची दुकाने, आणि उपहारगृहे	करमणूक पंचायत घरे सांस्कृतिक केंद्र इ. पुजा स्थाने सोडून	पुजास्थान (देवळे, चर्च, मशिद, गुरुव्दारा) वगैरे	इतर
1	2	10	11	12	13	14	15	16
1	एकूण	23175	6900	17040	2495	1040	6160	54695
2	ग्रामीण	3495	1715	3875	525	340	3440	39995
3	नागरी	19680	5185	13165	1970	700	2720	14700

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- जनगणना प्रकाशन 1991

तक्ता क्र. 1.11

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालु किंमतीनुसार

जिल्हा:- नागपूर (रुपये हजारात)

अ.क्र.	क्षेत्र	वर्ष - 2000-2001*		वर्ष - 2001-2002 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
1	कृषि	12169468	11568587	11763782	11182930
2	वन संवर्धन आणि ओंडके पाडणे	1239610	1218413	1365757	1342405
3	मासेमारी	219090	193185	205158	180901
4	खाण व दगड खाणकाम	4779037	3704751	5206410	4036062
	एकूण - प्राथमिक क्षेत्र	18407204	16684936	18541108	17742298
5	नोदणीकृत उद्योग	10641693	8511197	11172324	8935595
6	अनोदणीकृत उद्योग	6095463	5018916	7896910	6502206
7	बांधकाम	9680402	9256048	10770913	12298753
8	वीज,वायु (गॅस) पाणीपुरवठा	2022106	1323103	3954505	2587506
	एकूण - द्वितीय क्षेत्र	28439665	24109265	33794653	28324060
9	रेल्वे	1390309	1088915	1486152	1163165
10	परिवहन,साठवणूक व गोदामे	4357804	3358703	4794676	3695417
11	दळणवळण	3209379	2596497	3407237	2756570
12	व्यापार,हॉटेल्स व उपहारगृहे	15725190	15255766	18131230	17589985
13	बॅका व विमा उद्योग	15395435	14569687	17485299	16510192
14	स्थावर मालमत्ता,राहत्या घराची मालकी व व्यवसाय सेवा	7116572	6065356	8688589	7405168
15	सार्वजनिक प्रशासन	7136268	6333394	7816933	6937480
16	इतर सेवा	9918264	9493568	13114540	12552977
	एकूण - तृतीय क्षेत्र	64249221	58761887	74924656	68610953
	एकूण जिल्हा उत्पन्न	11109609	99556088	12726041	11367731
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	27624	24756	31076	27759
	एकूण राज्य उत्पन्न	2388751747	2130402147	2714061839	2418770839
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	24869	22179	27755	24736
	एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी	4.65	4.67	4.69	4.70

टिप:- आक डेवारीच्या उपलब्धतेचा अभाव, अनुरूप निर्दशाकांचा वापर तसेच पध्दती मधील अंगभूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यासाठी मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज ढोबळमानाने जिल्हयातील उत्पन्नाची पातळी अजमाविण्याकरिता वापरावेत.

आधार :- संचालक,अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,(राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा) मुंबई.

तक्ता क्र. 1.12

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किंमतीनुसार

जिल्हा - नागपूर (रुपये हजारात)

अ.क्र.	क्षेत्र	वर्ष - 2000-2001*		वर्ष - 2001-2002 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
1	कृषि	8015472	7643935	8401900	8012447
2	वन संवर्धन आणि ओंडके पाडणे	593538	583637	576378	566764
3	मासेमारी	144963	128712	145066	128820
4	खाण व दगड खाणकाम	2942445	2251505	3037597	2324307
	एकूण - प्राथमिक क्षेत्र	11696418	10607788	12160961	11032338
5	नोदणीकृत उद्योग	7027934	5451957	7242313	5618263
6	अनोदणीकृत उद्योग	4975432	4247233	5126618	4376296
7	बांधकाम	5930330	5593551	6585760	6211762
8	वीज,वायु (गॅस) पाणीपुरवठा	1772767	1176734	2226962	1478222
	एकूण - द्वितीय क्षेत्र	19706465	16469475	21181656	17684542
9	रेल्वे	1225835	1011017	1297696	1079741
10	परिवहन,साठवणूक व गोदामे	2575905	1907927	2720740	2015207
11	दळणवळण	2721708	2316125	3062435	2606076
12	व्यापार,हॉटेल्स व उपहारगृहे	10152303	9797652	10048683	10062720
13	बँका व विमा उद्योग	9925407	9322135	10599736	9920964
14	स्थावर मालमत्ता,राहत्या घराची मालकी व व्यवसाय सेवा	3797434	3150587	4240969	3518570
15	सार्वजनिक प्रशासन	4113835	3644498	4274174	3786544
16	इतर सेवा	5665255	5382584	7179556	6820948
	एकूण - तृतीय क्षेत्र	40177683	36532224	42423990	40410771
	एकूण जिल्हा उत्पन्न	71580563	63609487	77766607	69127651
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	17798	15816	18990	16880
	एकूण राज्य उत्पन्न	1558751531	1376499631	1665156788	1473586188
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	16228	14335	17029	15070
	एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी	4.59	4.62	4.67	4.69

टिप:-आक डेवारीच्या उपलब्धतेचाअभाव,अनुरूप निर्देशाकांचा वापर तसेच पध्दती मधीलअंगभूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यासाठी मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज ढोबळमानाने जिल्हयातील उत्पन्नाची पातळी अजमाविण्याकरिता वापरावेत.

आधार :- संचालक,अर्थ व सांख्येकी संचालनालय,(राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा) मुंबई.

* अस्थाई @ प्रारंभिक

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :-नागपूर वर्षः-२००२ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		जानेवारी 2002			फेब्रुवारी 2002			मार्च 2002		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	14.7	-	0.0	13.0	-	0.0	13.9	1	10.0
2	कटोल	14.7	-	0.0	17.6	1	11.2	13.9	0	0.0
3	काळमेश्वर	13.7	-	0.0	16.2	2	12.2	17.4	1	2.2
4	सावनेर	13.7	0	0.0	16.2	2	7.2	17.4	0	0.0
5	पारशिवनी	14.9	1	1.6	20.0	2	2.8	17.3	1	1.4
6	रामटेक	14.6	0	0.0	21.2	-	0.0	18.8	0	0.0
7	मौदा	14.6	3	14.6	21.2	1	2.2	17.8	1	1.0
8	कामठी	14.3	0	0.0	6.6	-	0.0	21.0	1	12.2
9	नागपूर(ग्रा)	14.3	1	1.6	6.6	2	14.8	21.0	1	0.2
10	नागपूर(श)	11.3	1	18.2	17.6	2	14.8	18.2	0	0.0
11	हिंगणा	14.3	-	0.0	6.6	1	5.0	21.0	0	0.0
12	उमरेड	12.1	2	13.6	17.2	-	0.0	14.7	0	0.0
13	कुही	12.1	1	11.0	17.2	-	0.0	14.7	1	2.0
14	भिवापूर	12.1	2	8.7	17.2	1	2.2	14.7	0	0.0

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुरु

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :-नागपूर वर्ष:-२००२ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		एप्रिल 2002			मे 2002			जून 2002		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	नरखेड	12.9	0	0.0	16.4	2	45.0	170.4	13	258.6
2	काटोल	12.9	0	0.0	16.4	0	0.0	170.4	12	199.3
3	कळमेश्वर	11.9	0	0.0	14.4	3	11.0	172.2	15	307.8
4	सावनेर	11.9	0	0.0	14.4	3	43.6	172.2	12	267.4
5	पारशिवनी	9.9	0	0.0	11.7	2	4.4	159.1	15	286.6
6	रामटेक	15.3	0	0.0	13.3	1	2.0	201.1	14	291.0
7	मौदा	15.3	0	0.0	13.3	2	11.4	201.1	14	413.8
8	कामठी	21.8	1	5.0	14.7	2	13.1	165.6	10	352.1
9	नागपूर(ग्रा)	21.8	1	6.8	14.7	4	31.1	165.6	16	342.7
10	नागपूर(श)	16.3	1	6.8	20.4	5	26.3	204.5	16	342.7
11	हिंगणा	21.8	0	0.0	14.7	0	0.0	165.6	10	162.4
12	उमरेड	13.2	0	0.0	14.3	0	0.0	192.2	12	366.2
13	कुही	13.2	0	0.0	14.3	3	28.0	192.2	12	360.0
14	भिवापूर	13.2	0	0.0	14.3	7	57.7	192.2	13	325.8

तक्ता क्रमांक २.१ पुढे सुरु

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :-नागपूर

वर्ष:-२००२ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		जुलै 2002			ऑगस्ट 2002			सप्टेंबर 2002		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	नरखेड	285.6	4	76.2	225.5	25	249.4	178.6	8	103.0
2	काटोल	285.6	2	32.0	225.5	17	198.2	178.6	6	132.9
3	कळमेश्वर	305.1	4	31.2	231.3	19	295.2	205.5	7	38.9
4	सावनेर	305.1	3	55.0	231.3	19	352.0	205.5	6	47.2
5	पारशिवनी	343.4	3	8.6	249.0	25	435.3	174.7	7	119.8
6	रामटेक	372.9	3	44.9	297.3	25	534.3	197.7	8	195.6
7	मौदा	372.9	10	61.4	297.3	26	302.0	197.7	6	87.4
8	कामठी	341.3	5	75.7	271.5	21	449.4	212.6	8	125.7
9	नागपूर(ग्रा)	341.3	13	113.1	271.5	23	301.9	212.6	8	127.5
10	नागपूर(श)	368.3	13	118.0	238.4	22	375.3	186.9	7	138.9
11	हिंगणा	341.3	4	57.0	271.5	14	148.4	212.6	8	79.4
12	उमरेड	393.2	9	65.6	324.1	21	303.0	219.9	7	77.6
13	कुही	393.2	9	51.8	324.1	21	323.2	219.9	7	65.0
14	भिवापूर	393.2	8	76.3	324.1	23	351.0	219.9	8	100.5

तक्ता क्रमांक २.१ पुढे सुरु

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :-नागपूर वर्ष:-२००२ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		ऑक्टोबर 2002			नोव्हेंबर 2002			डिसेंबर 2002		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	30	31	32	33	34	35	36	37	38
1	नरखेड	43.7	3	81.6	16.4	-	-	8.4	-	-
2	काटोल	43.7	2	77.0	16.4	-	-	8.4	-	-
3	कळमेश्वर	46.2	2	41.5	16.1	0	0.0	10.2	-	-
4	सावनेर	46.2	2	53.2	16.1	0	0.0	10.2	-	-
5	पारशिवनी	49.1	2	97.6	10.6	-	-	7.2	-	-
6	रामटेक	49.7	2	37.8	14.1	-	-	7.3	-	-
7	मौदा	49.7	2	8.8	14.1	-	-	7.3	-	-
8	कामठी	49.7	2	13.6	3.4	-	-	23.8	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	49.7	2	33.8	3.4	-	-	23.8	-	-
10	नागपूर(श)	51.5	2	33.8	16.5	-	-	11.9	-	-
11	हिंगणा	49.7	2	12.0	3.4	0	-	23.8	-	-
12	उमरेड	51.7	2	8.8	15.4	-	-	6.3	-	-
13	कुही	51.7	1	2.6	15.4	-	-	6.3	-	-
14	भिवापूर	51.7	2	16.0	15.4	-	-	6.3	-	-

तक्ता क्रमांक २.१ पुढे सुरु

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :-नागपूर वर्ष:-२००२ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	एकूण २००२		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	39	40	41
1	नरखेड	999.5	56	823.8
2	काटोल	1004.1	40	650.6
3	कळमेश्वर	1060.2	53	740.0
4	सावनेर	1060.2	47	825.6
5	पारशिवनी	1066.9	58	958.1
6	रामटेक	1223.3	53	1105.6
7	मौदा	1223.3	65	902.6
8	कामठी	1146.3	50	1046.8
9	नागपूर(ग्रा)	1146.3	71	973.5
10	नागपूर(श)	1161.7	69	1074.8
11	हिंगणा	1146.3	39	464.2
12	उमरेड	1274.3	53	834.8
13	कुही	1274.3	55	843.6
14	भिवापूर	1274.3	64	938.2

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय,नागपूर

तक्ता क्रमांक 3.1

जमिनीचा वापर 98-99

क्षेत्र हेक्टर

जिल्हा – नागपूर

अ-क्र.	तालुका	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडित जमिनीव्यतिरीक्त लागवड न झालेली एकुण			
					बिगर शेती वापरा-खालील जमिन	पडीत/ लागवडी लायक नसलेली जमीन	एकूण (6+7)	लागवडी लायक पण वापरात नसलेली जमिन	कायम गुरे चरण व चरणाची जमिन	कसलेल्या जमिनीत समविष्ट नसलेली झाडे/झुडपे फळबागा या खालील जमिन	एकूण [9+10 +11]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	98-99	76825	4555	5279	838	6117	1240	6097	601	7938
2	काटोल	98-99	84182	8558	4981	192	5173	3522	2248	-	5770
3	कळमेश्वर	98-99	54345	3323	5966	4978	10944	3547	3150	-	6697
4	सावनेर	98-99	61859	-	10840	4395	15235	3184	1161	-	4345
5	पारशिवनी	98-99	78694	27348	2948	6242	9190	3337	2971	482	6790
6	रामटेक	98-99	114290	61407	8710	1532	10242	5225	3652	2458	11335
7	मौदा	98-99	61287	971	6542	766	7308	133	335	992	1460
8	कामठी	98-99	42382	2428	4995	1076	6071	601	1970	1593	4164
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	61979	3674	6343	2528	8871	4194	2895	-	7089
10	नागपूर(श)	98-99	20921	-	7157	1178	8335	4917	895	-	5812
11	हिंगणा	98-99	78564	9694	4735	6556	11291	6654	9484	1039	17177
12	उमरेड	98-99	97910	24557	5993	681	6674	3307	13461	2072	18840
13	कुही	98-99	82948	1586	9332	1464	10796	-	2295	-	2295
14	भिवापूर	98-99	70197	10762	2751	1275	4026	1317	4529	943	6789
एकूण जिल्हा		98-99	986383	158863	86572	33701	120273	41178	55143	10180	106501

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 98-99

क्षेत्र हेक्टर

जिल्हा – नागपूर

अ. क्र.	तालुका	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक	लागवडी खालील एकुण क्षेत्र	लागवडी-लायक क्षेत्र [9+11 +15+ 16]
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	नरखेड	98-99	1362	1606	2968	55247	12220	67467	60076
2	काटोल	98-99	3883	5618	9501	55180	13160	68340	68203
3	कळमेश्वर	98-99	1828	2360	4188	29193	16367	45560	36928
4	सावनेर	98-99	1182	1910	3092	39187	16630	55817	45463
5	पारशिवनी	98-99	1774	2375	4149	31217	10509	41726	39185
6	रामटेक	98-99	854	1244	2098	29208	7386	36594	38989
7	मौदा	98-99	1939	4485	6424	45124	10388	55512	52673
8	कामठी	98-99	1796	2446	4242	25477	6510	31987	31913
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	3564	4024	7588	34757	12644	47401	46539
10	नागपूर(श)	98-99	1179	4586	5765	1009	2500	3509	11691
11	हिंगणा	98-99	1291	1977	3268	37134	9823	46957	48095
12	उमरेड	98-99	1009	2246	3255	44584	13416	58000	53218
13	कुही	98-99	2257	5378	7635	60538	8092	68630	68271
14	भिवापूर	98-99	1252	1129	2381	46337	6563	52900	50978
एकूण जिल्हा		98-99	25170	41384	66554	534192	146208	680400	652104

आधार- 1) कृषी आयुक्तालय. पुणे (जिल्हा ऋतु व पीक अहवाल.)

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर. तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99 (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	तांदुळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखड	98-99	2121	3434	9576	-	9576	52	42
2	काटोल	98-99	2097	2497	10123	-	10123	34	20
3	कळमेश्वर	98-99	1022	2184	7220	-	7220	2	1
4	सावनेर	98-99	2007	3503	8184	-	8184	2	5
5	पारशिवनी	98-99	3636	5667	2562	116	2678	-	21
6	रामटेक	98-99	4417	3821	1484	1174	2658	10	222
7	मौदा	98-99	7593	12935	120	148	268	-	-
8	कामठी	98-99	1118	3418	1080	116	1196	-	55
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	241	2648	5208	133	5341	-	3
10	नागपूर(श)	98-99	130	474	625	-	625	-	31
11	हिंगणा	98-99	180	2948	7713	-	7713	-	-
12	उमरेड	98-99	1730	7850	1371	5426	6797	-	-
13	कुही	98-99	3663	6609	58	5769	5827	-	-
14	भिवापूर	98-99	1845	3912	176	8418	8594	-	-
जिल्हा एकूण		98-99	31800	61900	55500	21300	76800	100	400

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर. तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99 (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	वरी	नाचणी	राळा	सावा	बादली	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	[illegible]	98-99	-	-	-	-	-	-	15225
2	काटोल	98-99	-	-	-	-	-	-	14771
3	कळमेश्वर	98-99	-	-	-	-	-	-	10429
4	सावनेर	98-99	-	-	-	-	-	-	13701
5	पारशिवनी	98-99	-	-	-	-	-	-	12002
6	रामटेक	98-99	-	-	-	-	-	-	11128
7	मौदा	98-99	-	-	-	-	-	-	20796
8	कामठी	98-99	-	-	-	-	-	-	5787
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	-	-	-	-	-	-	8233
10	नागपूर(श)	98-99	-	-	-	-	-	-	1260
11	हिंगणा	98-99	-	-	-	-	-	-	10841
12	उमरेड	98-99	-	-	-	-	-	-	16377
13	कुही	98-99	-	-	-	-	-	-	16099
14	भिवापूर	98-99	-	-	-	-	-	-	14351
	जिल्हा एकूण	98-99	-	-	-	-	-	-	171000

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर. तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99 (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	हरभरा	तुर	मूग	उडीद	कुळीथ	मठ	चवळी
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24
1	नरखेड	98-99	4849	6430	462	422	1526	808	91
2	काटोल	98-99	3179	3183	952	865	1075	85	366
3	कळमेश्वर	98-99	1329	3234	193	392	723	31	34
4	सावनेर	98-99	3069	5799	225	476	57	140	77
5	पारशिवनी	98-99	2140	7280	216	51	172	25	19
6	रामटेक	98-99	2458	1608	120	65	7	20	43
7	मौदा	98-99	2004	596	38	79	-	-	20
8	कामठी	98-99	1751	1497	29	-	-	4	25
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	2661	5942	37	14	24	323	10
10	नागपूर(श)	98-99	80	162	13	-	-	-	-
11	हिंगणा	98-99	2624	8319	68	28	16	26	105
12	उमरेड	98-99	5212	3012	162	111	-	38	-
13	कुही	98-99	3265	2242	182	211	-	-	18
14	भिवापूर	98-99	2179	2096	103	286	-	-	92
जिल्हा एकूण		98-99	36800	51400	2800	3000	3600	1500	900

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	वाटाणा	इतर कड धान्ये	एकूण कड धान्ये	एकूण अन्नधान्ये 17+27	ऊस	मिरची	इतर मसाल्या चे पदार्थ	एकूण मसाल्या चे पदार्थ 30+31
1	2	3	25	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखेड	98-99	87	211	14886	30111	-	137	72	209
2	काटोल	98-99	40	24	9769	24540	75	135	62	197
3	कळमेश्वर	98-99	0	291	6227	16656	97	213	112	325
4	सावनेर	98-99	16	201	10060	23761	60	152	80	232
5	पारशिवनी	98-99	134	322	10359	22361	63	456	135	591
6	रामटेक	98-99	149	109	4579	15707	66	311	30	341
7	मौदा	98-99	318	102	3157	23953	85	1147	197	1344
8	कामठी	98-99	66	66	3438	9225	100	873	172	1045
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	8	48	9067	17300	113	126	33	159
10	नागपूर(श)	98-99	2	-	257	1517	-	11	167	178
11	हिंगणा	98-99	-	20	11206	22047	124	79	35	114
12	उमरेड	98-99	228	529	9292	25669	-	1356	178	1534
13	कुही	98-99	360	720	6998	23097	17	5351	230	5581
14	भिवापूर	98-99	192	1357	6305	20656	-	1553	197	1750
	जिल्हा एकूण	98-99	1600	4000	105600	276600	800	11900	1700	13600

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर. तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99 (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	द्राक्षे	आंबा	पेरू	एकूण फळे	कांदे	टमाटे	एकूण भाजी-पाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके 28+29+ 32+36+ 39+40
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40	41
1	नरखेड	98-99	-	-	3	6538	157	19	851	-	37709
2	काटोल	98-99	-	14	3	5712	136	54	1329	-	31853
3	कळमेश्वर	98-99	-	-	9	3722	431	124	1735	-	22535
4	सावनेर	98-99	-	11	5	3636	37	37	1229	-	28918
5	पारशिवनी	98-99	-	9	70	1577	8	274	1196	-	25788
6	रामटेक	98-99	-	13	36	1327	8	229	648	-	18089
7	मौदा	98-99	-	3	7	826	36	26	1352	-	27560
8	कामठी	98-99	-	9	9	1367	27	48	1005	-	12742
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	-	0	17	2778	15	80	1182	-	21532
10	नागपूर(श)	98-99	-	12	2	235	-	1	299	-	2229
11	हिंगणा	98-99	-	13	5	2973	12	36	491	-	25749
12	उमरेड	98-99	-	8	17	1007	33	112	784	-	28994
13	कुही	98-99	-	8	10	344	-	26	640	-	29679
14	भिवापूर	98-99	-	-	7	758	-	34	459	-	23623
	जिल्हा एकूण	98-99	-	100	200	32800	900	1100	13200	-	337000

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर. तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99 (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	कापूस	अंबडी	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूईमूग	तिळ	करडई	सुर्यफूल
1	2	3	42	43	44	45	46	47	48	49
1	नरखेड	98-99	5706	-	-	5706	3429	123	86	62
2	काटोल	98-99	3822	-	-	3822	5629	118	9	53
3	कळमेश्वर	98-99	8511	-	25	8636	2212	123	57	42
4	सावनेर	98-99	10368	-	-	10368	2661	149	15	17
5	पारशिवनी	98-99	3306	-	4	3310	282	303	-	521
6	रामटेक	98-99	7676	-	115	7791	69	82	-	26
7	मौदा	98-99	3013	-	-	3013	72	32	82	1468
8	कामठी	98-99	419	-	-	419	-	2	-	127
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	7007	-	56	7063	291	84	30	21
10	नागपूर(श)	98-99	24	-	-	24	-	2	-	19
11	हिंगणा	98-99	10815	-	-	10815	455	12	-	-
12	उमरेड	98-99	4868	-	-	4868	-	171	15	266
13	कुही	98-99	9451	-	-	9451	-	99	81	89
14	भिवापूर	98-99	629	-	-	629	-	-	25	189
	जिल्हा एकूण	98-99	75615	0	300	75915	15100	1300	400	2900

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	जवस	कारळे	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये 46 ते 52	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	इतर चा-यां ची पिके	एकूण चा-यां ची पिके
1	2	3	50	51	52	53	54	55	56	57
1	नरखेड	98-99	109	-	20180	23989	-	-	-	-
2	काटोल	98-99	58	-	26725	32592	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	98-99	25	-	11810	14269	-	-	16	16
4	सावनेर	98-99	94	-	13595	16531	-	-	-	-
5	पारशिवनी	98-99	571	-	10830	12507	-	-	32	32
6	रामटेक	98-99	1244	-	9293	10714	-	-	-	-
7	मौदा	98-99	643	-	22635	24932	-	-	-	-
8	कामठी	98-99	-	-	18640	18769	-	-	6	6
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	623	-	17630	18679	-	-	24	24
10	नागपूर(श)	98-99	79	-	951	1051	-	-	24	24
11	हिंगणा	98-99	-	-	9815	10282	-	-	49	49
12	उमरेड	98-99	1621	-	22065	24138	-	-	-	-
13	कुही	98-99	3985	-	25130	29384	-	-	49	49
14	भिवापूर	98-99	4548	-	23886	28648	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	98-99	13600	0	233185	266485	0	0	200	200

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर. तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99 (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके 45+53+55+57 +58	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवडी-खालील क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	58	59	60	61	62
1	नरखेड	98-99	63	29758	67467	12220	55247
2	काटोल	98-99	73	36487	68340	13160	55180
3	कळमेश्वर	98-99	104	23025	45560	16367	29193
4	सावनेर	98-99	-	26899	55817	16630	39187
5	पारशिवनी	98-99	89	15938	41726	10509	31217
6	रामटेक	98-99	-	18505	36594	7386	29208
7	मौदा	98-99	7	27952	55512	10388	45124
8	कामठी	98-99	51	19245	31987	6510	25477
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	103	25869	47401	12644	34757
10	नागपूर(श)	98-99	181	1280	3509	2500	1009
11	हिंगणा	98-99	62	21208	46957	9823	37134
12	उमरेड	98-99	-	29006	58000	13416	44584
13	कुही	98-99	67	38951	68630	8092	60538
14	भिवापूर	98-99	-	29277	52900	6563	46337
जिल्हा एकूण		98-99	800	343400	680400	146208	534192

टिप- सन ९८-९९ची माहिती स्थायी आहे.

आधार- १)कृषी आयुक्तालय , पुणे

तक्ता क्रमांक 3.3

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा - नागपूर वर्ष -- 2002-2003

1]दर हेक्टरी उत्पादन - किलो मध्ये 2] एकूण उत्पादन -- "00" मे. टन मध्ये

अ.क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन (किलो)	एकूण उत्पादन (00मे. टन)	अ.क्रं.	पिकाचे नांव	दर हेक्टरी उत्पादन (किलो)	एकूण उत्पादन (00 मे. टन)
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदूळ	968	421	18	भूईमूग	689	51
2	गहू	1048	325	19	मोहरी	210	1
3	ज्वारी	884	464	20	तीळ	174	1
4	बाजरी	--	--	21	एरंडी	500	1
5	बार्ली	--	--	22	सोयाबीन	--	--
6	मका	2054	8	23	सुर्यफुल	--	--
7	नाचणी	--	--	24	ऊस	36	490
8	इतर धान्ये	500	1	25	नारळ	उ.ना.	उ.ना.
9	एकूण धान्ये	955	1219	26	कापूस सरकी विरहित	165	712
10	हरभरा	559	178	27	ताग	166	1
11	तूर	533	267	28	मेस्टा[अंबाडी]	--	--
12	ऊडीद	307	8	29	तंबाखू	1485	1
13	मूग	313	9	30	एकुण औषधी व अंमली पदार्थ	1485	1
14	मसूर	--	--	31	सूंठ [आले]	946	19
15	इतर कडधान्ये	262	11	32	मिरची [लाल]	173	34
16	एकूण कडधान्ये	516	473	33	हळद	943	96
17	जवस	--	--	34	बटाटे	4130	475

टिप - 1) ऊसाचे उत्पादन डेस्ड केनच्या स्वरुपात आहे.

2) मेस्टा एकूण उत्पादन "00" गासडीच्या स्वरुपात आहे. 1 गासंडी =180 कि.ग्रॅ.

3)कापसाचे उत्पादन "00" गासडीच्या स्वरुपात आहे. 1 गासंडी =170 कि.ग्रॅ.

4) आले, बटाटे, हळद या पिकांचे उत्पादन टना मध्ये आहे.

आधार - कृषि आयुक्तालय,पुणे

तक्ता क्रमांक 3.4

विविध साधनांचे ओलिताखालील असलेले क्षेत्र

वर्ष 98-99

जिल्हा -नागपूर

क्षेत्र - हेक्टरमध्ये

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडी खालील क्षेत्राशी टक्केवारी
			पृष्ठभागीय	विहिरी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	98-99	-	8593	8593	10632	67467	15.76
2	काटोल	98-99	383	7823	8206	10345	68340	15.14
3	कळमेश्वर	98-99	1707	7583	9290	10725	45560	23.54
4	सावनेर	98-99	1521	479	2000	2000	55817	3.58
5	पारशिवनी	98-99	8902	985	9887	11799	41726	28.28
6	रामटेक	98-99	5917	596	6513	8152	36594	22.28
7	मौदा	98-99	22691	7940	30631	34392	55512	61.95
8	कामठी	98-99	3025	4389	7414	8837	31987	27.63
9	नागपूर (ग्रा)	98-99	263	5658	5921	7549	47401	15.92
10	नागपूर (श)	98-99	-	7872	7872	8428	3509	240.18
11	हिंगणा	98-99	13	1987	2000	4608	46957	9.81
12	उमरेड	98-99	1412	6784	8196	9346	58000	16.11
13	कुही	98-99	5736	4486	10222	13270	68630	19.33
14	भिवापूर	98-99	1055	5840	6895	8562	52900	16.19
एकूण		98-99	52625	71015	123640	148645	680400	21.85

आधार:- 1) कृषी आयुक्तालय, पुणे. (जिल्हा-ऋतू व पिके अहवाल.)

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालिल ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	98-99	295	3125	-	-	-	-
2	काटोल	98-99	309	2259	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	98-99	165	1814	-	-	-	-
4	सावनेर	98-99	261	691	-	-	-	-
5	पारशिवनी	98-99	1565	4298	-	-	-	-
6	रामटेक	98-99	2593	1685	-	-	-	-
7	मौदा	98-99	10325	10910	-	-	-	-
8	कामठी	98-99	725	3216	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	986	2384	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	98-99	312	1571	-	-	-	-
11	हिंगणा	98-99	136	2652	-	-	-	-
12	उमरेड	98-99	1625	4215	-	-	-	-
13	कुही	98-99	3678	3956	-	-	-	-
14	भिवापूर	98-99	1425	3221	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		98-99	24400	45997	-	-	-	-

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालिल ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	मका	नाचणी	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये	हरभरा	तुर	वाटाणा	इतर कडधान्ये
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	98-99	-	-	-	3420	1831	-	-	19
2	काटोल	98-99	-	-	-	2568	1111	-	-	15
3	कळमेश्वर	98-99	-	-	-	1979	935	-	-	8
4	सावनेर	98-99	-	-	-	952	225	-	-	12
5	पारशिवनी	98-99	-	-	-	5863	659	-	-	33
6	रामटेक	98-99	-	-	-	4278	169	-	-	5
7	मौदा	98-99	-	-	-	21235	1500	-	-	-
8	कामठी	98-99	-	-	-	3941	1494	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	-	-	-	3370	425	-	-	-
10	नागपूर(श)	98-99	-	-	-	1883	498	-	-	2
11	हिंगणा	98-99	-	-	-	2788	423	-	-	-
12	उमरेड	98-99	-	-	-	5840	1238	-	-	-
13	कुही	98-99	-	-	-	7634	192	-	-	-
14	भिवापूर	98-99	-	-	-	4646	-	-	-	6
जिल्हा एकूण		98-99	-	-	-	70397	10700	-	-	100

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालिल ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	एकूण मसाल्याचे पदार्थ	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्यपिके	एकूण खाद्यपिके
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24	25
1.	नरखेड	98-99	1850	5270	-	795	2359	1945	-	10369
2	काटोल	98-99	1126	3694	6	468	4585	958	-	9711
3	कळमेश्वर	98-99	943	2922	23	425	6096	1191	-	10657
4	सावनेर	98-99	237	1189	50	56	480	68	-	1843
5	पारशिवनी	98-99	692	6555	295	659	2867	398	-	10774
6	रामटेक	98-99	174	4452	66	356	2611	495	-	7980
7	मौदा	98-99	1500	22735	298	3312	3219	2305	-	31869
8	कामठी	98-99	1494	5435	25	758	985	835	-	8038
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	425	3795	1	268	3100	326	-	7490
10	नागपूर(श)	98-99	500	2383	-	765	2916	1806	-	7870
11	हिंगणा	98-99	423	3211	-	165	569	356	-	4301
12	उमरेड	98-99	1238	7078	-	586	683	786	-	9133
13	कुही	98-99	192	7826	36	4030	454	568	-	12914
14	भिवापूर	98-99	6	4652	-	757	1824	1163	-	8396
जिल्हा एकूण		98-99	10800	81197	800	13400	32748	13200	-	141345

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालिल ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूईमूग	जवस/ सुर्यफूल	करडई	इतर गळीताची पिके
1	2	3	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखेड	98-99	52	75	127	19	11	-	-
2	काटोल	98-99	49	-	49	559	10	-	16
3	कळमेश्वर	98-99	-	-	-	65	-	-	3
4	सावनेर	98-99	26	15	41	108	-	-	-
5	पारशिवनी	98-99	56	-	56	89	680	-	125
6	रामटेक	98-99	-	-	-	76	51	-	45
7	मौदा	98-99	-	-	-	66	1689	-	768
8	कामठी	98-99	25	-	25	134	525	-	107
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	-	-	-	-	9	-	-
10	नागपूर(श)	98-99	83	-	83	412	45	-	8
11	हिंगणा	98-99	-	-	-	301	-	-	-
12	उमरेड	98-99	-	-	-	208	-	-	-
13	कुही	98-99	3	-	3	55	12	-	286
14	भिवापूर	98-99	6	10	16	150	-	-	-
जिल्हा एकूण		98-99	300	100	400	2242	3032	0	1358

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालिल ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण गळीतार्चा पिके	तंबाखू	इतर औष. व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40
1	नरखेड	98-99	101	-	-	-	35	-	263	10632
2	काटोल	98-99	585	-	-	-	-	-	634	10345
3	कळमेश्वर	98-99	68	-	-	-	-	-	68	10725
4	सावनेर	98-99	108	-	-	-	8	-	157	2000
5	पारशिवनी	98-99	894	-	-	-	75	-	1025	11799
6	रामटेक	98-99	172	-	-	-	-	-	172	8152
7	मौदा	98-99	2523	-	-	-	-	-	2523	34392
8	कामठी	98-99	766	-	-	-	8	-	799	8837
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	9	-	-	-	50	-	59	7549
10	नागपूर(श)	98-99	465	-	-	-	10	-	558	8428
11	हिंगणा	98-99	301	-	-	-	6	-	307	4608
12	उमरेड	98-99	213	-	-	-	-	-	213	9346
13	कुही	98-99	353	-	-	-	-	-	356	13270
14	भिवापूर	98-99	150	-	-	-	-	-	166	8562
जिल्हा एकूण		98-99	6708	-	-	-	192	0	7300	148645

टिप- सन ९८-९९ ची माहिती स्थाई आहे

आधर- कृषी आयुक्तालय, पुणे २) जिल्हा निरिक्षक,भुमि अभिलेख नागपूर.

तक्ता क्र. 3.6(अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी वर्ष -98-99

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	सिंचन विहिरीची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरींवर बसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरीची संख्या
				डिझेल पंप	विजेचे पंप		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	98-99	11766	19	7594	1437	-
2	काटोल	98-99	10006	-	7112	2697	-
3	कळमेश्वर	98-99	6267	53	6214	2179	-
4	सावनेर	98-99	3791	-	3918	514	-
5	पारशिवनी	98-99	3092	203	985	334	6
6	रामटेक	98-99	1650	180	1540	304	25
7	मौदा	98-99	2939	-	-	136	-
8	कामठी	98-99	2004	31	1081	419	1585
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	3789	57	827	882	-
10	नागपूर(श)	98-99	380	4	288	75	-
11	हिंगणा	98-99	2373	17	2767	505	26
12	उमरेड	98-99	1547	451	475	490	-
13	कुही	98-99	3120	263	2480	454	-
14	भिवापूर	98-99	922	320	1094	253	-
जिल्हा एकूण		**98-99**	**53646**	**1598**	**36375**	**10679**	**1642**

टिप :-१९९८-९९ चे आकडे सुधारित आहेत.

आधार :- १) कृषी आयुक्तालय,पुणे.

नक्शा क्रमांक 3.6 (ब)

तालूकावार कुपनलिका, हातपंप चालु असलेला हातपंप व विद्युत पंप

जिल्हा - नागपूर वर्ष - 2002-2003

अ. क्र.	तहसील	यशस्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युतपंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युतपंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	नरखेड	26	26	--	278	10
2	काटोल	13	13	--	335	7
3	कळमेश्वर	13	13	--	270	11
4	सावनेर	18	18	--	261	15
5	पारशिवनी	9	9	--	276	13
6	रामटेक	19	19	--	688	15
7	मौदा	18	18	--	487	12
8	कामठी	21	21	--	382	13
9	नागपूर (ग्रा)	22	22	--	547	16
10	नागपूर(श)	--	--	--	2981	572
11	हिंगणा	17	17	--	495	6
12	उमरेड	7	7	--	271	16
13	कुही	23	23	--	554	28
14	भिवापूर	8	8	--	267	17
जिल्हा एकूण		214	214	--	8092	751

टिप:-१)रकाना क्र.६ व ७ मधील आक डेवारी संचित असून रकाना क्र.३ ते ५ मधील आक डेवारी २००२-२००३ करिता दिलेली आहे.

आधार - 1) वरिष्ठ भुवैज्ञानिक, भुजल सर्वेक्षण यंत्रणा, नागपूर.

२) उपअभियंता,भूजल सवेक्षण आणि विकास यंत्रणा,जिल्हा परिषद,नागपूर.

३) कार्यकारी अभियंता,पाणीपुरवठा,महानगरपालिका,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.7

लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर वर्ष :- 2002-2003

अ. क्र.	तहसिल	पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या				उपयोगात असलेली कामे			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	700	2	-	702	700	2	-	702
2	काटोल	898	4	-	902	898	4	-	902
3	कळमेश्वर	425	1	-	426	425	1	-	426
4	सावनेर	593	4	-	597	593	4	-	597
5	पारशिवनी	517	3	-	520	517	3	-	520
6	रामटेक	462	7	-	469	462	7	-	469
7	मौदा	350	1	-	351	350	1	-	351
8	कामठी	233	-	-	233	233	-	-	233
9	नागपूर (ग्रा)	271	3	-	274	271	3	-	274
10	नागपूर (श)	-	-	-	0	-	-	-	0
11	हिंगणा	303	5	-	308	303	5	-	308
12	उमरेड	438	11	-	449	438	11	-	449
13	कुही	593	2	-	595	593	2	-	595
14	भिवापूर	471	6	-	477	471	6	-	477
जिल्हा एकूण		6254	49	-	6303	6254	49	-	6303

तक्ता क्र.3.7 पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक 3.7

लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर वर्ष :- 2002-2003

अ. क्र.	तहसिल	वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नरखेड	1806	606	-	2412	1806	101	-	1907
2	काटोल	3793	1418	-	5211	3793	340	-	4133
3	कळमेश्वर	1717	518	-	2235	1717	56	-	1773
4	सावनेर	1295	1503	-	2798	1295	408	-	1703
5	पारशिवनी	1714	1008	-	2722	1714	287	-	2001
6	रामटेक	7649	1901	-	9550	7649	544	-	8193
7	मौदा	1682	194	-	1876	1682	208	-	1890
8	कामठी	807	-	-	807	807	-	-	807
9	नागपूर (ग्रा)	1322	639	-	1961	1322	326	-	1648
10	नागपूर (श)	-	-	-	0	-	-	-	0
11	हिंगणा	1753	1867	-	3620	1753	414	-	2167
12	उमरेड	3077	4712	-	7789	3077	2081	-	5158
13	कुही	5603	941	-	6544	5603	791	-	6394
14	भिवापूर	3564	2896	-	6460	3564	2587	-	6151
जिल्हा एकूण		35782	18203	-	53985	35782	8143	-	43925

आधार :- 1) कार्यकारी अभियंता लघुपाटबंधारे विभाग , नागपूर

2) कार्यकारी अभियंता , लघुपाटबंधारे विभाग , नागपूर.

2) कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग,जिल्हा परीषद १ व २ नागपूर.

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर — जून २००३ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प		
1	2	(1)	(1)	(2)	(3)
1	प्रकल्पाचे नांव	पेंच प्रकल्प	रामटेक	वेणा	कान्होलीबारा
2	प्रकल्पाचे स्थान	नवेगांवखैरी	रामटेक	व्याहाडपेठ	कान्होलीबारा
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1975	1914	1968	1978
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	29419	29.12	97.66	288.09
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	44.50	22.19	18.18	21.10
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	44.50	22.19	18.18	21.10
5	कालवा	उजवा/डावा	उजवा	उजवा	उजवा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	48.46/32.85	पेंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ठ केले आहे	10.00	20.46
	ब) पूर्ण लांबी	48.46/32.85	पेंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ठ केले	10.00	20.46
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	180	103	23.567	21.52
7	31.06.2003 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	170.55	3.25	1.57	1.27
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	188150		2500	9424
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	126913	पेंच प्रकल्पा अंतर्गत समाविष्ठ आहे	2000	6025
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	101200		1214	3369
11	सध्या 2002-2003 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर) अ) बारमाही	43		23	503
	ब) हंगामी	69481		15	691

पुढे सुरू . . . .

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००३ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	(4)	(5)	(6)	(7)
1	प्रकल्पाचे नांव	पांढराबोडी	मकरधोकडा	चंद्रभागा	उमरीनाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	कळमणा		डोरली	उमरी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1978	1974	1971
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	42.46	169.45	118.97	41.66
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	15.24	19.01	20.13	21.11
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	15.24	19.01	20.13	21.11
5	कालवा	उजवा	डावा	उजवा	डावा
	अ) एकूण लाबी (कि.मी)	19.30	25.38	9.00	8.00
	ब) पूर्ण लांबी	19.30	25.38	9.00	8.00
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	13.865	21.359	8.885	5.70
7	31.06.2003 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	0.86	0.98	0	0.16
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1361	5182	3974	2469
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	1030	3256	3181	1902
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	862	2695	2226	963
11	सध्या 2002-2003 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर) अ) बारमाही	4	--	146	7
	ब) हंगामी	1521	2948	723	332

पुढे सुरू . . . .

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रंक ल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००३ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रक ल्प			
1	2	(8)	(9)	(10)	(11)
1	प्रकल्पाचे नांव	केसरनाला	मोरधाम	कोलारनदी	खेकरानाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	तेलकामठी	लिंगा	जुनेवाणी	राजेगांव
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1973	1979	1983	1985
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	66.08	74.05	1481.43	1034.62
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
5	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	6.00	5.94	4.59	23.70
	ब) पूर्ण लांबी	6.00	5.94	4.59	23.70
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	4.30	5.44	35.380	26.134
7	31.06.2003 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	0	0	0.97	2.69
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1052	1713	10255	4837
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	967	1413	9288	3546
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	607	960	5944	2610
11	सध्या 2002-2003 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर) अ) बारमाही	--	65	147	--
	ब) हंगामी	6	181	754	907

पुढे सुरू . . . .

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर — जून २००३ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	(12)	(13)	(14)	(15)
1	प्रकल्पाचे नाव	पेंढरीनाला	जामनदी	हिवरानाला	सायकी-मकर
2	प्रकल्पाचे स्थान	पेंढरी	रिधोरा	इंदापूर	सायकी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	काम बंद	1996-97	अनु.अप्राप्त	1995-96
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	933.99	6518.89	--	2782.55
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	20.89	24.00	--	15.245
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	--	24.00	--	15.245
5	कालवा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	2.32	39.00	--	26.80
	ब) पूर्ण लांबी	निरंक	27.00	--	26.80
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	7.62	28.05	--	8.98
7	31.06.2003 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	--	23.11	--	6.98
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	2713	14747	--	8378
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	2034	8430	--	6055
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	1530	6247	--	5028
11	सध्या 2002-2003 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर) अ) बारमाही	निरंक	निरंक	--	--
	ब) हंगामी	निरंक	1036.00	--	982

टिप:- १) जामनदी व सायकी प्रकल्पावर मुख्य कालवा व वितरण प्रणालीत खर्च झाला आहे. त्यामुळे त्यात वाढ दिसून येते

२)रामटेक तलावाचे क्षेत्र हे पेंच प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रामध्ये अंतभूत आहे.

आधार :१) कार्यकारी अभियंता,नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग नागपूर

२) कार्यकारी अभियंता,नागपूर पाटबंधारे विभाग,नागपूर

३) प्रकल्प अधिकारी भू व जल व्यवस्थापन पथदर्शी प्रकल्प,नागपूर

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिता खाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर वर्ष - 1990-91 (क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्था धारण		एकूण धारण	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0.02 हेक्टरखालील	237	1	1	0	0	0	238	1
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	11040	3495	366	116	35	12	11441	3623
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	29273	22935	897	695	49	36	30219	23666
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	69936	102566	2091	3089	78	114	72105	105769
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	36736	88704	1488	3624	58	141	38282	92469
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	20775	71788	888	3069	36	122	21699	74979
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	13656	60753	662	2932	23	101	14341	63786
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	15888	95844	804	4848	57	364	16749	101056
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	5576	47485	324	2764	12	102	5912	50351
10	10.0-20.0 हेक्टर	3801	48362	264	3430	37	531	4102	52323
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	311	8443	30	796	24	1243	365	10482
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		207229	550376	7815	25363	409	2766	215453	578505

तक्ता क्रमांक :- 3.9 (पुढे चालु)

वहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकानानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनूसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर वर्ष - 1990-91 (क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्णपणे ओलिताखालील		पूर्णपण जिराईत धारण		अंशतः ओलिताखालील धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	एकूण क्षेत्रफळ	ओलिताखालील क्षेत्र
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	0.02 हेक्टरखालील	22	0	19	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	2697	876	8054	2275	445	168	109
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	4869	3459	22197	16370	2871	2200	1213
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	5984	7976	53082	71858	12382	17670	8021
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	1904	4208	27384	58833	8646	19753	7901
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	1463	4491	14359	43537	5786	18579	6471
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	420	1673	9124	34552	4732	19077	7253
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	333	1672	10327	52234	6026	32766	10329
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	106	705	3384	23578	2408	18308	5874
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	48	396	2226	21800	1796	19034	5401
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	142	2555	227	4785	1441
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		17846	25456	150298	327592	45319	152340	54013

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकानानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनूसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर वर्ष - 1990-91 (क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	ओलिताखालील क्षेत्र		संपूर्ण मालकीचे व कसलेले		संपूर्ण भाडेपटटीचे धारण	
		संख्या	निव्वळ ओलिता खालील क्षेत्र	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	18	19	20	21	22	23
1	0.02 हेक्टरखालील	22	0	238	1	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	3142	985	11441	3623	0	0
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	7740	4692	30215	23663	4	3
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	18366	15997	72066	105715	17	23
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	10550	121[illegible]9	38244	9237[illegible]	0	0
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	7249	10965	21637	74763	15	56
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	5152	8926	14293	63588	10	46
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	6359	12001	16715	100860	0	0
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	2514	6579	5892	50190	0	0
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	1844	5797	4084	52062	5	94
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	227	1441	359	10308	0	0
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		63165	79492	215184	577144	51	222

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकानानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनूसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर वर्ष - 1990-91 (क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	संपूर्ण इतरांमार्फत कसलेले धारण		अंशतः मालकीचे / इतरांमार्फत कसलेले		अंशतः भाडेपटटीचे आणि कसलेले धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपटटीचे क्षेत्रफळ	इतरां मार्फत कसलेले क्षेत्र	एकूण क्षेत्रफळ
1	2	24	25	26	27	28	29	30
1	0.02 हेक्टरखालील	0	0	0	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	0	0	22	16	10	5	31
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	7	15	31	47	17	19	83
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	9	32	38	58	25	45	128
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	10	42	28	66	16	28	110
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	5	34	29	65	92	5	162
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	0	0	20	94	67	0	161
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	0	0	13	85	62	20	167
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	6	87	0	87	174
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		31	123	187	518	289	209	1016

आधार - महाराष्ट्र शासनाच्या कृषी विभागाने 90-91 मध्ये घेतलेल्या कृषी गणनेतील सांख्यिकी तक्ते

तक्ता क्रमांक- 3.10

कृषिविषयक अवजारे पशु गणना

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997

अ.क्र.	तहसील	नांगरांची संख्या		बैल गाडयांची संख्या	ऊसाचे चरक		ओलितासाठी		ट्रॅक्टर संख्या	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	बैल मदती ने चालणारे	तेलावर चालणारे पंप	विद्युत पंप		विद्युत शक्ती वर चालणारी	इतर शक्ती वर चालणारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	3024	800	7740	18	39	79	12664	220	1	11
2	काटोल	2653	1911	3091	13	-	266	4576	127	6	-
3	कळमेश्वर	1003	33	2319	-	-	3	2788	82	-	-
4	सावनेर	4659	2144	5068	-	-	168	3126	102	3	1
5	पारशिवनी	3612	684	3267	-	11	285	767	54	2	7
6	रामटेक	1030	55	1759	-	-	151	146	62	-	-
7	मौदा	6117	2052	4585	9	91	639	1363	312	2	-
8	कामठी	675	16	2739	-	-	82	1819	57	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	1525	906	2503	1	-	205	2026	47	1	-
10	नागपूर(श)	181	56	162	-	-	46	48	11	1	-
11	हिंगणा	989	579	3449	-	-	91	2431	35	-	-
12	उमरेड	6139	1610	5173	-	-	1264	1290	120	6	-
13	कुही	7422	293	5873	7	-	659	2640	62	3	-
14	भिवापूर	7004	732	4748	27	-	898	879	29	4	2
जिल्हा एकूण		46033	11871	52476	75	141	4836	36563	1320	29	21

आधार -पशु गणना 1997 ची आकडेवारी

तक्ता क्रमांक- 3.11(अ)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष -2002-2003

अ. क्र.	तहसील	एकूण गांवे संख्या	बाब								
			(अ) दुष्काळ व तीव्र टंचाई								
			ग्रस्त गांवे संख्या	गस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गांवे संख्या	अंदाजित हानी रुपये		मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधि नियमाखाली दिलेली तगाई रुपये
						पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	153	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेश्वर	106	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	132	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	115	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	154	117	2903	117	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (ग्रा)	159	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगणा	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	186	160	11350	160	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	43	3099	43	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1874	320	17352	320	0	0	0	0	0	0

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्रमांक ३.11(ब)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष - 2002-03

अ. क्र.	तहसील	एकूण गांवे संख्या	बाब								
			(ब) अवर्षण व प्रवण								
			ग्रस्त गांवे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेला गाव संख्या	अंदाजित हानी रुपये		मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधिनियमा खाली दिलेली तगाई रुपये
						पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	153	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेश्वर	106	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	132	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	115	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	154	117	2903	117	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (ग्रा)	159	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(शा)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगणा	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	186	160	11350	160	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	43	3099	43	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1874	320	17352	320	0	0	0	0	0	0

आधार :- ना.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 3.11(क)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा :- नागपूर वर्ष - 2002-03

अ. क्र.	तहसील	एकूण गांवे संख्या	बाब								
			(क) पूरपरिस्थिती								
			ग्रस्त गांवे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गांवे संख्या	अंदाजित हानी रुपये		मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधि नियमा खाली दिलेली तगाई रुपये
						पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	153	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेश्वर	106	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	132	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	115	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (ग्रा)	159	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	--	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगणा	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1874	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी /संकरित गाई व बैल				
		अडीच वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी करिता उपयोगात आणलेले वळू	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा-करिता उपयोगात आणलेले बैल	पैदाशी साठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले बैल	एकूण 3 ते 6
1	2	3	4	5	6	7
1	नरखेड	20	2	286	15	323
2	काटोल	27	60	712	36	835
3	कळमेश्वर	51	29	390	24	494
4	सावनेर	24	12	463	20	519
5	पारशिवनी	18	14	251	24	307
6	रामटेक	28	39	199	1	267
7	मौदा	41	29	632	18	720
8	कामठी	12	14	203	19	248
9	नागपूर(ग्रा)	29	11	201	41	282
10	नागपूर(शा)	26	6	21	--	53
11	हिंगणा	46	10	382	2	440
12	उमरेड	49	96	422	35	602
13	कुही	17	11	209	5	242
14	भिवापूर	22	48	426	45	541
जिल्हा एकूण		410	381	4797	285	5873

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालु

तक्ता क्र. 4.1
तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी /संकरित गाई व बैल					
		अडीच वर्षावरील गाई					
		दुभत्या	एकदाही न व्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर	एकूण गाई (8+9+10)	विदेशी संकरित अडीच वर्षा पर्यंतची वासरे	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल
1	2	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	1395	1281	17	2693	2634	5650
2	काटोल	2527	1856	66	4449	3482	8766
3	कळमेश्वर	1360	1674	48	3082	2944	6520
4	सावनेर	1962	2064	118	4144	4315	8978
5	पारशिवनी	719	668	33	1420	1615	3342
6	रामटेक	706	666	14	1386	1483	3136
7	मौदा	1254	1060	68	2382	2575	5677
8	कामठी	560	423	25	1008	1352	2608
9	नागपूर(ग्रा)	919	660	42	1621	1563	3466
10	नागपूर(श)	807	210	--	1017	727	1797
11	हिंगणा	1315	1272	25	2612	2001	5053
12	उमरेड	916	641	65	1622	1682	3906
13	कुही	535	659	23	1217	1285	2744
14	भिवापूर	260	467	12	739	690	1970
जिल्हा एकूण		15235	13601	556	29392	28348	63613

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालु

तक्ता क्र. 4.1
तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षावरील बैल					तीन वर्षावरील गाई	
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वळू / बैल	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	इतर बैल	एकूण तीन वर्षांवरील बैल 14+15+ 16+17	दुभत्या गाई	आटलेल्या व एकदाही न व्याय-लेल्या गाई
1	2	14	15	16	17	18	19	20
1	नरखेड	84	60	16716	125	16985	7638	11248
2	काटोल	155	268	15090	162	15675	7464	10049
3	कळमेश्वर	161	202	11587	151	12101	3794	7178
4	सावनेर	108	50	16181	100	16439	5258	8858
5	पारशिवनी	144	188	14096	646	15074	4316	7866
6	रामटेक	270	296	15992	111	16669	5561	10043
7	मौदा	241	100	17345	255	17941	3550	4491
8	कामठी	161	365	11292	329	12147	3388	5353
9	नागपूर(ग्रा)	2602	1559	13531	1629	19321	9572	9726
10	नागपूर(श)	67	26	935	116	1144	3249	1830
11	हिंगणा	325	254	12203	102	12884	3792	7485
12	उमरेड	390	536	19701	355	20982	6069	9280
13	कुही	97	109	22630	137	22973	3244	6447
14	भिवापूर	230	816	17928	685	19659	3738	7340
जिल्हा एकूण		5035	4829	205227	4903	219994	70633	107194

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालु

तक्ता क्र. 4.1

तहसीलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल		देशी गाई व बैल		
		तीन वर्षावरील गाई		तीन वर्ष व त्या खालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	विदेशी/ संकरित व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
		इतर	एकूण गाई (19+20+21)			
1	2	21	22	23	24	25
1	नरखेड	277	19163	17202	53350	59000
2	काटोल	146	17659	15790	49124	57890
3	कळमेश्वर	198	11170	9887	33158	39678
4	सावनेर	633	14749	14440	45628	54606
5	पारशिवनी	202	12384	11450	38908	42250
6	रामटेक	179	15783	17000	49452	52588
7	मौदा	119	8160	9322	35423	41100
8	कामठी	294	9035	8766	29948	32556
9	नागपूर(ग्रा)	141	19439	22832	61592	65058
10	नागपूर(श)	12	5091	3831	10066	11863
11	हिंगणा	464	11741	9493	34118	39171
12	उमरेड	147	15496	14899	51377	55283
13	कुही	352	10043	9869	42885	45629
14	भिवापूर	156	11234	9627	40520	42490
जिल्हा एकूण		3320	181147	174408	575549	639162

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालु

तक्ता क्र. 4.1
तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे						
		तीन वर्षावरील रेडे					तीन वर्षावरील म्हशी	
		केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी व कामासाठी ठेवलेले	फक्त कामा साठी ठेवलेलें	इतर	एकूण रेडे (26+27+28+29)	दुभत्या म्हशी	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या
1	2	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखेड	78	--	2	2	82	2226	2241
2	काटोल	221	30	4	9	264	2430	1833
3	कळमेश्वर	117	5	17	--	139	1227	1558
4	सावनेर	90	11	9	6	116	1148	1207
5	पारशिवनी	121	11	17	9	158	1124	1215
6	रामटेक	194	31	115	36	376	1842	1807
7	मौदा	127	3	12	13	155	2431	2386
8	कामठी	164	58	52	28	302	1715	1490
9	नागपूर(ग्रा)	1144	694	598	283	2719	5330	3435
10	नागपूर(श)	100	4	6	12	122	3948	1581
11	हिंगणा	109	--	115	--	224	1669	5732
12	उमरेड	243	7	5	2	257	1906	1797
13	कुही	117	4	1	3	125	1121	1433
14	भिवापूर	65	18	7	4	94	713	1103
जिल्हा एकूण		2890	876	960	407	5133	28830	28818

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालु

तालुकावार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे				एकूण गोजातीय (25+36)
		तीन वर्षावरील म्हशी				
		इतर	एकूण म्हशी (31+32+33)	रेडके तीन वर्षा त्या खालील	एकूण म्हशी व रेडे (30+34+35)	
1	2	33	34	35	36	37
1	नरखेड	48	4515	2712	7309	66309
2	काटोल	93	4356	3004	7624	65514
3	कळमेश्वर	44	2829	1600	4568	44246
4	सावनेर	98	2453	1719	4288	58894
5	पारशिवनी	13	2352	1395	3905	46155
6	रामटेक	14	3663	2819	6858	59446
7	मौदा	22	4839	3886	8880	49980
8	कामठी	187	3392	2215	5909	38465
9	नागपूर(ग्रा)	78	8843	7044	18606	83664
10	नागपूर(श)	2	5531	1831	7484	19347
11	हिंगणा	164	7565	1682	9471	48642
12	उमरेड	54	3757	2002	6016	61299
13	कुही	1	2555	1953	4633	50262
14	भिवापूर	35	1851	956	2901	45391
जिल्हा एकूण		853	58501	34818	98452	737614

तक्ता क्र.४.१ पुढे चालु

तक्ता क्र. 4.1
तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मेंढया	बक-या	घोडे व शिंगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन 37+38+39+40+41	एकूण कोंबडया	एकूण कुक्कुट पक्षी
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	नरखेड	1791	22313	93	1077	91583	30167	30256
2	काटोल	495	30450	12	1054	97525	22518	22697
3	कळमेश्वर	3741	21150	189	1159	70485	172343	172464
4	सावनेर	1336	30019	7	1792	92048	19132	19224
5	पारशिवनी	278	22041	3	954	69431	21886	21922
6	रामटेक	6	24077	--	552	84081	40851	41345
7	मौदा	8	21131	1	230	71350	34874	35173
8	कामठी	404	26386	6	2110	67371	22545	22654
9	नागपूर(ग्रा)	41	32783	20	790	117298	72927	72935
10	नागपूर(श)	496	20386	59	2609	42897	47351	60512
11	हिंगणा	2928	20569	64	951	73154	32358	32365
12	उमरेड	2335	21028	18	899	85579	71583	71988
13	कुही	669	22492	124	590	74137	53220	53309
14	भिवापूर	539	15294	35	125	61384	33958	34015
जिल्हा एकूण		15067	330119	631	14892	1098323	675713	690859

आधार :- पशुगणना १९९७

तक्ता क्र.4.2

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या २००२-२००३

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालय	पशुवैद्यकीय		पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्र	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाळा		फिरती पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशु वैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पथके तपासणी नाका
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर		राज्य पातळीवरील	विभागीय पातळी वरील			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	—	—	3	6	—	—	—	—	—
2	काटोल	—	—	5	3	—	—	—	1	—
3	कळमेश्वर	—	—	3	—	—	—	—	—	—
4	सावनेर	—	—	3	3	—	—	—	—	1
5	पारशिवनी	—	—	3	4	—	—	—	—	—
6	रामटेक	—	—	5	4	—	—	—	1	—
7	मौदा	—	—	4	1	—	—	—	—	—
8	कामठी	—	—	3	1	—	—	—	—	—
9	नागपूर(ग्रा)	—	—	2	3	—	—	—	—	—
10	नागपूर(श)	1	1	1	5	—	1	1	—	—
11	हिंगणा	—	—	2	3	—	—	—	—	—
12	उमरेड	—	—	5	3	—	—	—	—	—
13	कुही	—	—	3	5	—	—	—	—	—
14	भिवापूर	—	—	2	5	—	—	—	—	—
जिल्हा एकूण		1	1	44	46	—	1	1	2	1

तक्ता क्र.4.2

जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 2002-2003

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम रेतन प्रशिक्षण केंद्र	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्र	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्र	आधारभूत ग्राम केंद्र	कृत्रिम रेतन केंद्र			पशु पेदास केंद्र	सधन कुक्कुट घरटे	मेष पैदास केंद्र	शेळी पैदास केंद्र
						जिल्हा परिषदा खालील	आधारभूत ग्राम केंद्रा खालील	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रा खालील				
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	नरखेड	--	--	--	--	9	--	7	--	--	--	--
2	काटोल	--	2	--	--	8	--	12	--	--	--	--
3	कळमेश्वर	--	--	--	--	3	2	6	--	--	--	--
4	सावनेर	--	--	--	--	6	1	8	--	--	--	--
5	पारशिवनी	--	--	--	--	7	--	3	--	--	--	--
6	रामटेक	--	1	--	--	9	--	5	--	--	--	--
7	मौदा	--	--	--	--	5	--	6	--	--	--	--
8	कामठी	--	--	--	--	4	2	1	--	--	--	--
9	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	--	7	--	--	--	--	--
10	नागपूर(श)	--	1	1	1	1	3	5	1	1	--	--
11	हिंगणा	--	1	--	--	5	--	6	--	--	--	--
12	उमरेड	--	1	--	--	8	2	5	--	--	--	--
13	कुही	--	--	--	--	8	1	4	--	--	--	--
14	भिवापूर	--	--	--	--	7	--	5	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		--	6	1	1	85	18	73	1	1	--	--

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन, उपसंचालक, नागपूर.

तक्ता क्र. 4.3

रोगाच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युंची संख्या

जिल्हा- नागपूर वर्ष - 2002-2003

अ.क्र.	संसर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
1	2	3	4
एकूण पशुधनाची मृत्यू संख्या		934	197
1	गाई, म्हशी, बैल		
	अ) घटसर्प	10	5
	ब) लाळया (पायलाग)	60	--
	क) फ-या	--	--
	ड) फासी	--	--
	इ) सरा	--	--
	फ) देवी	--	--
	ग) इतर	--	--
	एकूण	70	5
2	मेंढया व बक-या		
	अ) फ-या	--	--
	ब) न्युमोनिया	--	--
	क) लाळ्या (पायलाग)	--	--
	ड) देवी	--	--
	इ) इतर (पी.पी.आर.)	864	192
	एकूण	864	192
3	कोंबडया		
	अ) गणीखेत (मानमोडी)	--	--
	ब) देवी	--	--
	क) बुळवांडी	--	--
	ड) इतर	--	--
	एकूण	--	--

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक ,नागपूर.

२) जिल्हा पशुसंवर्ध अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्र. 4.3(अ)

विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य

जिल्हा-नागपूर

वर्ष - 2002-2003

अ. क्र.	तालुका	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम रेतन केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-6 पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	49443	4135	5539	1439	1187	59630
2	काटोल	72291	5531	10830	6172	4557	92024
3	कळमेश्वर	19257	2537	3222	953	810	36531
4	सावनेर	23835	3247	5038	1524	1338	60031
5	पारशिवनी	26926	2198	5306	1093	947	60231
6	रामटेक	43169	4172	4961	2368	1852	115812
7	मौदा	25635	3114	4812	1556	1255	45362
8	कामठी	32000	3076	4380	1377	1049	37170
9	नागपूर (ग्रा)	41426	3996	7070	2111	1723	69500
10	नागपूर(श)	34309	2064	1499	660	519	391391
11	हिंगणा	21171	2616	2939	1557	1320	511387
12	उमरेड	60135	3399	4307	1840	1608	85309
13	कुही	34134	3707	5940	1361	1176	73113
14	भिवापूर	27529	2752	2464	643	486	56241
जिल्हा एकूण		521257	47544	68307	24654	19827	1693732

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

२) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

तक्ता क्र. 4.4

मान्यताप्राप्त पशुधन आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या

जिल्हा - नागपूर वर्ष 2002-2003

अ. क्र.	तहसील	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे (संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व रेडे	मेंढया	शेळया / बक-या	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	3	--	--	--	149	48	--	197
2	काटोल	2	--	--	118	1630	205	--	1953
3	कळमेश्वर	2	--	--	--	--	--	--	-
4	सावनेर	5	411	15	--	1233	--	--	1659
5	पारशिवनी	--	--	--	--	--	--	--	-
6	रामटेक	1	--	--	--	--	--	--	--
7	मौदा	--	--	--	--	--	--	--	-
8	कामठी	2	5332	4050	--	2850	--	--	12232
9	नागपूर (ग्रा)	--	--	--	--	--	--	--	--
10	नागपूर (श)	3	8850	2327	4155	60405	--	--	75737
11	हिंगणा	--	--	--	--	--	--	--	-
12	उमरेड	2	--	--	--	1047	6	--	1053
13	कुही	--	--	--	--	--	--	--	-
14	भिवापूर	--	--	--	--	--	--	--	-
जिल्हा एकूण		20	14593	6392	4273	67314	259	--	92831

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक ,नागपूर

तक्ता क्र. 4.5

जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष 2002-2003

जिल्हा - नागपूर (वन क्षेत्र चौ. कि. मी.)

अ.क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	--	--	191	191
2	वन विभाग	1542	706	326	2574
जिल्हा एकूण		1542	706	517	2765

आधार :- मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य , नागपूर

टिप :- 1) स्तंभ क्र.3 मधील वनविभागाखालील राखीव क्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरीत केलेल्या वनक्षेत्राचा समावेश करण्यात आलेला आहे

2) सदर माहिती अस्थायी आहे

तक्ता क्र. 4.6

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वनउत्पादने

जिल्हा - नागपूर वर्ष - 2002-2003

अ. क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरुन) (रु. हजारात)
1	2	3	4	5
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	11.11	7.06	67730
2	जळाऊ लाकूड (हजार घमी)	177.17	151.25	31267
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	--	--	--
3A	फाटे (नग)	287184	237595	19197
4	**गौण वन उत्पादने**			
	अ) बांबू (संख्या)	1595573	1335377	5698
	ब) गवत इत्यादी (क्विंटल)	1.6	1.6	24
	क) विडी पाने (स्टँ.बॅग)	64600	64600	51069
	ड) डिंक (क्विंटल)	8	8	43
5	**इतर**			
	1) आपटा पाने	--	--	--
	2) मोहाची फुले (क्विंटल)	--	--	--
	3) खाणी व खनिजे	--	--	--
	4) हिरडा (क्विंटल)	--	--	--
	5) आंबा	--	--	--
	6) सिताफळ (MT)	5	5	7
	7) लाख (क्विंटल)	--	--	--
	8) इतर	--	--	--
6	**एकूण गौण उत्पादने (4+5)**	--	--	56841
जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)		--	--	175035

आधार:- 1) उप वनसंरक्षक, नागपूर

2) विभागीय व्यवस्थापक,महाराष्ट्र वन विकास महामडळ, नागपूर

तक्ता क्रमांक 4.7

जिल्हयातील भुजल मत्स्यव्यवसाय 2002- 2003

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी,सरोवरं व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र) (हेक्टर)	मत्स्य व्यवसाया-खाली आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे.टन.)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेलें मत्स्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	--	237	237	200	50.00	8
2	काटोल	--	721	721	558	139.50	8
3	कळमेश्वर	--	363	363	195	48.75	10
4	सावनेर	--	819	819	672	168.00	13
5	पारशिवनी	--	1832	1832	865	216.25	33
6	रामटेक	--	1729	1729	1100	275.00	38
7	मौदा	--	230	230	235	58.75	9
8	कामठी	--	256	256	345	86.50	10
9	नागपूर (ग्रा)	--	222	222	250	62.50	14
10	नागपूर(श)	--	864	864	310	77.50	11
11	हिंगणा	--	660	660	212	53.00	9
12	उमरेड	--	5778	5778	1709	427.25	38
13	कुही	--	550	550	530	132.50	9
14	भिवापूर	--	776	776	251	62.75	10
जिल्हा एकूण		650	15037	15037	7432	1858.25	220

टिप :- काटोल ,हिंगणा व उमरेड तालुक्यात नविन जलाशय हस्तांतरीत झाल्यामुळे वाढ दिसून येते.

आधार :- जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पीक भाजीपाला व फळांची लागवड	011	4	2	2	104	34	70
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकीत्सालय वगळून)	014	14	4	2	57	57	0
3	मटन मासे फळभाज्या,तेल इ. उत्पादन	151	50	9	27	480	462	18
4	दुधापासून निर्मित पदार्थाचे उत्पादन	152	13	1	6	479	470	9
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	24	3	17	198	193	5
6	इतर खाद्यान्न उत्पादन	154	41	7	26	1667	1470	197
7	मादक पेयाचे उत्पादन	155	43	8	29	664	607	57
8	तंबाखूच्या वस्तुचे उत्पादन	160	2	0	2	105	104	1
9	सुत कातणे, विणने व कापड तयार करणे	171	28	3	21	7791	7443	348
10	इतर वस्त्र निर्मिती	172	3	1	2	27	27	0
11	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर वगळून	181	2	1	1	109	61	48
12	चामडे रंगविणे,तयार करणे चामडयांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	2	1	1	19	19	0
13	पादत्राणे तयार करणे	192	1	0	1	10	8	2
14	लाकूड कापायची गिरणी इ.	201	598	93	260	1098	1098	0
15	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	17	2	12	232	223	9
16	कागद व कागदापासुनची इतर उत्पादने	210	52	3	42	904	864	40
17	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	8	0	5	183	181	2
18	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	50	6	36	1274	1224	50
19	कोक ओव्हन वस्तूंचे उत्पादन	231	8	1	5	65	62	3
20	शुद्ध पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	7	3	3	44	44	0
21	मूळ रासायनिक पदार्थाचे उत्पादन	241	38	2	27	607	582	25
22	इतर रासायनिक पदार्थाचे उत्पादन	242	86	8	56	1990	1673	317
23	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	2	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
1	वैक्य चाचणीशाला व फळांची लागवड	011	24	0	0
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकीत्सालय सोडून)	014	9	8	470
3	मटन मासे फळभाज्या,तेल इ. उत्पादन	151	133	14	370
4	दुधापासून निर्मित पदार्थाचे उत्पादन	152	144	6	756
5	फळधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	57	4	30
6	इतर खाद्यान्न उत्पादन	154	502	8	110
7	मादक पेयाचे उत्पादन	155	198	6	65
8	तंबाखूच्या वस्तुचे उत्पादन	160	31	0	0
9	सुत कातणे, विणने व कापड तयार करणे	171	2674	4	2671
10	इतर वस्त्र निर्मिती	172	9	0	0
11	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर सोडून	181	33	0	0
12	चामडे रंगविणे,तयार करणे चामडयांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	6	0	0
13	पादत्राणे तयार करणे	192	3	0	0
14	लाकूड कापायची गिरणी इ.	201	292	245	916
15	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	69	3	59
16	कागद व कागदापासूनची इतर उत्पादने	210	282	7	121
17	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	64	3	155
18	मुद्रणालय व छपाईशी संबंधित व्यवसाय	222	384	8	345
19	कोक ओव्हन वस्तूंचे उत्पादन	231	19	2	18
20	शुध्द पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	13	1	13
21	मूळ रासायनिक पदार्थाचे उत्पादन	241	156	9	68
22	इतर रासायनिक पदार्थाचे उत्पादन	242	589	22	346
23	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	0	2	12

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	रबरापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	251	32	6	16	1473	1452	21
25	प्लास्टिक वस्तूंचे उत्पादन	252	54	3	31	1821	1777	44
26	काच काचेपासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	261	6	1	5	180	145	35
27	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	269	110	30	57	1835	1485	350
28	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	83	12	53	2772	2746	26
29	मूळ मुल्यवान तसेच अ-लोह धातूचे उत्पादन	272	33	4	18	641	641	0
30	धातूच्ये सांचे बनविणे	273	29	5	19	1740	1732	8
31	बांधकामाशी निगडीत धातूंची उत्पादन,टाक्या,वाफेवर चालणारी विद्यूतनिर्मिती यंत्र	281	42	5	26	994	931	63
32	धातूंच्या इतर वस्तूंचे उत्पादन	289	57	5	38	904	884	20
33	सर्वसाधारण उपयोगाच्या यंत्राचे उत्पादन	291	5	0	4	169	169	0
34	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्राची निर्मिती	292	26	1	16	573	563	10
35	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	1	0	1	23	23	0
36	कायालयीन,लेखा विषयक व संगणित्रीय यंत्राची निर्मिती	300	1	0	1	8	8	0
37	विजेची मोटार,जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	15	1	8	153	153	0
38	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूंची निर्मिती	312	2	0	0	0	0	0
39	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	3	0	3	151	149	2
40	ॲक्युमलेटर,प्रायमरी सेल्स व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	6	0	4	29	29	0
41	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	6	1	3	31	7	24

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
24	रबरापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	251	449	10	781
25	प्लास्टिक वस्तूंचे उत्पादन	252	611	20	413
26	काच, कार्बेपासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	261	54	0	0
27	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	269	490	23	730
28	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	902	18	369
29	मूळ मुल्यवान तसेच अ-लोह धातूचे उत्पादन	272	194	11	272
30	धातूचे सांचे बनविणे	273	529	5	261
31	बांधकामाशी निगडीत धातूंची उत्पादन,टाक्या,वाफेवर चालणारी विद्यूतनिर्मिती यंत्र	281	291	11	308
32	धातूंच्या इतर वस्तूंचे उत्पादन	289	270	14	163
33	सर्वसाधारण उपयोगाच्या यंत्राचे उत्पादन	291	52	1	70
34	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्राची निर्मिती	292	174	9	202
35	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	7	0	0
36	कायालयीन,लेखा विषयक व संगणित्रीय यंत्राची निर्मिती	300	2	0	0
37	विजेची मोटार,जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	46	6	73
38	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूंची निर्मिती	312	0	2	25
39	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	46	0	0
40	ॲक्युमलेटर,प्रायमरी सेल्स व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	9	2	7
41	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	9	2	18

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
42	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	6	2	1	45	41	4
43	इलेक्ट्रॉनिक वाल्व्ह,ट्यूब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	1	0	1	69	44	25
44	टेलिव्हिजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	2	0	1	14	8	6
45	मोटार वाहनांचे उत्पादन	341	1	1	0	0	0	0
46	मोटार वाहनांच्या सांगाड्यांचे उत्पादन	342	5	0	3	505	504	1
47	मोटार वाहनांसाठी सुट्या भागाचे उत्पादन	343	1	0	0	0	0	0
48	रेल्वे व ट्राम्वेसाठी इंजिन व रोलींग	352	1	0	0	0	0	0
49	स्टॉकचे उत्पादन	359	3	0	3	44	44	0
50	लाकडी सामानांचे उत्पादन	361	13	0	10	660	650	10
51	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	3	0	2	18	9	9
52	विजेचे उत्पादन,संक्रमण व वाटप	401	4	0	2	3248	3192	56
53	गॅसचे निर्मिती व वितरण	402	8	1	6	183	183	0
54	पाण्याचे संकलन ,शुध्दीकरण व वितरण	410	5	0	1	26	26	0
55	यांत्रीक वाहनांची देखभाल दुरुस्ती	502	50	1	35	1547	1516	31
56	वाहनांकरिता लागणाऱ्या इंधनाची किरकोळ विक्री	505	11	0	8	102	102	0
57	फी अथवा ठेकयाने घाऊक विक्री	511	1	0	0	0	0	0
58	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	7	0	2	30	28	2
59	नवीन वस्तूची विशिष्ट दुकानात किरकोळ विक्री	523	2	0	0	0	0	0
60	घरगुती व वैयक्तीक वस्तूची दुरुस्ती	526	1	0	1	48	48	0
61	परिवहननसंबंधी व्यवसाय,ट्रक्कल एजन्सीचा व्यवसाय	630	4	0	3	29	29	0
	जिल्हा एकूण	--	1733	237	965	38172	36224	1948

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
42	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	14	3	34
43	इलेक्ट्रॉनिक व्हाल्व,टयुब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	21	0	0
44	टेलिविजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	2	1	112
45	मोटार वाहनांचे उत्पादन	341	0	0	0
46	मोटार वाहनांच्या सांगाडयांचे उत्पादन	342	152	2	19
47	मोटार वाहनांसाठी सुटयाभागाचे उत्पादन	343	0	1	22
48	रेल्वे व ट्राम्बेसाठी ईंजिन व रोलींग	352	0	1	14
49	स्टॉकचे उत्पादन	359	13	0	0
50	लाकडी सामानांचे उत्पादन	361	200	3	39
51	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	5	1	27
52	विजेचे उत्पादन,संकलन व वाटप	401	1185	2	257
53	गॅसचे निर्मिती व वितरण	402	56	1	10
54	पाण्याचे संकलन ,शुध्दीकरण व वितरण	410	9	4	83
55	यांत्रीक वाहनांची देखभाल दुरुस्ती	502	457	14	1302
56	वाहनांकरिता लागणा-या इंधनाची किरकोळ विक्री	505	37	3	18
57	फी अथवा ठेक्याने घाऊक विक्री	511	0	1	10
58	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	11	5	167
59	नवीन वस्तूची विशिष्ट दुकानात किरकोळ विक्री	523	0	2	14
60	घरगुती व वैयक्तीक वस्तूची दुरुस्ती	526	15	0	0
61	परिवहननसंबंधी व्यवसाय,ट्रक्कल एजन्सीचा व्यवसाय	630	9	1	10
	जिल्हा एकूण	--	12012	531	12355

आधार - औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.2

चालु कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समुह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारा पेक्षा कमी कामगार		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	1	4	0	0	4	157	7	470	0	0
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	67	384	21	252	32	939	13	892	9	1814
3	16तंबाखु संबंधीत पदार्थाचे उत्पादन	1	9	0	0	0	0	1	96	0	0
4	17 वस्त्र निर्मिती	2	15	4	59	4	126	1	54	11	3203
5	18 परिधान करावयाच्या कपडयाचे उत्पादन,फरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	0	0	0	0	1	109
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामडयांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	2	29	0	0	0	0	0	0
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	505	1945	6	81	8	215	1	64	0	0
8	21 कागद व कगदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	11	89	24	324	11	352	2	160	1	100
9	22 ध्वनी मुद्रिताचे प्रकाशन,छपाई द्विरुक्ती	14	86	16	217	14	406	3	217	4	512
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा,शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	3	24	7	89	1	27	0	0	0	0
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	53	293	29	381	22	620	7	556	5	1173
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	24	151	26	330	14	349	7	471	3	1061
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	20	140	23	315	27	962	12	850	3	478
14	27 मुळ धातूंचे उत्पादन	26	162	35	497	38	1153	13	940	11	2477
15	28 धातुच्या फॅब्रिकेटेड वस्तुंची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	32	226	36	459	11	259	4	282	6	1143

तक्ता क्रमांक 5.2

चालु कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समुह व त्यांचे संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 हून अधिक कामगार		एकूण कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	0	0	12	631
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	1	538	0	0	0	0	143	4819
3	16तंबाखू संबंधीत पदार्थाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	2	105
4	17 वस्त्र निर्मिती	3	2481	2	4551	0	0	27	10489
5	18 परिधान करावयाच्या कपडयाचे उत्पादन,फरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	0	0	1	109
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामडयांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	2	29
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	520	2305
8	21 कागद व कगदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	49	1025
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन,छपाई द्विरुक्ती	1	519	0	0	0	0	52	1957
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा,शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	0	0	0	0	0	0	11	140
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	116	3023
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	3	2126	0	0	0	0	77	4488
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	85	2745
14	27 मुळ धातूंचे उत्पादन	1	826	0	0	0	0	124	6055
15	28 धातुच्या फॅब्रिकेटेड वस्तुंची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	0	0	89	2369

तक्ता क्रमांक 5.2

चालु कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समुह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारा पेक्षा कमी कामगार		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
16	29 यंत्र व यांत्रीक सामुग्रीचे उत्पादन(इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	9	52	7	89	9	303	2	120	4	473
17	30 कार्यालयीन लेखालिषयक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0
18	31 विजेचे यत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	14	86	13	163	5	139	1	60	1	118
19	32 रेडीयो,टि.वी.आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	1	14	0	0	1	69	1	112
20	34 मोटार वहान, ट्रेलर यांचे उत्पादने.	1	7	2	24	2	68	0	0	1	447
21	35 परिवाहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	1	6	2	24	1	28	0	0	0	0
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	7	48	3	42	4	113	0	0	2	541
23	40 वीज,गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	3	18	2	20	0	0	1	53	3	359
24	41 पाण्याचे संकलन,शुध्दीकरण व वितरण.	1	8	0	0	4	101	0	0	0	0
25	50 यांत्रीक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	9	62	17	234	26	857	4	228	3	758
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रीक वाहनांव्यतिरिक्त)	1	9	3	31	3	66	0	0	1	101
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रीक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूची दुरुस्ती	2	14	0	0	1	48	0	0	0	0
28	63 परिवाहनाशी संबंधित ट्रॅव्हल एजेन्सीचा व्यवसाय	2	15	2	24	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		810	3861	281	3698	241	7288	80	5582	70	14979

तक्ता क्रमांक 5.2

चालु कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समुह व त्यांचे संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 हून अधिक कामगार		एकूण कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
16	29 यंत्र व यांत्रीक सामुग्रीचे उत्पादन(इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	0	0	0	0	0	0	31	1037
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणित्रांय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	1	8
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	34	566
19	32 रेडीयो,टि.वी.आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	3	195
20	34 मोटार वहान, ट्रेलर यांचे उत्पादने.	0	0	0	0	0	0	6	546
21	35 परिवाहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	4	58
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	0	0	0	0	0	0	16	744
23	40 वीज,गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	2	3248	0	0	11	3698
24	41 पाण्याचे संकलन,शुध्दीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	5	109
25	50 यांत्रीक वाहनाची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	1	830	0	0	0	0	60	2969
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रीक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	8	207
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रीक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	3	62
28	63 परिवाहनाशी संबंधित ट्रॅव्हल एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	4	39
जिल्हा एकूण		10	7320	4	7799	0	0	1496	50527

आधार - संचालक,औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय,मुंबई.

टिप- "अ"- कारखान्यांची संख्या "ब" - कामगारांची संख्या

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	2	44	1	53
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे [illegible]	0	0	0	0	2	16	2	12
3	16तंबाखूच्या पदार्थाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
4	17 वस्त्र निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
5	18 परिधान करावयाच्या कपडयाचे उत्पादन,फरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	0	0	0	0
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामडयांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	3	11	9	38
8	21 कागद व कगदापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन,छपाई द्विरुक्ती	0	0	0	0	0	0	0	0
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा,शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक [illegible]	0	0	0	0	0	0	0	0
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	0	0	0	0	2	7	2	27
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	0	0	0	0	0	0	0	0
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	8
14	27 मुळ धातूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
15	28 धातुच्या फॅब्रिकेटेड वस्तुंची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	1	6	2	22

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	29 यंत्र व यांत्रीक सामुग्रीचे उत्पादन(इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	0	0	0	0	0	0	0	0
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणित्रीय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0
19	32 रेडीयो,टि.वी.आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	1	14
20	34 मोटार वहान, ट्रेलर यांचे उत्पादने.	0	0	0	0	0	0	0	0
21	35 परिवाहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	0	0	0	0	0	0	0	0
23	40 वीज,गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	0	0	0	0	0	0
24	41 पाण्याचे संकलन,शुध्दीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	0	0
25	50 यांत्रीक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनाच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	0	0	0	0	0	0	0	0
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रीक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	0	0
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रीक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	0	0
28	53 परिवाहनाशी संबंधित ट्रॅव्हल एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	0	0
	जिल्हा एकूण	0	0	0	0	10	84	18	174

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	1	64	4	161
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	8	154	27	588	66	2718	105	3488
3	16तंबाखूच्या पदार्थाचे उत्पादन	1	9	0	0	1	96	2	105
4	17 वस्त्र निर्मिती	0	0	1	8	22	7810	23	7818
5	18 परिधान करावयाच्या कपडयाचे उत्पादन,फरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	1	109	1	109
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामडयांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	0	0	2	29	2	29
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	23	85	178	771	59	425	272	1330
8	21 कागद व कगदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	6	81	36	823	42	904
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन,छपाई द्विरुक्ती	1	3	15	749	25	705	41	1457
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा,शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	0	0	3	47	5	62	8	109
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	6	283	18	536	55	1744	83	2597
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	0	0	8	76	39	3218	47	3294
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	11	576	19	455	31	976	62	2015
14	27 मुळ धातूंचे उत्पादन	4	60	16	462	70	4631	90	5153
15	28 धातुच्या फॅब्रिकेटेड वस्तुंची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	2	92	10	263	49	1515	64	1898

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
16	29 यंत्र व यांत्रीक सामुग्रीचे उत्पादन(इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	0	0	2	13	19	752	21	765
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणित्रीय यंत्राची निर्मिती	0	0	1	8	0	0	1	8
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	4	41	15	368	19	409
19	32 रेडीयो,टि.वी.आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	1	69	2	83
20	34 मोटार वहान, ट्रेलर यांचे उत्पादने.	0	0	1	12	2	493	3	505
21	35 परिवाहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	3	44	3	44
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	0	0	1	8	11	670	12	678
23	40 वीज,गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	3	113	5	3318	8	3431
24	41 पाण्याचे संकलन,शुध्दीकरण व वितरण	0	0	0	0	1	26	1	26
25	50 यांत्रीक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	0	0	6	540	37	1109	43	1649
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रीक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	2	30	2	30
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रीक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	1	48	1	48
28	53 परिवाहनाशी संबंधित ट्रॅव्हल एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	1	8	2	21	3	29
	जिल्हा एकूण	56	1262	320	4779	561	31873	965	38172

आधार - संचालक,औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय,मुंबई.

टिप- "अ"- कारखान्यांची संख्या ."ब" - रोजगार

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)

जिल्हा - नागपूर

(रू हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगाराची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2		3	4	5	6	7
1	20 ते 21	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	904520	465861	2291	3177	88054
2	22	पेये , तंबाखु पदार्थांचे उत्पादन	70480	129872	891	1237	10911
3	23	सुती कापडाचे उत्पादन	690487	-501402	5436	6134	174705
4	24	कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	19890929	2417399	2919	4002	74603
5	26	कापडी वस्तूंचे उत्पादन (पादत्रानांशिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	1503	1819	11	190	108
6	27	लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	61189	-3349	338	420	9123
7	28	कागद व कागदाच्या वस्तू,मुद्रण,प्रकाशन व संबधीत उद्योग	125251	77068	1318	1801	64054
8	30	रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	190095	138872	945	1381	34885
9	31	रसायन व रसायनाच्या पदार्थांचे उत्पादन(पेट्रालियम, कोळश्याचे पदार्थ वगळून)	557121	290846	2547	3338	78245

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)

जिल्हा - नागपूर

(रू हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगाराची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2		3	4	5	6	7
10	32	अधातू खनिज व पदार्थाचे उत्पादन	69886	154449	1582	1853	24590
11	33	मूलभूत व मिश्र धातुंचे उत्पादन	9660725	36033195	5730	7845	160610
12	34	धातुंच्या वस्तूंच्या सुटे भागचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	409705	405464	1231	1677	45497
13	35	यंत्रसामुग्री, यांत्रीक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पादन (विद्युत सामुग्री वगळून)	317533	93324	665	1095	25371
14	36	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे, पुरवठा व सुटे भागांचे उत्पादन	61173	99417	97	144	1478
15	37	परिवहन सामुग्री, सुटे भागांचे उत्पादन	23365	49423	325	456	28460
16	38	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	22018	3790	105	168	3422
17	39	सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	6040	80726	581	740	28757
18	41	गॅस आणि कोळसा उत्पादन आणि पाईपद्वारे वाटप	473894	56495	22	50	1217
19	97	दुरुस्ती व सेवा	1096	4575	63	74	2050
20	--	इतर	3223944	2726667	11680	17360	293548
जिल्हा बेरीज			36760954	42724511	38777	53142	1149688

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)

जिल्हा - नागपूर

(रू हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी संख्या	मूल्य वृध्दी
1	2		8	9	10	11
1	20 ते 21	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	183148	5391098	6333355	847439
2	22	पेये तंबाखु पदार्थांचे उत्पादन	24763	551805	711229	147294
3	23	सुती कापडाचे उत्पादन	285608	985107	1239682	215561
4	24	कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	249932	9808730	12386924	1831944
5	26	कापडी वस्तूंचें उत्पादन (पादत्राणांशिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	649	20529	21887	1183
6	27	लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	16989	110591	101331	-11852
7	28	कागद व कागदाच्या वस्तू,मुद्रण,प्रकाशन व संबधीत उद्योग	112690	296056	456412	145411
8	30	रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थाचे उत्पादन	75170	960469	1171541	195338
9	31	रसायन व रसायनाच्या पदार्थाचे उत्पादन(पेट्रालियम, कोळश्याचे पदार्थ वगळून)	159164	1809461	2162664	301044

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)

जिल्हा - नागपूर

(रू हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी संख्या	मूल्य वृध्दी
1	2		8	9	10	11
10	32	अधातू खनिज व पदार्थाचे उत्पादन	40330	182478	259157	67365
11	33	मुलभुत व मिश्र धातुंचे उत्पादन	502149	11495638	14374490	1533560
12	34	धातुंच्या वस्तूंच्या सुटे भागचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	92929	813012	1069152	197032
13	35	यंत्रसामुग्री, यांत्रीक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पादन (विद्युत सामुग्री वगळून)	102503	1438337	1080570	-394808
14	36	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे, पुरवठा व सुटे भागांचे उत्पादन	4453	178205	233320	53809
15	37	परिवहन सामुग्री, सुटे भागांचे उत्पादन	43277	64454	97810	31452
16	38	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	12373	105482	123636	16258
17	39	सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	46557	29133	76946	46557
18	41	गॅस आणि कोळसा उत्पादन आणि पाईपद्वारे वाटप	4759	105243	184131	50840
19	97	दुरुस्ती व सेवा	3279	1567	7554	5859
20	--	इतर	665060	11098030	12993881	1515994
जिल्हा बेरीज			2625782	45445425	55085672	6797280

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र 2002

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	बाब	वर्ष 2002
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	2012
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	397
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	30996
4	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवारांची संख्या	229020
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ. खाजगी क्षेत्र	7
	ब. सार्वजनिक क्षेत्र एकूण	501
	क. एकूण	508
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ. अनु.जाती/ अनु.जमाती	285
	ब. इतर	223
	क. एकूण	508
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1. व्यावसायिक तांत्रिक आणि संबधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1950
	ब) नोकरी दिलेले	82
	2. प्रशासकीय,शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2210
	ब) नोकरी दिलेले	39
	3. लेखनिक व तत्संबधिचे कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2350
	ब) नोकरी दिलेले	25
	4. विक्री कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	--
	ब) नोकरी दिलेले	--
	5. शेतकरी, मत्स्य व्यवसाय शिकारी व संबधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	123
	ब) नोकरी दिलेले	--

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र 2002

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	बाब	वर्ष 2002
7 (पुढे चालू)	6. खाण कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	53
	ब) नोकरी दिलेले	--
	7. बांधकाम व दळणवळण व्यवसायातील कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1265
	ब) नोकरी दिलेले	--
	8. क्राफटसूमन,उत्पादन प्रक्रीया कामगार व इतर	
	अ) नोंदणी केलेले	177
	ब) नोकरी दिलेले	--
	9. सेवा, खेळ व तत्सम कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	14658
	ब) नोकरी दिलेले	76
	10. इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	8210
	ब) नोकरी दिलेले	286
	11. एकूण	
	अ) नोंदणी केलेले	30996
	ब) नोकरी दिलेले	508

आधार - उप-प्रादेशिक सेवायोजन कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.6

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2002-2003

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष 2002-2003
1	2	3	4
1	सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र		
	1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	1251
	2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा	संख्या	67
	3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरी विषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	51
2	विश्व विद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन		
	1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्याची संख्या	संख्या	1265
	2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा	संख्या	13
	3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीविषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	125

आधार - उप-प्रादेशिक सेवायोजन कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.7

जिल्हयातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2002)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	शासकीय	जिल्हापरिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
1	वर्ग - अ	1630	181	1
2	वर्ग - ब	4591	1275	170
3	वर्ग - क	20987	7317	907
4	वर्ग - ड	8969	1253	996
5	एकूण वर्ग - अ ते ड	36177	10026	2074
6	इतर (इतर वर्ग)	3013	4369	341
7	एकूण - अ ते इ	39190	14395	2415

नागपूर महानगरपालिकांमधील स्त्री - पुरूष कर्मचारी, रिक्त पदे व मंजूर पदे

अ.क्र.	महानगरपालिका	भरलेली पदे			रिक्त पदे	एकूण मंजूर पदे
		पुरूष	स्त्री	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर	6253	3821	10074	2652	12726

टिप -"इ" इतर यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील आकस्मिक खर्चातील रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालीन, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.8

निरनिराळया उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 2003 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	खाजगी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	01 ते 05	33	3204	360	87	3651
2	खाणकाम	10 ते 14	9	--	12776	--	12776
3	वस्तूनिर्माण	15 ते 37	303	8602	3301	26397	38300
4	वीज निर्मिती,गॅस,पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 41	11	227	7602	--	7829
5	बांधकाम	45	53	4797	2983	228	8008
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	50 ते 55	116	493	1034	2759	4286
7	परिवहन,गोदामे आणि दळणवळणे	60 ते 64	23	36657	7822	68	44547
8	वित्त पुरवठा, विमा स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	65 ते 74	260	3100	11167	4300	18567
9	सामूहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	75 ते 95	724	34798	27698	16691	79187
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	99	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण			1532	91878	74743	50530	217151

आधार -उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.9

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा :- नागपूर (३१ मार्च २००३ अखेर) (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-03-91	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-02	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051
		31-03-03	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051
2	खाजगी विद्युत कंपन्या	31-03-61	1897	12	--	--	1	644	1	644
	जिल्हा- एकूण	31-03-91	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-02	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051
		31-03-03	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051

टिप :- १)३१ मार्च १९६१ नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्हयात अस्तित्वात नाही.
करण्यात आले, यात प्रकल्पग्रस्त गावांना समावेश नाही.

आधार- अधिक्षक अभियंता,नागपूर (ग्रामीण)(प्र) विभाग,म.रा.वि. मंडळ,नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.10

विजेची वापर 2002-2003 या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर (हजार किलोवॅट तासामध्ये)

अ. क्र.	निर्मिती चा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शन्स - ची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघुशक्ती साठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	थर्मल	519392 (24.32)	122627 (5.74	1021175 (47.81)	45280 (2.12)	132688 (6.21)	294893 (13.81)	2136055	649018
2	हायड्रो	--	--	--	--	--	--	--	--
3	इतर	--	--	--	--	--	--	--	--
एकुण		519392 (24.32)	122627 (5.74	1021175 (47.81)	45280 (2.12)	132688 (6.21)	294893 (13.81)	2136055	649018

टिप- 1) कंसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शवितात.

आधार- 1) मुख्य अभियंता,नागपूर झोन,म.रा.वि.म.विद्युत भवन,काटोल रोड,नागपूर

2) मुख्य अभियंता,नागपूर शहर,परिमंडळ,म.रा.वि.मं,नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.11

(आर्थिक गणना - 1998)

कृषी व बिगर कृषी उद्योग

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	* कृषी उद्योग			बिगर कृषी उद्योग			कृषी व बिगर कृषी एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उद्योगांची संख्या									
	अ. प्रत्यक्षात उद्योग**	7869	1833	9702	25311	106841	132152	33180	108674	141854
	ब.अस्थापना***	668	162	830	11723	32110	43833	12391	32272	44663
	क. एकूण	8537	1995	10532	37034	138951	175985	45571	140946	186517
2	मालकांच्या प्रकारानुसार उद्योग									
	अ सहकारी	3	1	4	445	948	1393	448	949	1397
	ब. सार्वजनिक	3	9	12	6003	3439	9442	6006	3448	9454
	क. खाजगी	8531	1823	10354	30586	102454	133040	39117	104277	143394
3	मालकांचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संस्थांची टक्केवारी)									
	अ. अनुसूचित जाती	9.16	6.55	8.70	9.5	15.04	13.61	9.44	14.89	13.28
	ब. अनुसूचित जमाती	8.53	8.62	8.54	6.79	7.38	7.23	7.11	7.41	7.32
4	जागांवरहीत कार्यान्वित असलेल्या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	24.65	18.33	23.53	8.80	18.42	15.95	11.77	18.42	16.46
5	शक्तीवर चालणा-या उद्योगाची एकूण संस्थेशी टक्केवारी	7.89	3.16	7.06	20.30	19.12	19.43	17.97	18.85	18.59
6	सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या									
	अ. एकूण कामगार	14756	3271	18027	119810	347260	467070	134566	350531	485097
	ब. वेतनावर काम करणारे कामगार	2193	610	2803	35948	250569	336517	88141	251179	339320
	क. वेतनावरील कामगारांचा एकूण कामगाराशी टक्केवारी	14.86	18.65	15.55	71.74	72.16	72.05	65.50	71.66	69.95
	ड. कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	3	2	3	3	2	3

टीप :- *कृषी उत्पादन व मळे वगळून कृषी संबंधीत उद्योग.

** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

***ज्या उद्योगात कमीतकमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक: 5.12

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

(कृषी व बिगर कृषी उद्योग)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	8537	14756	1833	3271	10370	18027
2	खनिज उत्पादन व खाणकाम	63	6614	14	178	77	6792
3	वस्तूनिर्माण	6546	46852	14012	64682	20558	111534
4	वीज, गॅस आणि पाणी पुरवठा	99	528	144	6399	243	6927
5	बांधकाम	628	1360	1513	4592	2141	5952
6	घाऊक व्यापार	174	796	3195	8176	3369	8972
7	किरकोळ व्यापार	12737	19447	42431	74465	55168	93912
8	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1678	3633	4147	13772	5825	17405
9	वाहतूक	676	1504	9498	28332	10174	29836
10	साठवण आणि गोदाम विषयक	82	256	1043	2471	1125	2727
11	दळणवळण	252	711	1003	4221	1255	4932
12	वित्तीय,विमा,स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायीक सेवा	1200	3111	4978	24446	6178	27557
13	सामूहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	12899	34998	24856	115514	37755	150512
14	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	--	--	7	12	7	12
15	सर्व प्रमुख उद्योग गट (एकूण)	45571	134566	108674	350531	154245	485097

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -1998)

तक्ता क्रमांक : 5.13

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा -नागपूर

अ.क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषी	0	668	162	830
2	खाणकाम व दगडकाम	1	59	11	70
3	वस्तूनिर्माण	2 व 3	1601	4869	6470
4	वीज,गॅस व पाणी पुरवठा	4	98	136	234
5	बांधकाम	5	48	495	543
6	घाऊक व्यापार	6	43	1380	1423
7	किरकोळ व्यापार	6	1743	10301	12044
8	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	571	1856	2427
9	वाहतूक	7	289	993	1282
10	साठवण व गोदाम विषयक	7	46	495	541
11	दळणवळण	7	221	500	721
12	अर्थपूरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदे विषयक	8	555	2221	2776
13	सामूहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	9	6449	8851	15300
14	इतर	10	-	2	2
एकूण			12391	32272	44663

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक : 5.14

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या

(आर्थिक गणना-1998).

जिल्हा -नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापनेवरील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषी	0	2193	610	2803
2	खाणकाम व दगडकाम	1	6602	172	6774
3	वस्तूनिर्माण	2 व 3	39553	49958	89511
4	वीज,गॅस व पाणी पुरवठा	4	527	6387	6914
5	बांधकाम	5	664	3420	4084
6	घाऊक व्यापार	6	626	5877	6503
7	किरकोळ व्यापार	6	4715	32984	37699
8	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	1911	10437	12348
9	वाहतूक	7	1031	19564	20595
10	साठवण व गोदाम विषयक	7	217	1870	2087
11	दळणवळण	7	673	3601	4274
12	अर्थपूरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदे विषयक	8	2285	20945	23230
13	सामूहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	9	27144	95348	122492
14	इतर	10	0	6	6
एकूण			88141	251179	339320

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक : 5.15

बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योगगट एकत्र)

(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब		ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2		3	4	5
1	सहकारी औद्योगीक संस्थांची संख्या		445	948	1393
2	विजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संस्थांशी टक्केवारी		5.62	3.8	4.38
3	सहकारी औद्योगीक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार	अ. एकूण कामगार	6735	10898	17633
		ब. प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या	15	11	13

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मंबई

तक्ता क्रमांक 5.16

उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	3	8	1	1	4	9
2	खाणकाम व दगडकाम	0	0	1	40	1	40
3	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा	29	4875	31	488	60	5363
4	वीजबत्ती गॅस व पाणी	0	0	0	0	0	0
5	बांधकाम	0	0	14	66	14	66
6	घाऊक व्यापार	0	0	10	159	10	159
7	किरकोळ व्यापार	58	163	57	295	115	458
8	उपहार गृहे व हॉटेल्स	5	13	18	127	23	140
9	वाहतूक	0	0	3	664	3	664
10	साठवणूक व वखार	1	2	8	22	9	24
11	दळणवळण	0	0	0	0	0	0
12	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता, धंदे	115	630	310	3762	425	4392
13	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	237	1052	496	5275	733	6327
14	इतर सेवा	0	0	0	0	0	0
15	गैर कृषी	445	6735	948	10898	1393	17633
एकूण प्रमुख उद्योग गट		448	6743	949	10899	1397	17642

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.17 (अ)

वस्तूनिर्माण व दुरुस्तीसेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	4636	6120	8042	10418	12678	16538
2	3	205	615	650	1950	855	2565
3	4	51	204	243	972	294	1176
4	5	19	95	68	340	87	435
5	6-9	26	185	122	864	148	1049
6	10 व अधिक	8	80	18	180	26	260
सर्व आकारमान गट		4945	7299	9143	14724	14088	22023

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन , मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.17 (ब)

वस्तुनिर्माण व दुरुस्तीसेवा या उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या

कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्रं.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	471	883	1318	2517	1789	3400
2	3	181	543	1060	3180	1241	3723
3	4	64	256	793	3172	857	3428
4	5	59	295	456	2280	515	2575
5	6 - 9	156	1163	691	4769	847	5932
6	10-19	390	5112	325	4082	715	9194
7	20-49	173	5029	143	3939	316	8968
8	50-199	84	7494	57	5048	141	12542
9	200-499	12	3510	18	5188	30	8698
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	11	15268	8	15783	19	31051
सर्व आकारमान गट		1601	39553	4869	49958	6470	89511

तक्ता क्रमांक 5.18 (अ)

घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	10676	13087	32560	39362	43336	52449
2	3	340	1020	906	2718	1246	3738
3	4	72	288	268	1072	340	1360
4	5	20	100	73	365	93	465
5	6-9	16	107	36	242	52	349
6	10 व अधिक	1	300	2	21	3	321
सर्व आकारमान गट		11125	14902	33945	43780	45070	58682

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन , मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.18 (ब)

घाऊक व किरकोळ व्यापारउद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्रं.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	1262	2255	5411	10507	6673	12762
2	3	307	921	3341	10023	3648	10944
3	4	98	392	1485	5940	1583	6332
4	5	39	195	583	2915	622	3110
5	6 - 9	47	321	613	4279	660	4600
6	10-19	18	233	192	2372	210	2605
7	20-49	11	322	46	1266	57	1588
8	50-199	3	416	8	654	11	1070
9	200-499	1	286	2	905	3	1191
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	--	--	--	--	--	--
सर्व आकारमान गट		1786	5341	11681	38861	13467	44202

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन , मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.19 (अ)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक ग णना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	6328	7366	15417	17903	21745	25269
2	3	78	234	361	1083	439	1317
3	4	20	80	138	552	158	632
4	5	6	30	46	230	52	260
5	6-9	15	113	27	185	42	298
6	10 व अधिक	3	31	16	213	19	244
सर्व आकारमान गट		6450	7854	16005	20166	22455	28020

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन , मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.19 (ब)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्रं.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	3797	6678	3581	6543	7378	13221
2	3	760	2280	1594	4782	2354	7062
3	4	546	2184	768	3072	1314	5256
4	5	371	1855	450	2250	821	4105
5	6 - 9	587	4203	837	5998	1424	10201
6	10-19	280	3512	758	10236	1038	13748
7	20-49	79	2194	542	16014	621	18208
8	50-199	24	1896	268	22856	292	24752
9	200-499	3	822	42	13382	45	14204
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	2	1520	11	10215	13	11735
सर्व आकारमान गट		6449	27144	8851	95348	15300	122492

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन , मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.20 (अ)

सर्व उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्रं.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	31431	39971	72882	86375	104313	126346
2	3	1287	3861	2259	6777	3546	10638
3	4	269	1076	779	3116	1048	4192
4	5	84	420	228	1140	312	1560
5	6-9	94	656	212	1469	306	2125
6	10 व अधिक	15	441	42	475	57	916
सर्व आकारमान गट		33180	46425	76402	99352	109582	145777

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन , मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.20 (ब)

सर्व उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्रं.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	6884	12273	12705	23988	19589	36261
2	3	1802	5406	7362	22086	9164	27492
3	4	916	3664	3934	15736	4850	19400
4	5	597	2985	2047	10235	2644	13220
5	6 - 9	950	6796	2898	20340	3848	27136
6	10-19	791	10148	1795	23521	2586	33669
7	20-49	293	8402	1011	29339	1304	37741
8	50-199	124	11394	408	34955	532	46349
9	200-499	19	5415	82	25896	101	31311
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	15	21658	30	45083	45	66741
सर्व आकारमान गट		12391	88141	32272	251179	44663	339320

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन , मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्र. 6.1

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था (31 मार्च 2003 अखेरची स्थिती)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकुण)	
1.1	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	580
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	-
1.4	ताम्मा सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	13
1.5	धान्य बँका	-
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार द्यावा)	-
2.0	बिगर कृषी पतसंस्था (एकुण)	
2.1	प्राथमिक सहकारी संस्था	
	अ) नागरी बँका	22
	ब) कर्मचारी पतसंस्था	356
2.2	इतर बिगर कृषी पतसंस्था	
	अ) कर्मचारी पतसंस्था	-
	ब) नागरी पतसंस्था आणि इतर (भिशी, थ्रिफ्ट आणि पतसंस्था वैगरे)	457
	क) इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकुण)	
3.1	जिल्हा पणन संस्था	
	अ) सर्वसाधारण उद्देश	1
	ब) विशेष उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	
	अ) सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	12
	ब) विशेष	-
3.3	इतर	1
4.0	उत्पादन संस्था (एकुण)(तपशिल 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1066
5.0	सामजिक सेवा संस्था (तपशिल 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1559
	एकूण	4068

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्र. 6.2

जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थाची माहिती

(31 मार्च 2003 अखेरची स्थिती)

जिल्हा - नागपूर (रुपये व सभासद संख्या हजारात)

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	संस्था	4068
2	एकुण सभासद	1634
3	भरणा झालेले भागभांडवल	1821017
4	वरील तीन पैकी	
	अ) शासकीय भाग भांडवल	12859
	ब) स्वतःचा निधी	1808158
5	ठेवी	5085700
6	खेळते भांडवल	11706630
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	3723534
8	खरेदीची किंमत	507730
9	विक्रीची किंमत	931987
10	नफा मिळलेल्या	
	अ) संस्था	1967
	ब) रक्कम	290084
11	तोट्यातील	
	अ) संस्था	1038
	ब) रक्कम	70216
12	नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	1063

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 6.3

जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखापरिक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	लेखा परिक्षणानुसार वर्गीकरण				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखापरीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	--	--	--	--	--	--	145
2	काटोल	--	--	--	--	--	--	171
3	कळमेश्वर	--	--	--	--	--	--	169
4	सावनेर	--	--	--	--	--	--	273
5	पारशिवनी	--	--	--	--	--	--	115
6	रामटेक	--	--	--	--	--	--	135
7	मौदा	--	--	--	--	--	--	140
8	कामठी	--	--	--	--	--	--	159
9	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	--	--	195
10	नागपूर(श)	--	--	--	--	--	--	2125
11	हिंगणा	--	--	--	--	--	--	129
12	उमरेड	--	--	--	--	--	--	150
13	कुही	--	--	--	--	--	--	92
14	भिवापूर	--	--	--	--	--	--	70
	जिल्हा एकूण	254	369	1138	5	--	2302	4068

टिप :- जिल्हा पातळीवर एकत्रिकरण (वैयक्तिक लेखा परीक्षानुसार) होत नसल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार:-१) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक,वर्ग-१, सहकारी संस्था,नागपूर.

२) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, सहकारी संस्था,(दुग्ध),नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 6.4

जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.2003 अखेर

जिल्हा - नागपूर (रु. हजारात)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खेळते भांडवल
			संस्था सभासद	वैयक्तिक सभासद				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	90	2454	140	133830	2099194	6247966	8006685
3	जिल्हा औद्योगीक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	14	41	35372	23982	257251	1245	--

तक्ता क्रमांक- 6.4 (पुढे चालू. . .)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	अल्प मुदतीचे कर्जे				मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज
		रोख पत	वटविलेली बिले	एकुण (10+11)	शेतीच्या कामासाठी		
1	2	10	11	12	13	14	15
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	5950992	451288	6402280	507643	75071	539
3	जिल्हा औद्योगीक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	--	--	--	--	--

तक्ता क्रमांक- 6.4 (पुढे चालू. . .)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	येणे कर्जे			थकलेले कर्जे		
		अल्प मुदतीचे कर्ज	मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज	अल्प मुदतीचे कर्ज	मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज
1	2	16	17	18	19	20	21
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	2084079	961445	32007	1220063	246415	23854
3	जिल्हा औद्योगीक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	--	251263	--	--	126872

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

टिप -स्तंभ क्र. 13 मधिल कर्ज स्तंभ क्र. 12 पैकी आहेत.

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

(रु. हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल	स्तंभ-9 शासकीय भागभांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	58	-	16019	11034	2564	2421	20322	30
2	काटोल	41	-	22012	11007	4510	6495	12000	181
3	कळमेश्वर	48	-	18122	12970	3608	1544	10520	68
4	सावनेर	66	-	22588	9693	12895	0	12000	71
5	पारशिवनी	46	-	20175	6568	13607	0	3560	74
6	रामटेक	11	-	8046	2753	4304	989	2746	41
7	मौदा	54	-	16794	12561	4063	170	33197	31
8	कामठी	35	-	9944	6066	3311	567	7591	-
9	नागपूर(ग्रा)	56	-	14981	8294	6535	152	4852	21
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	53	-	12738	8418	3941	379	11527	51
12	उमरेड	37	-	15614	8712	5502	1400	10385	12
13	कुही	46	-	18903	14950	3853	100	6942	-
14	भिवापूर	29	-	11891	7171	4536	184	7985	28
जिल्हा एकूण		580	215114	207827	120197	73229	14401	143627	608

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (रु. हजारात)

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी (रु.)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	खेळते भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम(रु.)
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	443	245582	296438	1670	96552	6598	198349
2	काटोल	114	163211	190000	13430	135500	6431	73300
3	कळमेश्वर	150	96519	96931	3288	26117	3038	49840
4	सावनेर	2664	90398	137890	3288	39824	5760	64606
5	पारशिवनी	800	98080	188000	2174	43570	9241	99070
6	रामटेक	1654	42443	67597	364	7245	1835	28755
7	मौदा	9562	36722	238790	1852	59103	1348	36313
8	कामठी	217	55063	68060	1155	22110	3468	33867
9	नागपूर(ग्रा)	2038	46359	63828	4318	36718	4172	39451
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	175	93145	120914	1525	86717	4652	89744
12	उमरेड	322	106885	131222	2307	55622	6543	85809
13	कुही	393	29679	86670	2236	36783	725	66255
14	भिवापूर	715	65979	90937	1627	31349	4981	55232
जिल्हा एकूण		19247	1170065	1777277	39234	677210	58792	920591

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (रु. हजारात)

अ. क्र.	तालुका	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प,मध्यम,दिर्घ मुदतीची)		3 वर्षापेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षापेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नरखेड	6596	192588	3493	104029	3103	88559
2	काटोल	6431	73300	3281	46300	3150	27000
3	कळमेश्वर	3348	49840	1926	38122	1422	11718
4	सावनेर	3100	64940	1257	23788	1843	41152
5	पारशिवनी	4570	41005	3865	33590	705	7415
6	रामटेक	1671	25216	766	16160	905	10056
7	मौदा	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	2313	34516	1248	20729	1065	13787
9	नागपूर(ग्रा)	1746	11191	1461	10305	285	886
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	4420	55655	1741	31555	2679	24100
12	उमरेड	3713	28571	2164	23182	1549	5389
13	कुही	4785	50562	2464	39494	2321	11068
14	भिवापूर	3371	29818	2335	22769	1036	7049
जिल्हा एकूण		46064	657202	26001	410023	20063	248179

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ-9 शासकीय भाग भांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	3	3127	1558	914	156	488	932	123
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	10	7546	4132	1720	1667	745	768	298
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		13	10673	5690	2634	1823	1233	1700	421

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	राखीव आणि इतर निधी रुपये	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे रुपये	खेळते भांडवल रुपये	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम रुपये	बाकी असलेले सभासद	रक्कम रुपये
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	7	16168	17517	705	16168	530	10085
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	5	19205	23475	789	19205	512	9753
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		12	35373	40992	1494	35373	1042	19838

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		3 वर्षापेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षापेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	530	8607	115	4320	415	4287
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	823	9670	93	1371	730	8299
7	मौदा	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1353	18277	208	5691	1145	12586

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.8

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	ऊस	ताग व मेस्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	19650	1000	-	18000	-	200	100	-	-	-	350
2	काटोल	125083	9020	-	240	6013	33435	21233	22021	125	-	32996
3	कळमेश्वर	365	-	-	88	-	-	277	-	-	-	-
4	सावनेर	52840	610	-	2375	1810	8905	39140	-	-	-	-
5	पारशिवनी	42785	1530	17500	-	300	-	22040	-	1415	-	-
6	रामटेक	6345	217	6128	-	-	-	-	-	-	-	-
7	मौदा	72164	3379	46855	-	-	-		12547	9383	-	-
8	कामठी	22110		4210	-	224	-	470	10666	-	-	6540
9	नागपूर(ग्रा)	23122	1301	-	2268	4469	1500	6211	968	4120	-	2285
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	61487	60	-	7030	-	-	42317	12080	-	-	-
12	उमरेड	55622	1709	793	2923	713	13058	19210	14000	-	-	3216
13	कुही	18814	1837	4164	-	-	7957	-	4856	-	-	-
14	भिवापूर	23165	1227	159	-	-	-	370	987	-	-	20422
	जिल्हा एकूण	523552	21890	79809	32924	13529	65055	151368	78125	15043	-	65809

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.10

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य	डाळी	इतर	कापूस	गळीता ची धान्ये	ऊस	ताग व मेस्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	11293	1013	-	1430	135	5920	1945	-	-	-	850
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	1457	-	755	-	-	-	477	225	-	-	-
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्र	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		12750	1013	755	1430	135	5920	2422	225	0	0	850

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक :- 6.11

जिल्हयातील बिगर कृषी सहकारी पत संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभासद संख्या	भाग भांडवल रु	राखीव व इतर निधी रु	ठेवी रु	खेळते भांडवल रु	कर्ज		
								अग्रीम रु	वसूल झालेले रु	येणे रु
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	प्राथमिक सहकारी बँका									
	1. नागरी बँका	22	308061	592659	605713	12748980	23728728	13156780	9024180	12122891
	2.कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	356	390242	562945	121757	496923	2380730	1034883	778297	1093381
2	इतर बिगर कृषी									
	1. नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2.कर्मचारी पतपेढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3. इतर (नागरी पतपेढी	457	298669	718198	37938	289312	1246875	158457	194474	697066

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	संस्था संख्या	सभासद संख्या	खेळते भांडवल रुपये	खरेदीची किंमत (रुपये)			विक्रीची किंमत (रुपये)		
					कृषी उत्पादन	शेतीच्या गरजेच्या वस्तू	उप-भोगाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	1	1713	20780	-	6242	-	-	-	-
2	काटोल	1	3576	3964	-	-	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	1	2159	5658	-	16949	-	-	-	-
4	सावनेर	1	437	6418	6998	305	1245	-	-	-
5	पारशिवनी	1	1750	10378	90	2595	854	-	-	-
6	रामटेक	1	2070	36248	-	48583	59503	-	-	-
7	मौदा	1	893	40361	-	85712	-	-	-	-
8	कामटी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	1	973	7281	2267	6338	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	1	813	7902	-	19320	-	-	-	-
12	उमरेड	1	1968	9347	8113	19	2971	-	-	-
13	कुही	1	1713	2808	10004	231	1414	-	-	-
14	भिवापूर	1	877	3188	702	8407	3629	-	-	-
	जिल्हा एकूण	12	18942	154333	28174	194701	69616	-	-	-
जिल्हा पातळीवरील संख्या		2	2952	23130	15210	24320	8130	-	-	-

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (रुपये हजारात)

अ. क्र.	तालुका	कृषी उत्पादनाची विक्री(अडते व मालक म्हणून)							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	[illegible]ड	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	-	210	628	13000	-	-	-	13838
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	9195	9195
5	पारशिवनी	-	-	-	90105	50	-	225	90380
6	रामटेक	-	-	-	-	-	-	52306	52306
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	112	20	43	-	-	-	-	175
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	195897	-	-	-	195897
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	25	88	732	-	15	-	7	867
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	137	318	1403	299002	65	0	61733	362658
जिल्हा पातळीवरील संख्या		-	-	-	-	-	-	11210	11210

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	शेतीला आवश्यक वस्तूंची विक्री (अडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तूंची एकूण विक्री
		खते	बियाणे	कृषी औजारे	इतर	एकूण	
1	2	20	21	22	23	24	25
1	नरखेड	5712	4109	0	0	9821	-
2	काटोल	3463	942	0	0	4405	-
3	कळमेश्वर	13047	2223	200	4760	20230	20233
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	4905	490	294	1680	7369	4905
6	रामटेक	42072	8687	-	-	50759	61838
7	मौदा	77418	8277	-	-	85695	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	5662	2290	-	-	7952	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	11990	15396	-	-	27386	1790
12	उमरेड	5113	2713	-	-	7826	3210
13	कुही	7321	1729	-	-	9050	431
14	भिवापूर	6307	2167	-	-	8474	-
	जिल्हा एकूण	183010	49023	494	6440	238967	92412
जिल्हा पातळीवरील संख्या		7710	3325	805	3515	15355	6320
		आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.					

तक्ता क्रमांक :- 6.13

जिल्हयातील उत्पादक आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल रुपये	राखीव आणि इतर निधी रुपये	खेळते भांडवल रुपये
1	2	3	4	5	6	7
1	उत्पादक संस्था					
	1.1 साखर कारखाने	2	15944	229338	279328	802250
	1.2 इतर शेती प्रक्रीया संस्था	14	7292	6058	11896	27297
	1.3 विणकर संस्था (हातमाग/ यंत्रमाग)	456	39002	29545	45945	348599
	1.4 सुत गिरण्या	7	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	1.5 औद्योगीक वसावती/संस्था	6	482	2616	1265	29786
	1.6 इतर औद्योगीक संस्था	102	13898	11582	4870	39240
	1.7 दुग्ध व्यवसाय संस्था	218	12994	645	3435	13332
	1.8 दुग्ध व्यवसाय संघ	1	106	961	21955	39163
	1.9 मत्स्य व्यवसाय संस्था	97	8938	402	1223	4998
	1.10 शेती संस्था	4	757	47	24	1316
	1.11 उपसा जलसिंचन संस्था	111	15654	1840	870	72928
	1.12 वन कामगार संस्था	25	1853	623	1733	174845
	1.13 इतर संस्था	23	1135	3220	112	10755
2	सामाजिक सेवा संस्था					
	2.1 ग्राहक भांडारे	262	84638	9769	4732	44365
	2.2 गृहनिर्माण संस्था	870	69455	17416	7453	1470295
	2.3 कामगार कंत्राटदार संस्था	100	5062	3697	511	7653
	2.4 परिवहन संस्था	1	126	281	9	620
	2.5 अ) महिला सहकारी संस्था	145	6868	2197	193	7245
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	870	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	क) इतर	180	12063	924	135	9435

आधार :-1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

२) प्रादेशिक उपसंचालक,हातमाग,यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग,नागपूर

३) जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी,नागपूर

४) प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) नागपूर विभाग,नागपूर.

तक्ता क्रमांक :- 6.14

जिल्हयातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्याचा तपशील

जिल्हा - नागपूर 31 मार्च 2003 अखेर

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन	हजार मे.टन	65110
		ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत	लाख रुपये	363.62
		क. उत्पादीत साखरेचे वजन	हजार मे.टन	50.26
		ड. उत्पादीत साखरेची किंमत	लाख रुपये	533.36
2	प्राथमिक विणकर सहकारी	अ. चालू माग (हातमाग/ यंत्रमाग)	संख्या	18173
		ब. सुत खरेदी	लाख रुपये	1198
		क. उत्पादन	लाख रुपये	1174
		ड. विक्री	लाख रुपये	1822
3	सुत गिरण्या	अ. चात्यांची संख्या	संख्या 00	उ.ना.
		ब. उत्पादीत सूत	हजार टन	उ.ना.
4	इतर औद्योगीक संस्था	अ. कच्चा माल खरेदी	लाख रुपये	120.90
		ब. उत्पादन	लाख रुपये	337.27
		क. विक्री	लाख रुपये	364.28
5	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ. दुध खरेदीची किंमत	लाख रुपये	1120
		ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये	1159
6	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ. दुध खरेदीची किंमत	लाख रुपये	635
		ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये	618
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत	लाख रुपये	1721
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	1960
8	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ.पकडलेल्या मासळीची किंमत	लाख रुपये	89
		ब. विकीची किंमत	लाख रुपये	46
9	कृषी संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	10
		ब. उत्पादन (विक्री किंमत)	लाख रुपये	5
10	उपसा जलसिंचन संस्था	भिजलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	122
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली कूपे	संख्या	-
		ब. वन उत्पादन मूल्य	लाख रुपये	225
12	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत	लाख रुपये	184
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	186
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत	लाख रुपये	1130
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	1310
14	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ. वर्षात हाती घेतलेली कामे	संख्या	-
		ब. हाती घेतलेल्या कामाची किंमत	लाख रुपये	169
		क. दिलेली मजूरी	लाख रुपये	15
15	गृहनिर्माण संस्था	बांधलेल्या घरांची/ गाळयांची	संख्या	220

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भात		तांदूळ	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	-	-	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	-	-	-	-
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	-	-	-	-
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	3	27
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	68	449	8	106
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा काम्पठी	प्राथमिक	10	-	-	11653	228185
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	-	-	3185	34943
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	10	112
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	-	-
एकुण				28	68	449	14859	263373

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					गहू		ज्वारी	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	10	11	12	13
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	25	282	[x]	3
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1246	7567	609	2625
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	118	853	324	1274
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	521	3182	1408	5804
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	7	44	45	176
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	5	55	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	15515	125359	246	1059
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	2546	17845	103	474
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	355	2341	4	19
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	65	611	9	42
एकुण				28	20403	158139	2748	11476

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (परिमाण - टन /मूल्य - रु."000'

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					कापूस		तूर	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	5	56	[x]	34
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1582	30838	2404	39519
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	3249	61970	1346	22214
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	3432	69027	6609	174338
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	878	15431	643	10218
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	11204	215645	6068	71245
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	1282	20702	486	7623
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	80	1275
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	15	245
एकुण				28	21632	413669	17651	326711

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					मूग		उडीद	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	18	19	20	21
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	-	-	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1	6	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	[x]	3	[x]	3
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	[x]	3	-	-
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	-	-
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(ग्रा) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	147	2811	11	190
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	12	194	3	29
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	7	128	8	97
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	5	104	[x]	1
एकुण				28	172	3249	22	320

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					हरभरा		ज्वस	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	22	23	24	25
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	[x]	70	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	2206	33393	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	304	4416	1	11
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	1658	24106	1	24
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	189	2641	1	22
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	4806	69154	216	4583
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	3003	49907	83	1807
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	280	4273	56	1263
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	92	1369	19	580
एकुण				28	12538	189329	377	8290

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भूईमूग		तीळ	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	26	27	28	29
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	106	1481	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1043	15752	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	[x]	1	[x]	4
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	403	6090	6	119
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	[x]	4
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	6	35	4	45
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	-	-	1	26
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	-	-
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	-	-
एकुण				28	1558	23359	11	198

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सोयाबीन		मिरची	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	30	31	32	33
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	412	3151	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	13492	166913	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	2225	26373	-	-
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	3662	44277	-	-
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	712	8447	-	-
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	5	51	30	750
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	71526	793554	13132	456815
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	29791	388445	922	20969
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	3709	45323	1483	34331
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	3890	48027	1527	39120
एकुण				28	129424	1524561	17094	551985

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर (परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					संत्रे		एकूण	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	34	35	36	37
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	85166	714315	85714	719392
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1465	5218	24048	301831
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	7200	68462	14767	185584
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	177	1196	17877	328166
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	2478	37010
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	116	1411
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	10346	96538	144880	2065218
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	-	-	41417	542964
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	5992	89162
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	170	2094	5792	92193
एकुण				28	104524	887823	343081	4362931

टिप:- [x] परिमाण 1 टनापेक्षा कमी

आधार:-1)नागपूर जिल्हयातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या 2) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था,नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.16

जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-यां व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण (4+5) (रुपये)
1	2	3	4	5	6
1	नरखेड	6	-	2884	2884
2	काटोल	11	-	83213	83213
3	कळमेश्वर	8	-	1390	1390
4	सावनेर	36	-	13975	13975
5	पारशिवनी	17	-	16355	16355
6	रामटेक	14	-	6967	6967
7	मौदा	15	-	360	360
8	कामठी	23	-	12710	12710
9	नागपूर (ग्रा)	10	-	1758	1758
10	नागपूर (श)	510	-	133725	133725
11	हिंगणा	5	-	391	391
12	उमरेड	57	-	28923	28923
13	कुही	32	-	6855	6855
14	भिवापूर	17	-	10201	10201
जिल्हा एकूण		761	-	319707	319707

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक 7.1

स्थानिक व अर्थसहाय्यित संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती : 2002

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	संख्या						
		रुग्णालये	दवाखाने	प्रसूतीग्रहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्र	उपकेंद्राची संख्या	डॉक्टर व वैद्य	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	1	7	1	4	25	9	40
2	काटोल	1	7	1	3	28	9	36
3	कळमेश्वर	-	3	1	4	19	7	29
4	सावनेर	1	3	1	5	29	12	55
5	पारशिवनी	1	4	1	5	23	9	29
6	रामटेक	2	2	2	4	28	9	51
7	मौदा	-	5	-	4	21	7	20
8	कामठी	2	4	1	2	21	9	35
9	नागपूर (ग्रा)	-	6	1	2	19	7	22
10	नागपूर (श)	13	57	11	-	-	322	1446
11	हिंगणा	1	5	1	4	21	10	30
12	उमरेड	1	5	1	4	21	9	28
13	कुही	1	10	1	4	27	6	30
14	भंडारा	-	6	-	3	18	7	28
एकूण जिल्हा		24	124	23	48	300	432	1879

तक्ता क्रमांक 7.1

स्थानिक व अर्थसहाय्यित संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती : 2002

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण (00)		
		एकूण	स्त्रियासाठी	मुलांसाठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
1	2	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नरखेड	119	50	20	10	10	6	222	210	215
2	काटोल	60	32	28	8	12	5	175	180	174
3	कळमेश्वर	54	15	12	8	6	4	143	116	120
4	सावनेर	49	20	29	72	85	21	243	251	215
5	पारशिवनी	85	40	34	82	35	18	221	192	150
6	रामटेक	113	51	28	75	65	10	135	200	180
7	मौदा	40	15	-	11	7	4	75	98	90
8	कामठी	75	53	25	32	40	6	110	212	125
9	नागपूर (ग्रा)	12	8	4	4	4	3	48	50	51
10	नागपूर (श)	4182	1772	503	2610	2385	240	8652	7185	3953
11	हिंगणा	66	21	25	6	5	2	140	148	150
12	उमरेड	78	36	10	20	20	10	72	89	61
13	कुही	85	35	5	21	20	18	255	231	210
14	भिवापूर	41	12	-	10	8	5	82	78	66
एकूण जिल्हा		5059	2160	723	2969	2702	352	10573	9240	5760

आधार -1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, नागपूर

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

3) आरोग्य अधिकारी, महानगर पालिका,नागपूर

तक्ता क्रमांक 7.2

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या 2002-2003

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	एकूण, ग्रामीण	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्युंची संख्या			बाल मृत्युंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	एकूण	1120	927	2047	520	276	796	3	6	9
		ग्रामीण	838	674	1512	386	220	606	2	5	7
2	काटोल	एकूण	1493	1216	2709	494	282	776	5	2	7
		ग्रामीण	834	658	1492	356	218	574	3	2	5
3	[illegible]	एकूण	967	740	1707	456	246	702	2	1	3
		ग्रामीण	751	562	1313	357	193	550	2	1	3
4	सावनेर	एकूण	2144	1725	3869	658	408	1066	7	4	11
		ग्रामीण	946	769	1715	367	251	618	4	3	7
5	पारशिवनी	एकूण	1557	1171	2728	527	264	791	9	8	17
		ग्रामीण	1057	854	1911	422	212	634	9	8	17
6	रामटेक	एकूण	1534	1310	2844	597	355	952	14	11	25
		ग्रामीण	864	763	1627	428	252	680	8	7	15
7	मौदा	एकूण	978	773	1751	438	237	675	8	5	13
		ग्रामीण	978	773	1751	438	237	675	8	5	13
8	कामठी	एकूण	1931	1616	3547	694	394	1088	5	2	7
		ग्रामीण	472	381	853	246	158	404	5	2	7

तक्ता क्रमांक 7.2

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या 2002-2003

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण, ग्रामीण, नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्युंची संख्या			बाल मृत्युंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	1363	1026	2389	628	325	953	6	10	16
		ग्रामीण	863	673	1536	345	211	556	5	6	11
10	नागपूर(श)	एकूण	18487	15567	34054	8142	4336	12478	214	137	351
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	एकूण	1474	1215	2689	421	217	638	14	6	20
		ग्रामीण	992	848	1840	351	182	533	10	6	16
12	उमरेड	एकूण	1394	1184	2578	552	323	875	8	4	12
		ग्रामीण	776	640	1416	349	211	560	7	3	10
13	कुही	एकूण	866	672	1538	284	176	460	7	3	10
		ग्रामीण	866	672	1538	284	176	460	7	3	10
14	भिवापूर	एकूण	664	515	1179	290	210	500	5	4	9
		ग्रामीण	664	515	1179	290	210	500	5	4	9
एकूण जिल्हा		एकूण	35972	29657	65629	14701	8049	22750	307	203	510
		ग्रामीण	10901	8782	19683	4619	2731	7507	75	55	130

आधार -- आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 7.3

विविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या 2002

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	मृत्यूचे कारण	मृत्यूची संख्या
1	2	3
1	हिवताप	64
2	पटकी	2
3	देवी	---
4	क्षय	338
5	न्युमोनिया	156
6	अमांश, अतिसार, गॅस्ट्रो	17
7	हृदय विकार	1675
8	विषमज्वर	14
9	कर्करोग	317
10	श्वसन क्रियेसंबधी	511
11	अपघात	
	अ) आत्महत्या	151
	ब) रहादारी वाहतूक	50
	क) इतर अपघात	1040
12	इतर कारणे	18415
	एकूण मृत्यू	22750

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 7.4

माताबाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2002-2003

अ.क्र.	तहसिल	ग्रामिण/ एकुण	त्रिगुणी लस ति.डो	पोलिओ	बीसीजी	गोवर	द्विगुणी (डीटी)	धनुर्वात लस		
								10 वर्ष	16 वर्ष	गरोदर स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	ग्रामीण	3198	3198	3374	3395	3739	3532	3370	3960
		एकूण	3816	3861	3925	3798	4380	4095	3873	4961
2	काटोल	ग्रामीण	2714	2714	2646	2637	3288	3326	3160	2687
		एकूण	3404	3680	3686	3635	4235	4245	3976	3631
3	कळमेश्वर	ग्रामीण	3001	3001	2833	2976	3298	3429	3416	3031
		एकूण	3377	3398	3170	3331	3653	3912	3808	3441
4	सावनेर	ग्रामीण	4329	4329	4258	4187	6333	5430	4666	4330
		एकूण	5118	5118	5208	4846	6582	5940	4974	5220
5	पारशिवनी	ग्रामीण	3079	3079	3118	2977	3960	3633	3565	2991
		एकूण	3316	3333	3334	3228	4260	3880	3812	3260
6	रामटेक	ग्रामीण	2709	2709	2585	2709	3637	3567	3116	2657
		एकूण	3804	3924	4134	3950	5288	5141	4569	4678
7	मौदा	ग्रामीण	2848	2848	2755	2556	3411	3435	2928	2677
		एकूण	2848	2848	2755	2556	3411	3435	2928	2677
8	कामठी	ग्रामीण	2434	2434	2358	2403	2861	2626	2940	2555
		एकूण	4319	4663	4465	4706	4433	4573	4770	4475
9	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	3256	3256	3385	3372	3326	3181	3414	3346
		एकूण	3256	3256	3385	3372	3326	3181	3414	3346
10	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	34710	34710	44083	34630	35141	28171	26261	46037
11	हिंगणा	ग्रामीण	3425	3425	3443	3211	4067	3949	3653	3618
		एकूण	5419	5422	5286	5120	6362	6150	5774	5575
12	उमरेड	ग्रामीण	2826	2826	2742	2753	3104	3332	2729	2933
		एकूण	3514	3533	3725	3496	4071	4375	3977	3759
13	कुही	ग्रामीण	2801	2801	2698	2814	3857	3558	3435	3005
		एकूण	2973	3013	3163	2985	4077	3843	3710	3717
14	भिवापूर	ग्रामीण	1869	1869	1771	1852	2503	2523	2078	2053
		एकूण	1869	1869	1771	1852	2503	2523	2078	2053
एकूण जिल्हा		ग्रामीण	38489	38489	37966	37842	47384	45521	42470	39843
		एकूण	81743	82633	92090	81505	91722	83464	77924	96830

आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी,जि.प.नागपूर.

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी,महानगरपालिका,नागपूर

तक्ता क्रमांक 7.5

जिल्हयातील कुटुंब नियाजन केंद्राची संख्या 2002-2003

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण/ ग्रामीण	31.3.2003 रोजी असलेल्या केंद्राची संख्या	निर्वीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लुपपध्दती I.U.C.D. संख्या	जननक्षम जोडप्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	एकूण	5	30	1144	1174	1210	20742
		ग्रामीण	4	25	1045	1070	1077	17255
2	काटोल	एकूण	4	50	1091	1141	2170	22466
		ग्रामीण	3	24	951	975	806	18706
3	कळमेश्वर	एकूण	4	23	1227	1250	1016	18696
		ग्रामीण	4	23	1061	1084	876	16034
4	सावनेर	एकूण	6	8	1654	1662	1281	32496
		ग्रामीण	5	6	1452	1458	1142	27466
5	पारशिवनी	एकूण	6	63	1220	1283	1076	19689
		ग्रामीण	5	51	1070	1121	979	19689
6	रामटेक	एकूण	7	74	1619	1693	1230	21016
		ग्रामीण	4	50	1092	1142	864	17177
7	मौदा	एकूण	4	23	928	951	903	20013
		ग्रामीण	4	23	928	951	903	20013
8	कामठी	एकूण	3	98	1308	1406	1154	30414
		ग्रामीण	2	7	888	895	624	17118
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	2	17	798	815	886	21518
		ग्रामीण	2	17	798	815	886	21518
10	नागपूर(श)	एंकूण	13	377	10308	10685	8897	47752
		ग्रामीण	-	-	-	0	-	-
11	हिंगणा	एकूण	5	35	2027	2062	1396	24410
		ग्रामीण	4	24	1382	1406	979	24410
12	उमरेड	एकूण	5	68	1380	1448	1162	23483
		ग्रामीण	4	43	1123	1166	869	17800
13	कुही	एकूण	5	44	1123	1167	1149	20087
		ग्रामीण	4	35	1061	1096	1020	20087
14	भिवापूर	एकूण	3	25	680	705	769	13525
		ग्रामीण	3	25	680	705	769	13525
एकूण जिल्हा		एकूण	72	935	26507	27442	24299	336307
		ग्रामीण	48	353	13531	13884	11794	250798

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक,सामान्य रुग्णालय, नागपूर

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 8.1

2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

अ. क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	37135	28369	65504	12078	9888	21966	49213	38257	87470
		(82.3	(68.47	(75.92	(88.9	(75.93	(82.55	(84.22	(70.25	(77.48
2	काटोल	45542	33998	79540	15739	13112	28851	61281	47110	108391
		(84.71	(67.63	(76.46	(92.59	(81.65	(87.27	(86.61	(71.02	(79.07
3	कळमेश्वर	35229	26365	61594	10295	8143	18438	45524	34508	80032
		(86.25	(70.04	(78.48	(93.05	(79.12	(86.34	(87.7	(71.99	(80.16
4	सावनेर	55748	41644	97392	32935	26320	59255	88683	67964	156647
		(86.39	(70.63	(78.86	(92.17	(79.16	(85.9	(88.45	(73.71	(81.38
5	पारशिवनी	34328	25195	59523	19490	15215	34705	53818	40410	94228
		(82.22	(63.99	(73.37	(89.89	(76.37	(83.42	(84.85	(68.15	(76.78
6	रामटेक	40060	27935	67995	14807	11642	26449	54807	39637	94444
		(80.29	(58.2	(69.44	(90.61	(74.13	(82.53	(82.84	(62.12	(72.67
7	मौदा	49770	37533	87303	-	-	-	49770	37533	87303
		(83.08	(65.76	(74.63				(83.08	(65.76	(74.63
8	कामठी	32358	24930	57288	54398	43449	97847	86756	68379	155135
		(86.93	(72.27	(79.88	(93.28	(82.03	(87.92	(90.8	(78.18	(84.77
9	नागपूर (ग्र)	56846	41364	98210	21 67	16710	38277	78413	58074	136487
		(88.47	(73.04	(81.24	(96.37	(85.08	(91.09	(90.51	(76.14	(83.78
10	नागपूर (श)	-	-	-	876342	740476	1616818	876342	740476	1616818
				-	(93.82	(84.56	(89.34	(93.82	(84.56	(89.34
11	हिंगणा	45560	32687	78247	33453	23457	56910	79013	56144	135157
		(86.23	(69.43	(78.31	(93.74	(81.92	(88.48	(89.26	(74.15	(82.29
12	उमरेड	36090	25893	61983	20579	16368	36947	56669	42261	98930
		(83.12	(64.02	(73.91	(92.07	(76.97	(84.71	(86.16	(68.48	(77.6
13	कुही	45054	33788	78842	-	-	-	45054	33788	78842
		(81.4	(62.65	(72.14				(81.4	(62.65	(72.14
14	भिवापूर	29447	21286	50733	-	-	-	29447	21286	50733
		(80.11	(59.92	(70.19				(80.11	(59.92	(70.19
एकूण जिल्हा		543107	401047	944154	1111683	924780	2036463	1654790	1325827	2980617
		(84.16	(66.73	(75.76	(93.56	(83.58	(88.75	(90.25	(77.65	(84.18

टिप -- 1) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितात.

२) ही आकडेवारी अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

३) साक्षरतेची टक्केवारी काढतांना ० ते ६ वर्षा वयोगटातील लोकसंख्या वजा करून येणा-या संख्येशी टक्केवारी काढण्यांत आली आहे.

आधार :- जनगणना २००१

तक्ता क्रमांक 8.2

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 2001 -2002

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षिका	प्रशिक्षित	रकाना 6 पैकी शिक्षिका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक	976	976	976	976	976	38616	40
2	प्राथमिक शाळा							
	अ) एक शिक्षकी शाळा	--	--	--	--	--	--	--
	ब) कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	1744	5867	3525	5816	3478	219597	37
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	731	6911	4382	6788	4264	231876	34
	ड) एकूण (अ+ब+क)	2475	12778	7907	12604	7742	451473	35
3	माध्यमिक शाळा	519	7037	3191	6899	3118	265038	38
4	उच्च माध्यमिक शाळा	222	5525	1968	5517	1964	177365	32
5	सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	99	1777	659	1777	659	81602	46
	जिल्हा एकूण	4291	28093	14701	27773	14459	1014094	36

आधार -- शिक्षण संचालनालय,महाराष्ट्र राज्य,पुणे

तक्ता क्रमांक 8.3

पूर्व प्राथमिक,प्राथमिक,माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची जिल्हावार

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2001-2002

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या					
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक/उच्च माध्यमिक	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व प्राथमिक	38616	18980	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	371435	180262	70	30
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	80038	33842	179820	86784
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	-	-	202456	98663
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	-	-	60057	29599
6	उच्च माध्यमिक नंतर	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	38616	18980	451473	219104	442403	215076

तक्ता क्रमांक 8.3 पुढे सुरु. . .

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	सा.शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची	
		एकूण	मुली	एकूण (3+5+7+9)	मुली (4+6+8+1	अनुसूचित जाती	
						एकूण	मुली
1	2	9	10	11	12	13	14
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	38616	18980	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	371505	180292	88020	42530
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	259858	125626	64507	31028
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	202456	98663	48741	23321
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	60057	29599	13082	6300
6	उच्च माध्यमिक नंतर	50986	27404	50986	27404	10580	5515
	जिल्हा एकूण	50986	27404	983478	480564	224930	108694

तक्ता क्रमांक 8.3 पुढे सुरु. . .

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची संख्या					
		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	15	16	17	18	19	20
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	46388	22176	187539	90093	321947	154799
3	इयत्ता 5 ते 7	35996	16362	123972	59322	224475	106712
4	इयत्ता 8 ते 10	28965	13947	94760	45341	172466	82609
5	इयत्ता 11 व 12	6177	3013	29202	14362	48461	23675
6	उच्च माध्यमिक नंतर	2821	1306	17386	9255	30787	16076
	जिल्हा एकूण	120347	56804	452859	218373	798136	383871

आधार -- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

टीप:-1) रकाना क्र.17 व 18 इतर मागासवर्गीय यामध्ये विमुक्त जाती,भटक्या जमातीच्या संख्येचा समावेश आहे.

२) उच्च शिक्षणाची माहिती पुर्णप्रकाशित केलेली आहे.

तक्ता क्रमांक 8.4

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या						
			अन.जात.		अनु.जमाती		इ.मा.व.		
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	21	476	123	180	18	2159	405	
2	विधी महाविद्यालये	2	357	124	72	33	401	168	
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	3	239	103	87	29	282	108	
4	आयुर्वेद महाविद्यालये	3	70	32	19	6	99	52	
5	आभि. महाविद्यालये	8	802	153	120	24	1148	101	
6	इतर.								
	अ.तंत्रनिकेतन	10	474	60	275	56	1444	165	
	ब.आय.टी.आय.2002-03	15	457	125	138	25	397	105	
	क.डी.एड.	20	283	175	130	57	853	456	
	ड.जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 8.4 पुढे सुरु. . . .

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	एकूण मा.व.		विद्यार्थ्यांची संख्या				एकूण शिक्षक	
				बिगर मागास		एकूण विद्यार्थी		एकूण	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	शिक्षिका
1	2	10	11	12	13	14	15		16
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	2815	546	2159	405	4890	1072	171	53
2	विधी महाविद्यालये	830	325	654	291	1484	616	28	7
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	608	240	1240	550	1848	790	337	146
4	आयुर्वेद महाविद्यालये	188	90	331	429	519	280	97	24
5	आभि. महाविद्यालये	2070	368	6811	840	8881	1208	634	92
6	इतर.								
	अ.तंत्रनिकेतन	2193	281	2075	263	4268	544	284	47
	ब.आय.टी.आय.	992	255	841	193	1833	448	226	31
	क.डी.एड.	1266	688	583	432	1849	1120	212	124
	ड.जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार:- शिक्षण संचालनालय,महाराष्ट्र राज्य पुणे.

तक्ता क्रमांक 8.5

आर्थिकदृष्टया मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणाऱ्या शैक्षणिक सवलती

जिल्हा - नागपूर वर्ष - 2002 -2003

अ. क्र.	लाभार्थ्यांची संख्या								प्रत्यक्ष खर्च (रुपये हजारात)
	माध्यमिक	कनिष्ठ महाविद्यालये 11 वी व 12 वी	उच्च शिक्षण	अभियांत्रिकी महाविद्यालये	वैद्यकीय महाविद्यालये	इतर महाविद्यालये	इतर संस्था	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	-	17500	17420	150	-	167	5740	40977	4491

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 8.6

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 2002-2003

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ.क्र.	यंत्रणा	योजनेतर				योजनातंर्गत			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण	आवर्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	873792	-	-	873792	6769	11270	-	18039
2	नगरपरिषद	83675	565	-	84240	252	-	-	252
3	कटक मंडळ	1456	-	-	1456	-	-	-	-
4	महानगरपालिका	138673	-	-	138673	-	-	-	-
5	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	0	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1097596	565	-	1098161	7021	11270	-	18291

तक्ता क्रमांक 8.6 पुढे सुरु . . . . .

अ.क्र.	यंत्रणा	एकूण खर्च			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हा परिषद	880561	11270	-	891831
2	नगरपरिषद	83927	565	-	84492
3	कटक मंडळ	1456	-	-	1456
4	महानगरपालिका	138673	-	-	138673
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1104617	11835	-	1116452

आधार -- 1)शिक्षण संचालनालय,महाराष्ट्र राज्य,पुणे

तक्ता क्रमांक 8.7

जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये)

व तांत्रीक शाळा आठवी ते बारावी

जिल्हा :- नागपूर वर्ष 2002-2003

अ.क्र.	बाब	परिमाण	माहिती
1	2	3	4
1	शाळांची संख्या	संख्या	90
2	पटावरील संख्या अ. मुले	संख्या	8154
	ब.मुली	संख्या	2564
	एकूण(अ+ब)	संख्या	10718
3	एकूण खर्च	रू.हजारात	63768

टिप:-१) तांत्रिक शाळा ८ वी १२ वी मधील विद्यार्थी समाविष्ठ आहे.

२) कनिष्ठ महाविद्यालयातील ११वी १२ वी मधील + २ स्तरावरील कि मान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्र म व द्विलक्षी अभ्यास कार्यक्रमाअंतर्गत व्यवसायीक शिक्षण घेणारे विद्यार्थी समाविष्ठ आहे.

आधार:- जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 8.9

शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था

जिल्हा :- नागपूर वर्ष 1999-2000

अ.क्र.	बा ब	परिणाम	माहिती
1	2	3	4
1	शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था संख्या		
	अ.पदवीस्तर	संख्या	24
	ब. पदवीपूर्वस्तर	संख्या	21
	क. शाळास्तर	संख्या	उ.ना.
2	पटावरील संख्या		
	अ.पदवीस्तर	संख्या	1449
	ब. पदवीपूर्वस्तर	संख्या	4890
	क. शाळास्तर	संख्या	उ.ना.
3	एकूण खर्च (रुपय)		
	अ.पदवीस्तर	रुपये	उ.ना.
	ब. पदवीपूर्वस्तर	रुपये	उ.ना.
	क. शाळास्तर	रुपये	उ.ना.

उ.ना. = उपलब्ध नाही

आधार - 1) शिक्षण संचालनालय,महाराष्ट्र राज्य,पुणे

तक्ता क्र. 8.10

तालुकाचार शारिरीक शिक्षण महाविघालये,क्रिडागणे,क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इ.माहिती

तालुका :- नागपूर वर्ष :-2002

अ.क्र.	तालुक्याचे नांव	शारिरीक शिक्षण महाविधालये संख्या	अधिकृत क्रिडांगण व्यायाम शाळा (संस्था)	खेळाचे स्टेडियमची (संस्था)	अधिकृत जलतरण तलाव (संस्था)	वर्षात घेतलेली क्रिडा प्रशिक्षण शिबीरे संख्या	राज्य पातळीवर निवळ झालेल्या खेळाडूंची संख्या			क्रिडा शिष्यवृत्ती धारकांची संख्या		
							मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	2	15	--	1	--	7	--	7	--	--	--
2	काटोल	1	25	1	--	--	16	7	23	--	--	--
3	कळमेश्वर	--	16	--	--	--	5	--	5	--	--	--
4	सावनेर	1	17	--	--	--	11	--	11	--	--	--
5	पारशिवनी	--	16	--	--	--	4	--	4	--	--	--
6	रामटेक	1	25	--	--	1	13	5	18	--	--	--
7	मौदा	1	13	--	--	--	--	--	--	3	--	3
8	कामठी	1	24	--	--	--	--	--	--	1	--	1
9	नागपूर (ग्रा)	3	18	3	--	1	42	6	48	8	32	40
10	नागपूर(श)	10	150	3	10	--	503	402	905	95	--	95
11	हिंगणा	1	17	--	--	--	--	--	--	--	--	--
12	उमरेड	1	25	--	--	--	20	7	27	--	--	--
13	कुही	--	15	--	--	--	5	--	5	--	--	--
14	भिवापूर	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		22	384	7	11	2	626	427	1053	107	32	139

आधार -:- जिल्हा क्रिडा अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक :- 9.1 (अ)

रेल्वे मार्गाची लांबी (31 मार्च 2003 या वर्षाअखेर)

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
1	2	3
1	ब्रॉडगेज	
	1) एकेरी	99.39
	2) दुहेरी	186.27
	3) तिहेरी व अधीक	--
2	मिटर गेज	--
3	नॅरो गेज	135.00
	एकूण रेल्वे मार्ग	420.66

आधार:- 1) विभागीय व्यवस्थापक, मध्यरेल्वे,नागपूर

२) विभागीय व्यवस्थापक ,दक्षिण-पूर्व रेल्वे,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 9.1 (ब)

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31 मार्च 2003 या दिवशीची)

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1	नरखेड	1) नरखेड 2) तीनखेडा	बॉडगेज	मध्य रेल्वे
2	काटोल	1) काटोल 2) मेटपांजरा 3) कळंबा4)सोनखांब	बॉडगेज	मध्य रेल्वे
3	कळमेश्वर	1) कळमेश्वर 2) कोहळी	बॉडगेज	मध्य रेल्वे
4	सावनेर	1) पिपळा 2) पाटणसावंगी 3) टाकळी 4) मालेगांव 5) सावनेर 6) केवळद 7) खापा	नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
5	पारशिवनी	1) कन्हान 2) डुंबरी खुर्द	बॉडगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
6	रामटेक	1) रामटेक 2) मनसर	बॉडगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
7	मौदा	1) सालवा 2) चाचेर 3) थारसा 4) रेवराल 5) खात	बॉडगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
8	कामठी	1) कामठी 2) दिघोरी 3) कोराडी 4)खापरखेडा	बॉडगेज नॅरोगेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
9	नागपूर (ग्रा)	1) खापरी 2) बोरखेडी 3) बुटीबोरी 4) गोधनी	बॉडगेज	मध्य रेल्वे
10	नागपूर (श)	१) इतवारी २) कळमना ३) अजनी ४) नागपूर ५) भरतवाडा ६) भांडेवाडी	बॉडगेज बॉडगेज नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे मध्य रेल्वे दक्षिण पूर्व रेल्वे
11	हिंगणा	1) गुंमगांव	बॉडगेज	मध्य रेल्वे
12	उमरेड	1) उमरेड 2) बाम्हणी	नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
13	कुही	1) तितूर 2) भाळणी 3) कही4) मोहदरा	नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
14	भिवापूर	1) भिवापूर (कारगांव) 2) ठाणा	नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे

आधार:- मध्य रेल्वे वेळापत्रक,भारतीय रेल्वे,नागपूर

तक्ता क्रमांक 9.2

प्रकार व पृष्ठभाग त्यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 2003 अखेर

जिल्हा:- नागपूर

लांबी कि.मी.मध्ये

अ. क्र.	बाब	रस्त्याचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महामार्ग	प्रमुख राज्य महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	ग्रामीण रस्ते	इतर योजनेतर	एकूण रस्त्याची लांबी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	सिमेंट कांक्रीट								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क. न.पा./म.न.पा.	16	--	--	--	--	--	75	91
2	डांबरी								
	अ. सा.बां.वि.	289	70	882	349	26	--	--	1616
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	375	682	1051	--	2108
	क. न.पा./म.न.पा.	41	120	13	15	20	--	1511	1720
3	खडीचे								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	32	80	--	--	--	112
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	115	596	1721	--	2432
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	31	--	65	372	468
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	27	16	--	--	--	43
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	30	122	625	--	777
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	--	--	--	36	36
5	इतर								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	--	--	--	65	65
	एकूण लांबी								
	अ. सा.बां.वि.	289	70	941	445	26	--	--	1771
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	520	1400	3397	--	5317
	क. न.पा./म.न.पा.	57	120	13	46	20	65	2059	2380
	जिल्हा एकूण	346	190	954	1011	1446	3462	2059	9468

आधार :- 1)अधीक्षक अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर.

2) महानगर पालिका,नागपूर

3) कटक मडळ,कामठी.

4) जिल्हयातील सर्व नगर पालिका.

तक्ता क्रमांक 9.3

वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या

(31 मार्च 2003 अखेरची)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बा ब	संख्या
1	2	3
1	मोटार सायकली,स्कुटर/मोपेड इत्यादी	566765
2	मोटारी/जीप/ स्टेशन वॅगन्स	51374
3	टॅक्सी कॅब्जस	954
4	स्वंयचलित रिक्षा	13576
5	स्टेट कॅरेजेस	
	1) डिझेलवर चालणा-या	2188
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	कंत्राटी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	323
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
6	मालमोटारी - खाजगी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	1508
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	211
	माल मोटारी - सार्वजनिक वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	8396
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	2145
7	रुग्णवाहिका	270
8	शाळेच्या बसेस	116
9	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुयान)	782
10	जोड वाहने	4895
11	ट्रॅक्टर्स	4831
12	इतर	693
जिल्हा एकूण		659027

आधार - प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 9.4

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी

सन 2002-2003 वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	उपक्रमाचे नांव
1	2	3
1	वर्षाअखेरीस मार्गाची संख्या	432
2	मार्गाची एकूण लांबी (कि.मी.)	31437
3	मार्गाची सरासरी लांबी (किं.मी.)	72.77
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाडयांची संख्या	576
5	रस्त्यावर धावणा-या बस गाडयांची दैनिक सरासरी संख्या	537
6	प्रवाश्यांची दैनिक सरासरी (लाखात)	732
7	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रुपये हजारात)	734487
8	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये दर दिवशी	10.03

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग पहिवहन महामंडळ, विभाग,नागपूर

तक्ता क्र. 9.5

महत्त्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना 2002 या वर्षाकरिता

(वाहतूक गणना डिसेंबर,2002)

जिल्हा :- नागपूर

मार्गाचे नांव	गणना स्थानाचे ठिकाण		पृष्ठ भागाचा प्रकार	रस्त्याची रुंदी (मिटर मध्ये)	जलवगती वाहने				
	लांबी कि.मी.	जवळ पासचे खेडे/शहर			मोटारी, जीप्स	बस गाडया	माल मोटार ट्रक्स	मोटार-सायकली व स्कुटर	एकूण ६ते ९
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना 16.12.2002 ते 23.12.2002)									
नागपूर [illegible] राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	0/00	खापरी	डांबरी	7.00	1431	537	5715	1134	8817
----"----	20/00	गोंडखैरी	डांबरी	7.00	2927	619	6543	2227	12316
नागपूर रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	540/00	कापसी महागांव	डांबरी	7.00	1830	294	4448	1451	8023
नागपूर जबलपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	710/00	कन्हान चौकी	डांबरी	7.00	3681	567	2921	4137	11306
----"----	652/00	मानेगांव टेक	डांबरी	7.00	232	252	1877	235	2596
नागपूर हैद्राबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	19/00	डोंगरगांव	डांबरी	7.00	3376	1004	3572	2852	10804
नागपूर सावनेर अबेदुल्ला गंज रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६९	17/0	दहेगांव	डांबरी	7.00	2880	456	5674	1801	10811
----"----	33/800	सावनेर	डांबरी	7.00	3930	342	3772	3774	11818
----"----	49/0	उमरी	डांबरी	5.50	478	137	1424	417	2456
राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना 16.12.2002 ते 23.12.2002)									
नागपूर सावनेर बैतूल रोड राज्य मार्ग क्र.९	9/800	दिघोरी	डांबरी	7.00	1975	640	2170	2121	6906
----"----	19/40	पाचगांव	डांबरी	7.00	1597	597	2135	1407	5736
----"----	47/80	उमरेड	डांबरी	7.00	980	419	1120	1101	3620
----"----	69/200	भिवापूर	डांबरी	7.00	768	382	952	1113	3215
रोहना वाढोणा कारंजा जलालखेडा मौंवाड रोड क्र.२४५	11/80	मौंवाड	डांबरी	5.50	534	64	640	577	1815
----"----	3/00	जामगांव फाटा	डांबरी	3.75	771	16	743	456	1986
सावरगांव-नरखेड मौंवाड रोड क्र.२४६	0/40	सावरगांव	डांबरी	5.50	479	52	360	442	1333
नरखेड - मौंवाड रोड क्र.२४६	15/200	नरखेड	डांबरी	5.50	685	71	618	570	1944

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

तक्ता क्र. 9.5

महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना 2002 या वर्षाकरिता

(वाहतूक गणना डिसेम्बर ,2002)

जिल्हा :- नागपूर

मार्गाचे नांव	मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार
	जनावरा कडून ओढली जाणारी	साय- कली	इतर वाहने	एकूण ११ ते १३	
1	11	12	13	14	15
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना 16.12.2002 ते 23.12.2002)					
नागपूर अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	177	734	218	1129	65380
----"----	199	772	208	1179	78024
नागपूर रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	4	362	0	366	53299
नागपूर जबलपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	80	2137	0	2217	45259
----"----	16	292	0	308	21781
नागपूर हैद्राबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	10	291	7	255	51154
नागपूर सावनेर ओबेदुल्ला गंज रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६९	225	1736	0	1961	56160
----"----	110	1714	0	1824	42244
----"----	131	345	0	476	14090
राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना 16.12.2002 ते 23.12.2002)					
नागपूर सावनेर बैतूल रोड राज्य मार्ग क्र.९	30	1385	41	1456	28597
----"----	47	316	0	363	27065
----"----	84	856	0	940	16033
----"----	348	1858	347	2553	13658
रोहना वाढोणा कारंजा जलालखेडा मौंवाड रोड क्र.२४५	675	566	--	1241	7844
----"----	657	443	0	1100	8450
सावरगांव-नरखेड मौंवाड रोड क्र.२४६	347	509	0	856	4774
नरखेड - मौंवाड रोड क्र.२४६	758	577	--	1335	8247

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
खरांगणा कोंढाळी सावरगांव चिचोली रोड क्र २४७	35/80	कोंढाळी	डांबरी	5.50	526	76	623	476	1701
----"----	69/60	सावरगांव	डांबरी	5.50	1032	63	912	795	2802
----"----	54/80	काटोल नाका	डांबरी	5.50	1331	212	1340	1066	3949
नागपूर काटोल वरुड रोड क्र २४८	4/30	गिटीखदान	डांबरी	7.00	10421	593	1706	13157	25877
----"----	19/80	कळमेश्वर	डांबरी	7.00	2938	408	2250	3758	9354
----"----	54/00	कोढाळी फाटा	डांबरी	7.70	1310	342	1289	1369	4310
----"----	59/60	काटोल रेल्वे चौकी	डांबरी	5.50	1786	166	1376	1618	4946
----"----	81/00	जलालखेडा	डांबरी	5.50	1526	152	1518	1070	4266
काटोल सावनेर रामटेक गोदिया सालेकसा जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र.२४९	0/40	सावनेर	डांबरी	5.50	998	71	964	1471	3504
----"----	6/20	तेलकामठी	डांबरी	3.75	1122	53	1095	1535	3805
----"----	19/00	घुबडमेट	डांबरी	3.75	375	40	321	278	1014
खापा पारशिवनी रोड क्र.२४९	0/0	खापा	डांबरी	5.50	414	84	672	530	1700
----"----	21/20	पारशिवनी	डांबरी	3.75	344	49	597	973	1963
आमडी पारशिवनी रोड क्र २४९	00/00	आमडी फाटा	डांबरी	5.50	335	74	430	495	1334
मनसर रामटेक तुमसर रोड क्र. २४९	5/80	रामटेक मंगळवाडी	डांबरी	5.50	-	-	-	-	-
----"----	9/0	पेंच फाटा	डांबरी	5.50	300	80	495	482	1357
----"----	5/600	ऑक्ट्राय नाका	डांबरी	5.50	2359	261	1123	2976	6719
छिंदवाडा सावनेर उबळी उमरी रोड क्र.२५०	9/65	मोहपा	डांबरी	3.75	1242	48	1231	1651	4172
----"----	45/40	केळवद	डांबरी	5.50	1303	106	879	1113	3401
----"----	11/60	ऐरण गावाजवळ	डांबरी	3.75	218	20	144	368	750
----"----	0/200	चिचोली गावाजवळ	डांबरी	3.75	262	0	266	136	664

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	11	12	13	14	15
खुरांगणा कोंढाळी सावरगांव चिंचोली रोड क्र २४७	362	287	--	649	7387
----"----	357	698	--	1055	11673
----"----	395	1016	--	1411	18243
नागपूर काटोल वरुड रोड क्र २४८	50	8435	1098	9583	43864
----"----	313	2298	264	2875	29244
----"----	283	759	--	1042	19000
----"----	202	694	--	896	18995
----"----	470	1055	--	1525	19230
काटोल सावनेर रामटेक गोदिया सालेकसा जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र.२४९	60	1032	-	1092	12382
----"----	509	490	--	999	13667
----"----	129	145	--	274	4275
खापा पारशिवनी रोड क्र.२४९	78	527	--	605	7836
----"----	47	757	--	804	6895
आमडी पारशिवनी रोड क्र २४९	0	354	--	354	5872
मनसर रामटेक तुमसर रोड क्र. २४९	-	-	-	-	-
----"----	42	462	-	504	6313
----"----	350	2077	217	2644	18526
छिंदवाडा सावनेर उबली उमरी रोड क्र.२५०	615	268	--	883	15070
----"----	143	762	--	905	12357
----"----	120	428	--	548	2064
----"----	246	140	--	386	2965

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
चिचाली पवनी सावनेर रोड क्र.२५१	1/0	पवनी हिवरा	डांबरी	3.75	379	14	598	382	1373
----"----	0/200	कोथुळणा फाटयाजवळ	डांबरी	3.75	91	2	108	129	330
रामटेक खात भंडारा रोड क्र.२५२	1/0	घोटी टांक	डांबरी	3.75	883	36	1213	1735	3867
----"----	11/0	कांदा मंढी	डांबरी	3.75	1273	28	1538	1226	4065
रामटेक मौदा रोड क्र.२५३	21/60	कन्हान तारसा फाटा	डांबरी	5.50	968	29	1177	975	3149
----"----	20/00	मौदा जंक्शन	डांबरी	5.50	1005	30	1183	1093	3311
हिंगणा कही वेलतूर आर्भीरा रोड क्र.२५४	19/20	कुही	डांबरी	3.75	435	70	676	403	1584
----"----	0/00	पाचगांव कुही फाटा	डांबरी	3.75	500	63	1089	588	2240
----"----	46/50	वेलतूर		3.75	550	22	368	375	1315
----"----	33/50	मांढळ	डांबरी	3.75	1024	59	727	671	2481
नागपूर हिंगणा हिंगणी वेरुर रोड क्र.२५५	15/60	हिंगणा	डांबरी	3.75	1050	161	1095	2115	4421
नागपूर अंबाझरी हिंगणा रोड क्र २५५	7/40	जयताळा	डांबरी	7.00	8376	475	756	14966	24573
मेंहगांव गोंडखैरी रोड क्र २५५ (अ)	0/100	मेंहगांव	डांबरी	3.75	101	10	139	249	499
----"----	0/200	सावनेर(अ)	डांबरी	5.50	1661	162	2336	4705	8864
----"----	17/500	ब्राम्हणी फाटा	डांबरी	5.50	797	63	1009	2489	4358
पुलगांव वर्धा जाम समद्रपूर गिरड उमरेड रोड क्र.२५८	0/00	उमरेड	डांबरी	3.75	799	148	811	797	2555
कामठी कही उमरेड चिमुर चंद्रपूर रोड क्र.२६१	0/40	कुही नाका	डांबरी	3.75	579	15	507	510	1611
----"----	14/90	वडोदा	डांबरी	3.75	-	-	-	-	-
कामठी अजनी गुमथळा रोड क्र २६१	0/20	रेल्वे क्रासींग	डांबरी	5.50	-	-	-	-	-
----"----	9/600	आपतूर	डांबरी	3.75	492	13	517	414	1436
----"----	48/400	मांगरूळ	डांबरी	3.75	950	31	897	788	2666
उमरेड बुटीबोंरी रोड क्र.२६२	23/40	मकर धोकडा	डांबरी	3.75	1084	16	1276	836	3212
भिवापूर नांदा बेसूर नांद रोड क्र.२६३	0/200	भिवापूर	डांबरी	3.75	296	6	240	244	786

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	11	12	13	14	15
चिचोली पवनी सावनेर रोड क्र.२५१	508	567	--	1075	6459
----"----	75	310	-	385	1327
रामटेक खात भंडारा रोड क्र.२५२	965	1116	--	2081	14170
----"----	148	475	--	623	17393
रामटेक मौदा रोड क्र.२५३	151	434	--	585	14541
----"----	121	520	--	641	13950
हिंगणा कही वेलतूर आंभोरा रोड क्र.२५४	221	916	20	1157	7587
----"----	16	334	14	364	10473
----"----	252	308	41	601	5003
----"----	647	786	66	1499	9154
नागपूर हिंगणा हिंगणी वेरुर रोड क्र.२५५	400	2983	--	3383	14059
नागपूर अंबाझरी हिगणा रोड	126	9037	129	9292	32727
मेंहगांव गोंडखैरी रोड क्र २५५ (अ)	100	377	-	477	1668
----"----	79	2215	-	2294	10857
----"----	38	3596	-	3634	12396
पुलगांव वर्धा जाम समद्रपूर गिरड उमरेड रोड क्र.२५८	357	1334	299	1990	10722
कामठी कही उमरेड चिमुर चंद्रपूर रोड क्र.२६१	105	675	--	780	6382
----"----	-	-	--	-	-
कामठी अजनी गुमथळा रोड क्र २६१	-	-	-	-	-
----"----	79	697	14	790	5912
----"----	490	1153	-	1643	9895
उमरेड बुटीबोरी रोड क्र.२६२	51	684	--	735	13630
भिवापूर नांदा बेसूर नांद रोड क्र.२६३	471	1512	14	1997	2952

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
प्रमुख जिल्हा महामार्ग (वाहनूक गणना 16.12.2002 ते 23.12.2002)									
नांद बेसूर रोड क्र.२६३	33/400	पांजरापार	डांबरी	3.75	305	22	226	310	863
----"----	0/20	बेसूरपांजरापार	डांबरी	3.75	-	-	-	-	-
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र २६७	0/100	पेंच कॅनल जवळ	डांबरी	3.75	140	8	114	782	1044
खानगांव थडीपवनी आमोना रोड क्र. १	0/0	--	डांबरी	3.75	687	27	580	360	1654
कांटोल मूर्ती थानेगांव रोड क्र.४	0/0	--	डांबरी	3.75	687	27	751	434	1899
नरखेड मौदाही सिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र.५	0/200	--	डांबरी	3.75	313	--	272	244	829
नरखेड घुवडमेट रोड क्र.६	20/0	घुवडमेट	डांबरी	3.75	232	30	235	192	689
सावरगांव पिंपळा रोड क्र.७	0/0	--	डांबरी	3.75	499	30	495	371	1395
मेटापांजरा कचारी सावंगा रोड क्र.८	0/0	मेढेपठार	डांबरी	3.75	304	10	289	169	772
मेटापांजरा झिलपा लोंहगड रोड क्र.८	0/0	मेटापांजरा	डांबरी	3.75	289	13	395	272	969
कोढाळी मसौंद धोतीवाडा रोड क्र.९	0/0	कोढाळी	डांबरी	3.75	270	15	382	260	927
मौंहपा उबळी कळमेश्वर रोड क्र.११	0/0	--	डांबरी	3.75	452	18	284	302	1056
मौंहपा नांदगोमुख रोड क्र.११	0/0	मोहपा	डांबरी	3.75	2811	52	1083	1841	5787
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र.१२	0/200	कळमेश्वर नाका	डांबरी	3.75	-	-	-	-	-
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र.१२	17/500	बाम्हणी फाटा	डांबरी	3.75	-	-	-	-	-
मौंहपा धापेवाडा रोड क्र.१२	1/0	--	डांबरी	3.75	372	8	235	281	896
धापेवाडा पाटणसावंगी रोड क्र.१३	0/0	--	खडीचे	3.75	196	10	175	110	491
खापा पाटणसावंगी रोड क्र.१५	1/0	--	डांबरी	3.75	252	42	226	219	739
कामठी वहेगांव रोड क्र.१५	1/0	सरदार मेस	डांबरी	3.75	825	55	852	712	2444
केळवद जातमखोर खुर्सापार रोड क्र.१६	0/200	केळवद	खडीचे	3.75	110	14	98	101	323
खापा बडेगांव नागलवाडी रोड क्र.१७	0/60	--	डांबरी	3.75	202	38	230	176	646

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	11	12	13	14	15
प्रमुख जिल्हा महामार्ग (वाहतूक गणना 16.12.02 ते 23.12.02)					
नांव बेसूर रोड क्र.२६३	364	1415	12	1791	2966
----"----	-	-	-	-	-
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र २६७	30	751	-	781	1719
जामगांव थडीपवनी आंभोरा रोड क्र. १	871	431	--	1302	6166
काटोल मूर्ती थानेगांव रोड क्र.४	751	431	--	1182	7793
नरखेड मौंहाडी जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र.५	293	331	--	624	3158
नरखेड घुबडमेट रोड क्र.६	170	222	--	392	2874
सावरगांव पिंपळा रोड क्र.७	1063	811	--	1874	5625
मेटापांजरा कचारी सावंगा रोड क्र.८	1045	587	--	1632	3741
मेटापांजरा झिलपा लौंहगड रोड क्र.८	545	377	--	922	3929
कोढाळी मसौंद धोतीवाडा रोड क्र.९	899	605	--	1504	4358
मौंहपा उबळी कळमेश्वर रोड क्र.११	55	266	--	321	3596
मौंहपा नांदगोमुख रोड क्र.११	697	1747	--	2444	15556
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र.१२	-	-	-	-	-
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र.१२	-	-	-	-	-
मौंहपा धापेवाडा रोड क्र.१३	30	188	--	218	2891
धापेवाडा पाटणसावंगी रोड क्र.१३	181	229	--	410	2021
खापा पाटणसावंगी रोड क्र.१५	105	272	--	377	2812
कामठी पहेगांव रोड क्र.१५	89	1122	--	1211	9699
केळवद जातमखोर खुर्सापार रोड क्र.१६	121	137	--	258	1312
खापा बडेगांव नागलवाडी रोड क्र.१७	132	274	--	406	2725

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र.१८	0/10	--	डांबरी व खडीचे	3.75	214	6	62	110	392
पारशिवनी चारगांव कोलीमारा रोड क्र.१८	0/0	--	डांबरी	3.75	159	28	180	168	535
पारशिवनी नवेगांव खैरी रोड	0/200	पेंच फाटया जवळ	डांबरी	3.75	88	27	165	142	422
कोढाली सावळी पलसाद रोड क्र.१९	1/0	सावळी	डांबरी	3.75	-	--	-	-	-
महालगांव कामठी रोड क्र.१९	0/0	--	डांबरी	3.75	223	8	270	684	1185
रामटेक मुसेवाडी रोड क्र.२२	0/0	--	डांबरी	3.75	378	19	400	507	1304
मुसेवाडी हिवर करवई रोड क्र.२२	10/00	मुसेवाडी	डांबरी	3.75	181	16	94	187	478
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२३	25/500	हिवरा बाजार	डांबरी	3.75	182	17	55	259	513
अरोली तारसा रोड क्र.२३	5/0	निमखेड	डांबरी	3.75	361	12	416	662	1451
कन्हान तारसा रोड क्र.२३	1/0	रेल्वेलाईन जवळ	डांबरी	3.75	838	22	1223	1142	3225
वेलतूर चिखना रोड क्र.२५	0/500	वेलतूर	डांबरी	3.75	107	6	156	92	361
उमरेड तारणा रोड क्र.२५	0/200	उमरेड फाटा	डांबरी	3.75	123	11	128	173	435
मांढळ बडेगांव आदम रोड क्र.२५	0/200	आदम रोड	डांबरी	3.75	700	22	438	580	1740
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	0/0	कुही	डांबरी	3.75	370	7	397	194	968
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	9/800	सालवा	डांबरी	3.75	173	9	135	103	420
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	0/200	उदासा	डांबरी	3.75	137	9	156	164	466
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	10/00	बाम्हणी	डांबरी	3.75	131	8	147	175	461
भिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	0/200	भिवापूर	डांबरी	3.75	98	12	90	264	464
भिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	16/00	गोठणगांव	डांबरी	3.75	294	27	248	229	798
सोनेगांव बेला सिर्सी रोड क्र.२९	26/200	सिर्सीनाका	डांबरी	3.75	483	20	456	291	1250

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	11	12	13	14	15
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र.१८	186	219	--	405	1113
पारशिवनी चारगांव कोलीमारा रोड क्र.१८	227	175	--	402	2197
पारशिवनी नवेगांव खैरी रोड	1	106	-	107	2040
कोढाळी सावळी पलसाद रोड क्र.१९	-	-	-	-	-
महालगांव कामठी रोड क्र.१९	694	431	--	1125	6136
रामटेक मुसेवाडी रोड क्र.२२	93	1131	--	1224	4714
मुसेवाडी हिवर करवई रोड क्र.२२	96	323	--	419	1480
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२३	88	544	--	632	1210
अरोली तारसा रोड क्र.२३	271	1759	--	2030	4509
कन्हान तारसा रोड क्र.२३	91	491	--	582	13665
वेलतूर चिखना रोड क्र.२५	571	300	--	871	1578
उमरेड तारणा रोड क्र.२५	648	294	--	942	1963
मांढळ वडेगांव आदम रोड क्र.२५	150	829	25	1004	5794
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	416	562	19	997	4421
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	264	464	27	755	1741
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	768	400	-	1168	2183
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	626	408	-	1034	2045
भिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	170	1473	24	1667	1263
भिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	220	271	16	507	3280
सोनेगांव बेला सिर्सी रोड क्र.२९	473	601	--	1074	5446

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
सोनेगांव बेला सिर्सी रोड क्र.२९	5/600	बेला	डांबरी	3.75	492	20	455	291	1258
बेला थाना रोड क्र.३०	18/29	थाना	डांबरी	3.75	166	8	306	139	619
आबाझरी डिंगमा रोड क्र ३१	0/100	आंबाझरी	डांबरी	3.75	87	6	141	212	446
हिंगणा कान्होलीबारा रोड क्र.३२	8/200	आमगांव (देवरी)	डांबरी	3.75	389	34	397	864	1684
बाजारगांव-अडेगांव रोड क्र ३३	0/100	शिवा बाजारगांव	डांबरी	3.75	250	32	302	344	928
कान्होलीबारा टाकळघाट रोड क्र.३३	20/200	टाकळघाट	डांबरी	3.75	404	41	118	458	1021
नारसिंगी मिश्नुर तिनखेडा नरखेड रोड क्र.४५	0/0	बेल बस स्टॉप	डांबरी	3.75	499	30	444	271	1244

1	11	12	13	14	15
सोनेगांव बेला सिसी रोड क्र.२९	473	601	-	1074	5435
बेला थाना रोड क्र.३०	598	259	-	857	1550
आबाझरी डिंगमा रोड क्र ३१	57	292	-	349	1551
हिंगणा कान्होलीबारा रोड क्र.३२	133	1877	-	2010	5156
बाजारगांव-अडेगांव रोड क्र ३३	49	459	--	508	3539
कान्होलीबारा टाकळघाट रोड क्र.३३	81	601	--	682	2448
नारसिंगी भिश्नुर तिनखेडा नरखेड रोड क्र.४५	1059	811	--	1870	5965

आधार १) अधिक्षक अभियंता,विशेष मडळ,नागपूर.

२) सहाय्यक अधिक्षकअभियंता,सार्वजनिक बांधकाम मडळ,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 9.6

पोष्ट, तारघरे व दूरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी

(31 मार्च 2003 अखेर)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोष्टांची संख्या	360
2	तारघरांची संख्या	93
3	पजपेटयांची संख्या	1667
4	पोष्टमनांची संचसंख्या	
	अ. नियमीत आस्थापनेवरील	446
	ब. नियमीत आस्थापने व्यतिरिक्त	286
5	दूरध्वनी संख्या	196224
6	पोष्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	1177

आधार:- 1) प्रवर अधीक्षक,डाकघर, नागपूर शहर विभाग,नागपूर

2) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर ग्रामीण मैंडळ,नागपूर

3) मुख्य अधिक्षक, केंद्रीय तार घर, नागपूर

4) महाप्रबंधक, नागपूर दुर संचार विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक 10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2002-2003 करिता)

जिल्हा :- नागपूर (रूपये हजारात)

अ.क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
अ)	संख्या	778	1	12
	प्राप्ती			
	1. सुरवातीची शिल्लक	89971	44332	240705
	2. अनुदाने व वर्गणी	30913	2121850	423474
	3. चालू वर्षातील उत्पन्न	153587	1761011	3589112
एकूण प्राप्ती		274471	3927193	4253291
ब)	खर्च			
	1. चालू वर्षातील खर्च	180055	3923535	3795409
	2. अखेरची शिल्लक	94416	3658	457882
एकूण खर्च		274471	3927193	4253291

आधार :- 1) ग्रामपंचायत विभाग, जिल्हा परिषद, नागपूर..

टीप :- रकाना क्र.5 मध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ प्रत्येकी 1 व 10 नगरपरिषदा यांचा समावेश आहे.

तक्ता क्रमांक 10.2

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2002-2003 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजरात)

अ. क्र.	पचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्रामपंचायतींची संख्या	उत्पन्न						
			सुरवातीची शिल्लक	सहाय्यक अनुदाने		अंशदान	देणगी	कर	शुल्क
				शासकीय	इतर				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	70	6851	338	230	476	21	10772	50
2	काटोल	83	6354	430	53	1	255	7444	-
3	कळमेश्वर	51	9939	118	333	261	10	5979	29
4	सावनेर	75	11624	552	4322	1278	45	12903	50
5	पारशिवनी	53	10989	460	520	6000	-	10564	-
6	रामटेक	45	7599	432	313	613	23	8050	40
7	मौदा	63	3355	514	757	-	974	10054	390
8	कामठी	48	3943	436	-	184	516	11612	12
9	नागपूर(ग्रा)	72	12171	104	3235	-	1210	27462	-
10	हिंगणा	54	8415	518	2511	275	187	11523	88
11	उमरेड	48	2262	188	-	779	-	8192	52
12	कुही	60	2176	5	2969	527	195	5986	30
13	भिवापूर	56	4293	155	442	584	-	5427	-
	एकूण	778	89971	4250	15685	10978	3436	135968	741

तक्ता क्रमांक 10.2

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2002-2003 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजरात)

अ. क्र.	पचायत समिती	उत्पन्न			खर्च			
		इतर	एकूण 5ते11	एकूण 4 + 12	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सामाजिक नैतिक वृध्दी	प्रशासन
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	546	12433	19284	4939	2714	42	3856
2	काटोल	1302	9485	15839	2871	1600	644	1723
3	कळमेश्वर	1648	8378	18317	2899	4496	675	2262
4	सावनेर	4227	23377	35001	7429	13143	1242	5018
5	पारशिवनी	47	17591	28580	4498	3635	356	4666
6	रामटेक	454	9925	17524	2395	2665	912	1966
7	मौदा	525	13214	16569	4836	3066	1759	1760
8	कामठी	1072	13832	17775	3521	3680	853	2016
9	नागपूर(ग्रा)	1676	33687	45858	9537	6671	5560	5386
10	हिंगणा	1262	16364	24779	7048	6122	2492	4435
11	उमरेड	357	9568	11830	1983	1547	1806	2468
12	कुही	254	9966	12142	3135	3297	598	2003
13	भिवापूर	72	6680	10973	3999	1269	311	1518
	एकूण	13442	184500	274471	59090	53905	17250	39077

तक्ता क्रमांक 10.2

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2002-2003 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजरात)

अ. क्र.	पचायत समिती	खर्च						
		सामाजिक कल्याण	पशुधन संवर्धन	जमीन महसूल देखभाली ची वसुली	इतर	एकूण 14 ते 21 बेरीज	अखेरची शिल्लक (13-22)	एकूण (22+23)
1	2	18	19	20	21	22	23	24
1	नरखेड	53	32	-	-	11636	7648	19284
2	काटोल	13	3	-	-	6854	8985	15839
3	कळमेश्वर	92	15	47	10	10496	7821	18317
4	सावनेर	65	193	642	58	27790	7211	35001
5	पारशिवनी	1000	-	-	-	14155	14425	28580
6	रामटेक	-	83	-	-	8021	9503	17524
7	मौदा	96	100	10	-	11627	4942	16569
8	कामठी	69	248	10	14	10411	7364	17775
9	नागपूर(ग्रा)	22	-	6600	71	33847	12011	45858
10	हिंगणा	573	135	33	-	20838	3941	24779
11	उमरेड	-	-	400	45	8249	3581	11830
12	कुही	-	-	-	1	9034	3108	12142
13	भिवापूर	-	-	-	-	7097	3876	10973
	एकूण	1983	809	7742	199	180055	94416	274471

आधार: उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी,(ग्रामपंचायत)जिल्हा परिषद, नागपूर

तक्ता क्रमांक 10.3

जिल्हा परिषदाचे बाबवार उप्पन्न व खर्च (2002-2003 या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 2001-2002	सुधारित 2002-2003	अंदाजित 2003-2004
1	2	3	4	5
एक	जमा			
	1)स्वनिर्मित उत्पन्न			
	अ.स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	10781	14859	16622
	ब. शिक्षण	0	1373	1300
	क. कृषी	181	121	120
	ड.इमारत व दळणवळण	653	2583	4040
	इ. इतर	2216	8890	2913
	एकूण (1)	13831	27826	24995
	2) शासकीय अनुदाने			
	अ. सहेतुक अनुदान	0	7364	--
	ब. आस्थापना अनुदान	154059	192683	--
	क.योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	306036	338287	178695
	ड.इतर	1767713	1583516	506761
	एकूण (2)	2227808	2121850	685456
	3) कर्जे			
	अ.कर्जे व अग्रीम	-	17775	21300
	ब.ठेवी व अग्रीम	401838	352673	151411
	क.वित्त प्रेषण	1710637	1362737	1570000
	ड. इतर	0	0	153434
	एकूण (3)	2112475	1733185	1896145
	4) आरंभीची शिल्लक	119962	44332	269571
	एकूण (1 ते 4)	4474076	3927193	2876167

तक्ता क्रमांक 10.3

जिल्हा परिषदाचे बाबवार उप्पन्न व खर्च (2002-2003 या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर (रूपये हजारात)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 2001-2002	सुधारित 2002-2003	अंदाजित 2003-2004
1	2	3	4	5
दोन	**खर्च**			
	अ) सामान्य प्रशासन	227975	6275	-
	ब) शिक्षण	898157	26131	7696
	क) वैद्यकीय	180488	30403	8843
	ड) पशुसंवर्धन	17943	4858	2966
	इ)इमारती व दळणवळण	72672	59404	78965
	फ)समाज कल्याण	116606	65719	41449
	ग)सिंचन	11762	25105	24490
	ह)कृषी	67928	19503	60
	न) इतर	486354	1855810	14226
	एकूण (अ ते न)	2079885	2093208	178695
	कर्जे			
	अ) कर्जे व अग्रीम	285658	13086	21375
	ब) ठेवी व अग्रीम	491737	268041	869321
	क) वित्त प्रेषण	1572464	1549200	1570000
	ड) इतर	0	0	0
	एकूण (अ ते इ)	2349859	1830327	2460696
	अखेरची शिल्लक	44332	3658	236776
	एकूण	4474076	3927193	2876167
	(खर्च + अखेरची शिल्लक)			

आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका ,कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
२००२- २००३ वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर (रु.हजारात)

अ.क्र.	महानगर पालिका/ कटक मंडळे/ नगर पालिका	उप्पन्न								
		सुरवातीची शिल्लक	अनुदाने व वर्गणी		नगरपालिकेचे दर व कर				नगरपालिकेच्या मालमत्ते पासून मिळालेला एकूण महसूल	इतर
			शासकीय	इतर	जकात	घर व जमिनी यावरील कर	इतर कर	एकूण 6+7+8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1)	नागपूर महानगर पालिका	169536	202335	--	1249861	474821	579483	2304165	83883	977970
2)	कटकमंडळ कामठी	17871	2455	11459	22085	-	47	22132	534	5984
नगरपालिका										
1)	नरखेड	2460	30168	-	368	2510	697	3575	2241	7748
2)	मौवाड	1523	11860	32	575	729	78	1382	951	361
3)	काटोल	6134	27116	-	17619	10690	2334	30643	6725	10432
4)	कळमेश्वर	3374	14290	--	5787	3474	2468	11729	1646	3351
5)	मौहपा	6450	10451	-	1311	590	591	2492	625	2547
6)	सावनेर	14918	11858	8101	10216	2521	3205	15942	1820	8603
7)	खापा	872	19067	-	567	1579	0	2146	761	7268
8)	रामटेक	4913	14181	--	3765	2327	507	6599	1768	10144
9)	कामठी	416	33280	--	11953	4089	1051	17093	2055	3682
10)	उमरेड	12238	19973	6848	12483	4704	4675	21862	3576	4677
	एकूण	240705	397034	26440	1336590	508034	595136	2439760	106585	1042767

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका ,कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
2002-2003 वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर (रु.हजारात)

अ.क्र.	महानगर पालिका/ कटक मंडळे/ नगर पालिका	एकूण उत्पन्न 4+5+9+ 10+11	खर्च								
			सामान्य प्रशासन	कर वसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकामे	शिक्षण	इतर	एकूण 13 ते 19	अखेरची शिल्लक
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1)	नागपूर महानगर पालिका	3568353	920483	59671	199086	1171821	505161	301695	249805	3407722	330167
2)	कटकमंडळ कामठी	42563	1483	985	561	9635	13743	1843	6803	35053	25382
नगरपालिका											
1)	नरखेड	43732	4029	1630	880	4628	9184	13111	12076	45538	654
2)	मौदा	14586	1555	636	146	833	726	3370	4264	11530	4579
3)	काटोल	74916	7450	3897	2286	14928	10823	14243	14491	68118	12932
4)	कळमेश्वर	31016	1972	4453	646	5956	5094	5602	2702	26425	7965
5)	मौहपा	16115	938	1573	179	2527	4158	3083	1723	14181	8384
6)	सावनेर	46324	4027	2544	1835	6738	6472	9342	9309	40267	20975
7)	खापा	29242	580	760	151	2696	5105	5123	7689	22104	8010
8)	रामटेक	32692	3006	1652	879	5578	8556	8316	1045	29032	8573
9)	कामठी	56110	5651	2044	3093	10454	4294	17787	1594	44917	11609
10)	उमरेड	56936	1867	3858	1528	10289	6789	10921	15270	50522	18652
	एकूण	4012585	953041	83703	211270	1246083	580105	394436	326771	3795409	457882

आधार :-नागपूर जिल्हयातील सर्व नगरपरिषदा, महानगर पलिका आणि कटक मंडळे.

तक्ता क्रमांक : 11.1

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च वर्ष 2002-2003

जिल्हा :- नागपूर (रुपये लाखात)

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनावरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरी व विशेष घटक योजना मिळून	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(एक)	कृषि संलग्न सेवा				
	1) पीक संवधन	160.08	--	--	160.08
	2) फलोत्पादन	18.70	--	--	18.70
	3) मृद व संधारण	12.39	--	--	12.39
	4) पशुसंवर्धन	6.62	--	--	6.62
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	5.90	--	--	5.90
	6) मत्स्य व्यवसाय	23.4	--	--	23.40
	7) वने	22.18	--	--	22.18
	8) पगन, कोठारे व वखारी	--	--	--	--
	9) सहकार	9.62	--	--	9.62
	एकूण (एक)	258.89	--	--	258.89
(दोन)	ग्रामीण विकास				
	1) स्वर्णजयंती ग्राम स्व.रो.योजना	53.27	--	--	53.27
	2) अवर्षण प्रवण कार्यक्रम	12.76	--	--	12.76
	3) जवाहर ग्राम समृध्दी योजना	159.38	--	--	159.38
	4) रोजगार हमी योजना	117.86	--	--	117.86
	5) इंदिरा आवास योजना	254.07	--	--	254.07
	6) सामुहिक विकास	--	--	--	--
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	0.04	--	--	0.04
	एकूण (दोन)	597.38	--	--	597.38
(तीन)	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
	1) लघु पाटबंधारे	382.61	--	--	382.61
	2) जलप्रताय क्षेत्र विकास कार्य.	--	--	--	--
	3) आयाकट विकास		--	--	
	4)पूर नियंत्रण कामे	--	--	--	--
	एकूण (तीन)	382.61	--	--	382.61
(चार)	विद्युत विकास	486.07	--	--	486.07
(पाच)	उद्योग व खाणकाम				
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	--	--	--	--
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	21.12	--	--	21.12
	एकूण (पाच)	21.12	--	--	21.12

तक्ता क्रमांक : 11.1

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च वर्ष 2002-2003

जिल्हा :- नागपूर (रुपये लाखात)

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनावरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरी व विशेष घटक योजना मिळून	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(सहा)	वाहतूक व दळणवळण				
	1) मोठे व लहान बंदरे	--	--	--	--
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	--	--	--	--
	3) रस्ते विकास	518.88	--	26.03	544.91
	एकूण (सहा)	518.88	--	26.03	544.91
(सात)	सामान्य आर्थिक सेवा				
	1) पर्यटन	--	--	--	--
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--
	एकूण (सात)	--	--	--	--
(आठ)	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण	117.68	--	--	117.68
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	29.56	--	--	29.56
	3) कला व संस्कृती	1.34	--	--	1.34
	4) तांत्रिक शिक्षण	0.29	--	--	0.29
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	83.89	--	--	83.89
	6) आरोग्य सेवा	43.21	--	32.00	75.21
	7) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	441.56	--	--	441.56
	8) गृहनिर्माण	5.30	--	--	5.30
	9) नगर विकास	712.83	--	--	712.83
	10) माहिती व प्रसिध्दी	--	--	--	--
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	445.71	--	--	445.71
	12) कामगार व कामगार कल्याण	21.93	--	44.81	66.74
	13) समाज कल्याण	9.38	--	--	9.38
	14) पोषण	317.64	--	--	317.64
	15) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--
	एकूण (आठ)	2230.32	--	76.81	2307.13
	एकूण (एक ते आठ)	4495.27	--	102.84	4598.11
	(नऊ) न्युक्लीअस बजेट		--	--	

आधार -1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

2) प्रकल्प अधिकारी जिल्हा ग्रामिण विकास यंत्रणा, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 यां वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
एक	कृषी व संलग्न सेवा				
	1.पिक संवर्धन				
	1) सधन कापूस विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित बियाणे	क्विंटल	64	-	20
	2) तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित बियाणे	क्विंटल	575	-	-
	3) कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) मिनिकट	संख्या	2336	-	-
	4) आदिवासी शेतक-यांना दारिद्रय रेषेच्यावर आणण्यासाठी अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	-	65	-
	5) विशेश अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रम (भात)				
	अ) किटकनाशक	हेक्टर	1.3	-	-
	6) एकात्मिक तृणधान्य विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रॉत्यक्षिके	संख्या	74	-	1
	7) तुषार व ठिंबक सिंचन				
	अ) संच	संख्या	115	-	132
	2. फलोत्पादन				
	1) फलोत्पादन रोपसंरक्षण				
	अ) क्षेत्र	हेक्टर	828	-	-
	2) बागायती रोपमळयाचे बळकटीकरण योजना				
	अ) कलमे / रोपे	हेक्टर	41	-	-
	3.मृद संधारण				
	1) एकात्मीक पाणलोट क्षेत्रविकास कार्यक्रम				
	अ) शेत मळे	संख्या	-	14	-
	ब) नाला बांध	संख्या	2	4	-
	क) भात खाचरे	हेक्टर	-	55.3	-

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
	2	3	4	5	6
	4. पशु संवर्धन				
	1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोचार केंद्र बांधणे				
	अ) बांधकाम	संख्या	3	-	-
	2) पशु प्रथमोचार केंद्र/आधारभूत ग्राम केंद्र/कृत्रीम रेतन केंद्राची पुर्नरचना व आधुनिकीकरण				
	अ) दर्जावाढ	संख्या	-	-	-
	3) तोडाचे व पायाचे रोगारवर लाळू व खुरांच्या रोगावर नियंत्रण सहाय्य				
	अ) लसमात्रा	संख्या	11250	16875	-
	5. दुध व्यवसाय विकास				
	1) शासकिय दुध योजना	संख्या	-	1	-
	6. मत्स्यव्यवसाय				
	1)मत्स बीज उत्पादन केंद्राची स्थापना	संख्या			
	अ)मत्स्यबीज	लाखात	100	-	-
	2)अवरुध्द पाण्याखालील मत्स्यसंवर्धन				
	अ) संचयन (लाखात)	संख्या	230	11	-
	ब)मत्स्याउत्पादन	मे.टन	6481	720	197
	3)मत्स्य व्यवसायोपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य				
	अ)नायलॉन सूत	किलो	-	-	-
	ब)नौका	संख्या	-	-	-
	4)मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे/मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा				
	अ) मत्स्योत्पादन	टन	45	-	-
	ब) प्रशिक्षणार्थी	संख्या	23	12	8

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	7.वने				
	1) औद्योगिक व व्यापारी उद्योगासाठी लागणा-या वन झाडाच्या जातीच्या लागवडीची योजना				
	अ) सागरोपवन	हेक्टर	-	275	-
	2) निकृष्ट वनाचे पुर्नवनीकरण				
	अ) रोपवन	हेक्टर	59	99.5	-
	3) किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास				
	अ) विकास क्षेत्र	हेक्टर	39	-	-
	8.सहकार				
	1.लहान शेतक-यांना व्याज व अनुदान लाभार्थी	संख्या	146	-	-
	2 पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना				
	अ) सभासद	संख्या	1851	-	582
	2. सहकारी संस्थांचा पुनर्रचनेसाठी भाग भांडवल				
	अ) सभासद	संख्या			
	ग्रामीण विकासाकरिता विशेष कार्यक्रम				
दोन	1)एकात्मिक ग्रामीण विकास व संलग्न कार्यक्रम				
	अ) लाभार्थी	संख्या	888	374	497
	2)अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम				
	1) गट वनीकरण	हेक्टर	-	-	-
	2) रस्ता दुतर्फीकरण वनीकरण	कि.मी.	-	-	-
	3)नालाबंडींग	संख्या	-	-	-
	4) गाव तळी	संख्या	-	-	-
	5) तलाव दुतर्फी वनीकरण	कि.मी.	-	-	-
	3)जवाहर रोजगार योजना				
	ब) मनुष्य दिन	लाखात	2.36	0.31	2.89
	4) रोजगार हमी योजना				
	ब) मनुष्य दिन	लाखात	-	0.45	-
	5) इंदिरा आवास योजना				
	ब) घरकुल	संख्या	1733	518	983

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	६) जवाहर ग्राम समृध्दी योजना				
	ब) मनुष्य दिन	संख्या	2730	-	318
	७) ग्रामीण सफाई कार्यक्रम				
	अ) शौचालये	संख्या	32	-	-
तीन	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
	1) लघुपाटबंधारे				
	1.लघुपाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र)				
	अ) सिंचन तलाव	संख्या	1	2	-
	2.लघुपाटबंधारे (राज्य क्षेत्र)				
	अ) नहर	संख्या	-	-	-
	3. अयशस्वी विहीरींना अनुदान				
	अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-
	2.कोल्हापूर पध्दतीने बंधारे (स्था.क्षेत्र)	संख्या	2	1	1
	2.आयाकट विकास				
	अ) पक्के बंधारे	संख्या	11	-	-
चार	विद्युत विकास				
	1.विद्युत विकास (ग्रामीण)				
	अ) घरगुती दिवे	संख्या	3062	29	398
	ब) कृषिपंप	संख्या	-	66	52
	क) रस्ते दिवे	संख्या	-	-	86
	ड) लहान विद्युत वाहिनी	संख्या	-	-	-
	2.विद्युत विकास (शहरी)				
	अ) घरगुती दिवे/ पंखे	संख्या	2500	-	-
	3.पध्दती सुधारणा(ग्रामीण)				
	अ) ट्रान्सफार्मर उभारणी	संख्या	18	-	-
	ब) मोठी विद्युत वाहिनी	कि.मी.	8.8	-	-
पांच	ग्रामीण लघुउद्योग				
	1) रेशिम उत्पादन				
	अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	2)सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीज भांडवल अर्थसहाय्य				
	अ) लाभार्थी	संख्या	29	1	-
	3) जिल्हा उद्योग केंद्र छोटया उद्योगा करिता कर्ज योजना		-	-	-
	4) उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम				
	अ) लाभार्थी	संख्या	175	30	79
सहा	वाहतूक व दळणवळण				
	1)जिल्हा रस्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सोडून)				
	अ) रस्ते	कि.मी.	-	5	-
	ब) मोरी काम	संख्या	-	4	-
	2)किमान गरजा कार्यक्रमाखालील जिल्हा रस्ते				
	अ) रस्ते	कि.मी.	-	6	-
	ब) पूल/ मो-या	संख्या	-	-	-
	3)हरीजन वस्त्यांना जोडणारे जोडरस्ते (वि.घ.योजना)				
	अ) रस्ते	कि.मी.	-	-	-
सात	सामाजिक व सामूहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण				
	1)प्राथमिक शाळेत बालवाडया सुरु करणे				
	अ) बालवाडया	संख्या	-	-	-
	2)प्राथमिक शाळेत पुस्तकपेढया सुरु करणे				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	2850	-	2219
	3)शैक्षणिक दृष्टया मागासलेल्या भागामधील प्राथ.शाळेतील अनु.जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	1600	6680	20730
	4) माध्यमिक शाळेतुन पुस्तकपेढया सुरु उघडणे				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	-	140	880

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	5) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	-	574	-
	6)प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांध- कामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणांना अनुदान				
	अ) खोली	संख्या	3	-	-
	7) खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान				
	अ) शाळा	संख्या	28	-	-
	8)दुर्बल घटकातील आदिवासी मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपस्थिती भत्ता				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	782	5836	5600
	2.क्रिडा व युवक कल्याण				
	1) जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना				
	अ) प्रशिक्षण, शिबीर केंद्रे	संख्या	-	-	-
	2)सामाजिक सेवा शिबिरे				
	अ) शिबीरे	संख्या	-	1	48
	3)व्यायामशाळांचा विकास				
	अ) शाळा	संख्या	-	-	8
	तांत्रिक शिक्षण				
	1) +2 स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यावर आधारित कार्यक्रक				
	अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	आरोग्य सेवा				
	1)राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन				
	अ) रुग्ण	संख्या	-	-	-
	ब) रक्तगट नमुने गोळा करणे	संख्या	25915	13903	-
	2)प्राथ.आरोग्य केंद्र/उपकेंद्र ग्रामीण रुग्णालये बांधणे अनुशेष/शव विच्छेदन केंद्रे				
	अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	3	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	3)ग्रामीण रुग्णालयाची स्थापना व दुरुस्ती	संख्या	-	-	-
	4) प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे बळकटीकरण	संख्या	-	-	-
	5) आयुर्वेदीक दवाखान्यातील सुविधेत वाढ करणे				
	अ) दवाखाने	संख्या	33	-	-
	6)प्राथ. आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ				
	अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	-	-	-
	5)ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता				
	1)नळाने पाणीपुरवठा (खास उपाय)				
	अ) नळ योजना	संख्या	2	3	-
	2)जी.एस.डी.ए.च्या नलिका खणण्याचा कार्यक्रम				
	अ) नळ योजना	संख्या	-	-	-
	3)विहिर खोदणे(साधे उपाय)	संख्या	1	-	-
	6) गृहनिर्माण				
	1) भू-संपादन व भू-विकास				
	अ) भू-संपादन क्षेत्र	हेक्टर	-	-	-
	2) खेडयातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद				
	अ) गावे	संख्या	-	-	-
	7)नगरविकास				
	1)गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम				
	अ) लोकसंख्या	संख्या	-	-	3594
	8)मागासवर्गीयांचे कल्याण				
	1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे				

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	[illegible]	संख्या	221	1543	17450
	2)विमुक्त जाती व भटक्या जमातींसाठी भारत [illegible]				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	1333	-	-
	3)मुलांमुलींसाठी शासकिय वस्तीगृहे उघडणे				
	अ) वसतीगृहे	संख्या	-	1	-
	4)व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्या- र्थ्यासाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागा- सवर्गीय विद्यार्थ्याना निर्वाह भत्ता				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	10	-	91
	5)हरिजन वस्त्यांची सुधारणा				
	अ) वस्त्या	संख्या	-	-	134
	7) आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन				
	अ) जोडपे	संख्या	-	-	30
	8)गलिच्छ व्यवसायात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-	1638
	9)मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मंगलोरी कौले व जा.आय.शीटस् बदलण्यासाठी व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे				
	अ) लाभार्थी	संख्या	-	67	-
	9)समाजकल्याण				
	1)स्त्रीयांसाठी पुरस्कृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रीयांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण				
	अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर (सन 2002-2003 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	2) निराश्रीत मुलांसाठी संस्था बाहय सेवा बालसदनाला सहाय्यक अनुदान				
	अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	3) 7 वी 8 वी पर्यतच्या शारिरिकदृष्टया अपंग विद्यार्थ्याना राज्य शिष्यवृत्या				
	अ) लाभार्थी	संख्या	211	-	-
	4)हुंडा पध्दती नष्ट करण्यासाठी योजना				
	अ) मेळावे	संख्या	1	-	-
	5)स्वयंरोजगार योजनेखालील व्यक्तीगत अनुदान				
	अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-
	10) पोषण				
	1) शालेय आहार कार्यक्रम				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-	-
	11) कामगार व कामगार कल्याण				
	1) चालु औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांची त्रृटी भरुन काढणे				
	अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	2) जागतिक बँक प्रकल्पांतर्गत महिला- साठी नवीन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना				
	अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	3) संजय गांधी स्वालंबन योजना				
	अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-
	4) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत पुस्तक पेढी सुरु करणे				
	अ) संस्था	संख्या	-	-	-

आधार -1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

2) प्रकल्प अधिकारी ए.आ.वि.प्र.नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.3
रोजगार हमी योजना (2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार					
		सिंचन	सार्वजनिक काम (रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नियोजित कामांची संख्या	32	372	434	130	0	968
2	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	2	39	159	19	0	219
3	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	0	10	1	15	0	26
4	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
5	मध्यंच बंद केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
6	कामासाठी केलेली तरतूद (रु लाखात)	56.00	429.00	791.45	150.05	0	1426.50
7	खर्चावर झालेला एकूण खर्च (रु.लाखात)	3.40	202.5	305.22	6.30	0	517.42
8	रोजगार निर्माता (मनुष्य दिवस लाखात)	0.15	3.9	5.8	0.50	0	10.35

टिप:-बाब क्र.५ पावसाळयात रस्त्यांची कामे व इतर कामे तात्पुरती बंद ठेवण्यात येतात.

पावसाळा संपताच सर्व कामे परत सुरु करण्यात येतात.त्यामुळे कामाच्या प्रकाराप्रमाणे बंद केलेल्या कामांची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.4

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च

सन 2002 - 2003 या वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	महिना	खर्च (रुपये लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामांची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
1	2	3	4	5	6
1	एप्रिल 2002	0.00	0	0.000	0
2	मे 2002	11.04	11.04	0.220	18
3	जून 2002	91.96	103.00	1.840	25
4	जुलै 2002	18.22	121.22	0.36	17
5	ऑगस्ट 2002	19.81	141.03	0.400	24
6	सप्टेंबर 2002	22.04	163.07	0.440	30
7	ऑक्टोंबर 2002	5.26	168.33	0.110	42
8	नोव्हंबर 2002	7.79	176.12	0.16	44
9	डिसेम्बर 2002	62.04	238.16	1.240	49
10	जानेवारी 2003	18.7	256.86	0.370	66
11	फेब्रुवारी 2003	150.15	407.01	3.000	90
12	मार्च 2003	110.41	517.42	2.210	104

आधार -- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (रो.ह.यो.शाखा), नागपूर

तक्ता क्र.11.5

पिण्यांच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना 2002-2003 वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसिल							
		नरखेड	काटोल	कळमेश्वर	सावनेर	पारशिवनी	रामटेक	मौदा	कामठी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	वस्तीच्या एकूण गावाची संख्या (2001 जनगणनेनुसार)	119	161	84	115	106	137	119	74
2	गावातील वाडया व वस्त्यांची संख्या	119	161	84	115	106	137	119	74
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या								
	अ) गांवाची संख्या	78	146	69	87	75	124	96	74
	ब) त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	78	146	69	87	75	124	96	74
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना								
	अ) टॅकरने पुरवठा होणा-या								
	1)गांवाची संख्या	21	14	5	2	4	3	1	--
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	21	14	5	--	--	--	--	--
	3)टँकरची संख्या	8	4	2	1	2	2	1	--
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या								
	1)गांवाची संख्या	--	1	--	--	--	--	--	--
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	--
	3) बैलगाडयांची संख्या	--	1	--	--	--	--	--	--
	क)इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या								
	1)गांवाची संख्या	20	-	10	26	27	10	22	--
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	20	-	10	26	27	10	22	--
	3)साधने संख्या	विहीरी खोल करुन पाणीपुरवठा,तात्पुरती नळयोजना,बडक्या खोदणे,विहीरीचे अधिग्रहण,नवीन हातपंप बसविणे.							

तक्ता क्र.11.5

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना 2002-2003 वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसिल						जिल्हा एकुण
		नागपूर (ग्रा)	नागपूर (श)	हिंगणा	उमरेड	कुही	भिवापूर	
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	वस्तीच्या एकूण गावाची संख्या (2001 जनगणनेनुसार)	138	--	113	137	152	107	1562
2	गावातील वाडया व वस्त्यांची संख्या	138	--	113	137	152	107	1562
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या							
	अ) गांवाची संख्या	102	--	85	126	140	97	1299
	ब) त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	102	--	85	126	140	97	1299
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना							
	अ) टॅकरने पुरवठा होणा-या							
	1)गांवाची संख्या	16	--	18	3	1	1	89
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	16	--	18	3	1	1	89
	3)टँकरची संख्या	4	--	4	1	--	1	30
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या							
	1)गांवाची संख्या	--	--	--	--	--	--	1
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	3) बैलगाडयांची संख्या	--	--	--	--	--	--	1
	क)इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या							
	1)गांवाची संख्या	20	--	10	8	11	9	173
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	20	--	10	8	11	9	173
	3)साधने संख्या	विहीरी खोल करुन पाणीपुरवठा,तात्पुरती नळयोजना,बडक्या खोदणे, विहीरीचे अधिग्रहण,नवीन हातपंप बसविणे.						

टिप :- एकूण वस्तीच्या गावांची संख्या २००१च्या जनगणनेनुसार दर्शविण्यात आली असून अस्थाई आहे.

आधार :-१ कार्यकारी अभियंता, ग्रामिण पाणीपुरवढा, जिल्हा परिषद नागपूर.

२ नागपूर विभागातील सर्व पंचायत समिती.

तक्ता क्रमांक 11.6

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	गहू	1025	ज्वारी	12300	भात	30
		भात	-	कापूस	10750	तूर	4300
						मूग	905
						उडीद	640
						इतर डाळी	567
						भूईमूग	4600
						तीळ	35
						सोयाबीन	19520
						जवस	5
						करडई	--
						इतर गळीत	--
						हरभरा	2410
						कापूस	150
						खरीप कडधान्य	--
2	काटोल	गहू	1535	ज्वारी	6238	ज्वारी	50
		भात	--	कापूस	6316	भात	54
						तूर	5250
						मूग	1200
						उडीद	725
						इतर डाळी	1500
						भूईमूग	5025
						तीळ	105
						सोयाबीन	21000
						कापूस	9
						हरभरा	5129
						जवस	40
						करडई	--
						इतर गळीत	50
						धान्य	--

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमाक 11.6 (पुढे चालु)

सकारंत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकाच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		सकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
3	कळमेश्वर	गहू	2170	ज्वारी	7960	ज्वारी	40
		हरभरा	--	कापूस	10950	इतर तृणधान्य	25
						तूर	4900
						मूग	390
						उडीद	300
						इतर डाळी	70
						भूईमूग	400
						तीळ	10
						सोयाबीन	13300
						कापूस	250
						जवस	10
						करडई	--
						इतर गळीत	--
						धान्य	--
						हरभरा	1990
4	सावनेर	भात	65	ज्वारी	7050	भात	--
		गहू	1667	कापूस	19693	ज्वारी	150
						तूर	7540
						मूग	210
						उडीद	150
						इतर डाळी	625
						भूईमूग	810
						तीळ	43
						सोयाबीन	5810
						कापूस	300
						जवस	3
						हरभरा	2675
						उन्हाळी भूईमूग	160
						धान्य	--

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
5	पारशिवनी	भात	3650	ज्वारी	2127	तूर	5390
		गहू	4150	कापूस	5094	मूग	180
		हरभरा	--			उडीद	60
						इतर डाळी	110
						भूईमूग	80
						सोयाबीन	9732
						कापूस	50
						ज्वारी	33
						जवस	45
						गहू	--
						हरभरा	2480
						रब्बी डाळी	--
						सुर्यफुल	--
						उन्हाळी सुर्यफुल	40
6	रामटेक	भात	9525	ज्वारी	--	तूर	2325
		गहू	4150	कापूस	--	मूग	45
				रब्बी ज्वार	--	उडीद	35
						इतर डाळी	325
						सोयाबीन	3225
						जवस	715
						तिळ	20
						ऊस	35
						कापूस	--
						हरभरा	3763
						रब्बीज्वार	372

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
7	मौदा	भात	20147	ज्वारी	50	ज्वारी	192
		गहू	10400	रब्बी ज्वार	--	तूर	150
				कापूस	20	मूग	85
						उडीद	35
						इतर डाळी	45
						सोयाबीन	12850
						हरभरा	6850
						जवस	169
						करडई	--
						रब्बी सुर्यपल	395
						उन्हाळी भात	640
						रब्बी तीळ	42
8	कामठी	भात	2627	ज्वारी	605	रब्बी ज्वार	73
		गहू	5243	कापूस	1185	ज्वारी	--
						तूर	1271
						मूग	104
						उडीद	62
						इतर डाळी	98
						करडई	--
						सोयाबीन	15355
						कापूस	--
						जवस	86
						हरभरा	2250
						उूस	--
						रब्बी सुर्यफुल	--
						इतर तृणधान्य	--

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर — क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
9	नागपूर (ग्रा)	गहू	2990	ज्वारी	2114	ज्वारी	43
		भात	--	कापूस	10046	इतर तृणधान्य	--
				रब्बी ज्वार	--	तूर	2896
						मूग	247
						उडीद	108
						इतर डाळी	102
						सुर्यफुल	--
						तीळ	35
						सोयाबीन	14141
						कापूस	250
						जवस	25
						भूईमूग	--
						हरभरा	2095
						ऊस	--
10	नागपूर (श)	..... निरंक					
11	हिंगणा	गहू	1719	ज्वारी	5987	ज्वारी	10
				कापूस	17596	इतर तृणधान्य	8
						तूर	4798
						मूग	180
						उडीद	105
						इतर डाळी	6
						भूईमूग	5
						तीळ	8
						सोयाबीन	7520
						कापूस	250
						मोंहरी	--
						ऊस	2
						इतर गळीत	3
						उन्हाळी भूईमूग	50
						हरभरा	822

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहासिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
12	उमरेड	भात	1980	ज्वारी	160	भात	--
		गहू	6968	कापूस	5200	ज्वारी	--
				रब्बी ज्वार	--	तूर	3180
						मूग	170
						उडीद	75
						इतर डाळी	105
						सोयाबीन	31100
						कापूस	50
						करडई	--
						तीळ	50
						इतर गळीत	--
						रब्बी ज्वार	80
13	कुही	भात	6805	ज्वारी	--	भात	--
		गहू	1890	रब्बी ज्वार	--	तूर	2810
						मूग	245
						उडीद	121
						सोयाबीन	32640
						रब्बी डाळी	--
						हरभरा	--
						इतर डाळी	--
						जवस	360
						तीळ	35
						सुर्यफुल	--
						इतर गळीत	--
						कापूस	--
						रब्बीज्वार	535

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
14	भिवापूर	भात	3200	ज्वारी	--	भात	--
		गहू	1811	कापूस	900	ज्वारी	--
				रब्बी ज्वार	--	तूर	1600
						मूग	50
						उडीद	60
						इतर डाळी	145
						सोयाबीन	22900
						कापूस	--
						इतर डाळी	--
						हरभरा	1927
						जवस	368
						करडई	--
						तीळ	--
						मोहरी	--
						रब्बी ज्वार	--

आधार -- कृषि विकास अधिकारी,जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.7

जिल्हयातील रासायनिक खतांचे वाटप (वर्ष 2002 - 2003 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	रासायनिक खतांचे वाटप (मे.टनात)			शेरा
		नियंत्रित संस्थाकडून	खाजगी संस्थाकडून	एकूण	
1	2	3	4	5	6
1	नरखेड	5250	5670	10920	
2	काटोल	6040	6320	12360	
3	कळमेश्वर	5620	4250	9870	
4	सावनेर	6360	5240	11600	
5	पारशिवनी	6832	5160	11992	
6	रामटेक	4038	4560	8598	
7	मौदा	8320	7922	16242	
8	कामठी	2545	2520	5065	
9	नागपूर (ग्रा)	2500	2665	5165	
10	नागपूर(श)	2854	2565	5419	
11	हिंगणा	4467	4883	9350	
12	उमरेड	6993	8287	15280	
13	कुही	7379	7456	14835	
14	भिवापूर	5344	4869	10213	
जिल्हा एकूण		74542	72367	146909	

टिप - मागिल वर्षाच्या तुलनेत रासायनिक खतांचे वाटपात कमी झाल्यामुळे घट दिसून येते.

आधार --कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.8

जिल्हयातील साखर कारखाने 2002-2003" गाळप हंगामासाठी "

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/ खाजगी	गळीत क्षमता मे.टन	पत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन
1	2	3	4	5	6	7
1	मौदा	1) श्रीराम सहकारी साखर कारखाना, मर्यादित,बाबदेव	सहकारी	1250	48855	3800
2	हिंगणा	2) विदर्भ शेतकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित,मोहगांव	सहकारी	1250	--	उत्पादनाखाली नाही
3	सावनेर	3) राम गणेश गडकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित,सावनेर	सहकारी	2500	16962	1216
4	उभारेड	पूर्ती साखर कारखाना,बेला	खाजगी	2500		उत्पादनाखाली नाही
	एकूण			7500	65817	5016

टिप:-अनु.क्र.२, व ४ समोरिल नवीन कारखाने उभारणी खाली असल्याने स्तंभ ६ व ७ साठी माहिती निरंक आहे.

आधार :- प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) , नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.9

दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 2002-2003)

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थाची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दूध		शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (000 लिटर)
				एकूण दूध (000 लिटर)	प्रतिदिन सरासरी (000 लिटर)		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	28	1180	1569	4	--	--
2	काटोल	37	1942	2993	8	1	10
3	कळमेश्वर	18	810	511	1	--	--
4	सावनेर	34	3140	1423	4	1	20
5	पारशिवनी	10	630	175	1	--	--
6	रामटेक	17	997	766	2	1	10
7	मौदा	17	780	511	2	--	--
8	कामठी	6	296	91	-	--	--
9	नागपूर(ग्रा)	11	360	18	1	--	--
10	नागपूर(श)	1	25	146	--	1	100
11	हिंगणा	14	726	328	1	--	--
12	उमरेड	7	390	146	1	1	10
13	कुही	8	380	128	-	--	--
14	भिवापूर	9	425	146	-	--	--
	जिल्हा एकूण	217	12081	8951	25	5	150

आधार -- जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.10

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 2002-2003)

जिल्हयातील या कार्यक्रमातंर्गत निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या - 1कुही

1. केंद्रीय पुरस्कृत - 75टक्के
2. राज्य पुरस्कृत - 25 टक्के
3. एकूण- 100टक्के

जिल्हा:-नागपूर (रुपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शीर्ष	उपलब्ध असलेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी	भौतिक साध्यांचा तपशील				
					बाब	परिमाण	लक्ष्य	साध्य	साध्यांची टक्केवारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2501	13.75	13.75	100%	क्षेत्र	हेक्टर	1042	185	18%
एकूण		13.75	13.75	100%	क्षेत्र	हेक्टर	1042	185	18%

आधार :- प्रकल्प संचालक,जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,नागपूर

तक्ता क्रमांक- 11.11

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूदी व खर्च

जिल्हा - नागपूर वर्ष-2002- 2003

कार्यक्रमाखाली असणारे-

1) तालुक्यांची संख्या = 1

2) गावांची संख्या = 98

3) एकूण लोकसंख्या = 64435

4) अनुसूचीत जमातीची लोकसंख्या (1991) = 35923

(रूपये हजारात)

अ. क्र.	विषय शिर्ष व उपशिर्ष	सन 2002-2003 साठी झालेली तरतूद		सन 2002-2003 साठी झालेली खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी संलग्न सेवा						
	१) पीक संवर्धन	1.07	24.93	1.07	24.93	100.00	100.00
	२) फलोत्पादन	0.50	--	0.50	--	100.00	--
	३) मूद व जलसंधारण	0.32	9.52	0.32	9.52	100.00	100.00
	४) पशुसंवर्धन	0.48	2.30	0.48	2.30	100.00	100.00
	५) दुग्ध व्यवसाय विकास	4.4	--	4.40	--	100.00	--
	६) मत्स्य व्यवसाय	0.13	--	0.13	--	100.00	--
	७) वने	1.82	4.07	1.40	4.07	76.92	100.00
	८) पणन व उठाठेव भखारी	--	--	--	--	--	--
	९) सहकार	--	--	--	--	--	--
	एकूण (एक)	8.72	40.82	8.30	40.82	95.18	100.00
2	ग्रामीण विकास						
	१) एकात्मिक ग्रामीण विकास	1.9	6.72	1.90	6.72	100.00	100.00
	२) स्वर्ण जयंती ग्राम स्वयं योजना	-	-	-	-	-	-
	३) रोजगार हमी योजना	0.50	1.00	0.50	1.00	100.00	100.00
	४) जमीन धारणा	--	--	--	--	--	--
	५) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	--	--	--	--	--	--
	६) संपूर्ण ग्रामिण रोजगार योजना	21.68	74.44	21.68	74.44	100.00	100.00
	७) दशलक्ष विहीरी	--	--	--	--	--	--
	८) आदिवासी उपाय कार्यक्रम	--	--	--	--	--	--
	एकण (दोन)	24.08	82.16	24.08	82.16	100.00	100.00
3	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण						
	१) लघु पाटबंधारे	4.08	38.35	3.28	36.51	80.39	95.2
	२) आयाकट विकास	--	--	--	--	--	--
	एकूण (तीन)	4.08	38.35	3.28	36.51	80.39	95.2
4	विद्युत विकास	1.00	20.00	1.00	22.19	100.00	110.95
5	उद्योग व खाणकाम						
	१) मोठे व मध्यम उद्योग	--	--	--	--	--	--
	२) ग्रामीण व लघु उद्योग	--	0.64	--	0.64	--	100.00
	एकूण (चार व पाच)	1.00	20.64	1.00	22.83	100.00	110.61

तक्ता क्रमांक- 11.11

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूदी व खर्च

जिल्हा - नागपूर वर्ष-2002- 2003

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	सन 2002-2003 साठी झालेली तरतूद		सन 2002-2003 साठी झालेली खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
6	वाहतूक व दळणवळण						
	१) मोठी व लहान बंदरे						
	२) अंतर्देशीय जलवाहतूक	--	--	--	--	--	--
	३) रस्ते विकास	--	67.8	--	67.82	--	100.03
	एकूण (सहा)	--	67.8	--	67.82	--	100.03
7	सामान्य आर्थिक सेवा						
	१) पर्यटन	--	--	--	--	--	--
	२) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--	--	--
	एकूण (सात)	--	--	--	--	--	--
8	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा						
	१) सामान्य शिक्षण	4.46	24.07	3.08	19.96	69.06	82.92
	२ क्रि डा व युवक कल्याण	0.60	--	0.56	--	93.53	--
	३) कला व संस्कृती	--	--	--	--	--	--
	४) तांत्रिक शिक्षण	0.28	--	0.28	--	100.00	--
	५) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	--	--	--	--	--	--
	६) आरोग्य सेवा	3.60	15.95	2.60	12.52	72.22	78.50
	७) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	7.70	54.07	7.70	49.92	100.00	92.32
	८) गृह निर्माण	--	--	--	--	--	--
	९) नगर विकास	--	--	--	--	--	--
	१०) माहिती व प्रसिध्दी	--	--	--	--	--	--
	११) मागासवर्गीयाचे कल्याण	13.79	79.48	13.46	61.98	97.61	77.98
	१२) कामगार व कामगार कल्याण	--	--	--	--	--	--
	१३) समाज कल्याण	0.32	1.58	0.31	1.55	96.88	98.10
	१४) पोषण	25.00	--	35.64	--	142.56	--
	एकूण (आठ)	55.75	175.15	63.63	145.93	114.13	83.32
	एकूण(एक ते आठ)	93.63	424.92	100.29	396.07	107.11	93.21
9)	न्युक्लीस बजेट	33.92	--	33.92	--	100.00	--

टिप:- यात वार्षिक उपायोजना (टीएसपी) अनुशेष अंतर्गत योजना ,राज्यस्तरीय योजना (टीएसपी) अंतर्भूत आहे.

आधार- प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.12

वीस कलमी कार्यक्रम (2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

कलम	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
1	2	3	4	5
1	अ) स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	लाभधारकांची संख्या	716	889
	ब) जवाहर ग्राम समृध्दी योजना	लाख मनुष्य दिवस	16.15	15.86
	क) लघुउद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	2500	2511
5	अ) अतिरिक्त जमीनीचे वाटप	हेक्टर	--	--
	ब) लाभधारक	संख्या अनु.जाती	--	--
		अनु.जमाती	--	--
		इतर	--	--
7	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खेडी संख्या	150	35
8	मुलांची रोगप्रतिकार शक्ती वाढविणे			
	१) डी.पी.टी.	मुले संख्या	85026	78225
	२) पोलिओ	मुले संख्या	85026	78225
	३) बी.सी.जी.	मुले संख्या	85026	83904
9	अ) कूटूंब नियोजन शस्त्रक्रीय	शस्त्रक्रिया संख्या	30000	25985
	ब) सममूल्य शस्त्रक्रीया			
	१) आयुडी	लाभार्थी संख्या	23090	22027
	२) सी.सी.युझर्स	लाभार्थी संख्या	--	--
	३) ओ.पी.वापरणारे	लाभार्थी संख्या	10470	18124
11	अ) अनु. जातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	2792	2005
	ब) अनु. जमातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	2255	2416
14	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क) इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	3296	3098
	क) इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	1429	1398
	इ) कमी उत्पन्न घटकांसाठी घरबांधणी	लाभार्थी संख्या	107	107
15	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	34405	50293
16	खाजगी जमिनीवरील रोप लागवड (सामाजिक वनीकरण)	रोपे संख्या लाखात	16.00	21.10
	सामुहिक जमिनीवर वृक्ष लागवड		50.00	44
18	ग्राहकाचे हित संरक्षण			
	(रास्त भावाची दुकाने उघडणे)	संख्या	59	162
19	खेडयांसाठी उर्जा			
	ब) पंप संचासाठी विद्युतीकरण	पंप संख्या	1770	1039
	क) सुधारित चुली	चुली संख्या	460	460
	ड) बायोगॅस	संयंत्र संख्या	250	250

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.13

विशेष घटक योजना (2002 - 2003 वर्षाकरिता)

जिल्हा:- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	मुख्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1	कृषी व संलग्न सेवा	116.87	115.75	99%
2	ग्रामीण विकास	242.68	268.28	111%
3	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	32.57	31.92	98%
4	विद्युत विकास	280.00	303.30	108%
5	उद्योग व खाणकाम	1.85	0.1	5%
6	वाहतूक व दळणवळण	176.65	176.65	100%
7	सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	--	--	--
8	सामाजिक व सामूहिक सेवा	1055.34	1055.19	100%
जिल्हा एकूण		1905.96	1951.19	102%

आधार -- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, (वर्ग-१),नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.14

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (सन 2002-2003)

जिल्हा:- नागपूर (रुपये हजारात)

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जूनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
	अ) लोकसभा सदस्य						
1	मा.श्री विलास मुत्तेमवार	20000	--	--	--	--	--
2	मा. श्री सुबोध मोहिते	20000	--	64	64	19700	19700
	एकूण	40000	--	64	64	19700	19700
	ब) विधानसभा सदस्य						
1	पूर्व नागपूर	8000	34	40	74	8439	2806
2	पश्चिम नागपूर	8000	18	48	66	9957	3475
3	दक्षिण नागपूर	8000	17	44	61	8619	3105
4	उत्तर नागपूर	8000	21	19	40	8410	3277
5	मध्य नागपूर	8000	15	40	55	8984	3820
6	कामठी	8000	20	43	63	9481	3719
7	रामटेक	8000	22	61	83	9577	3901
8	उमरेड	8000	26	45	71	7363	3425
9	काटोल	8000	12	53	65	9603	3530
10	कळमेश्वर	8000	23	92	115	9754	2615
11	सावनेर	8000	20	57	77	8751	3302
	एकूण	88000	228	542	770	98938	36975

तक्ता क्रमांक 11.14

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (सन 2002-2003)

जिल्हा:-नागपूर (रुपये हजारात)

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जूनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
	क)विधानपरिषद सदस्य						
	१२) मा.ना.नितीनजी गडकरी	6500	9	42	51	10564	1486
	१३) मा.श्री सुधाकर गणगणे	500	--	1	1	500	-
	१४) मा.श्री डायगव्हाणे	1200	--	32	32	1198	1198
	१५) मा.श्री रणजित देशमुख	6850	1	33	34	7620	1566
	१६) मा.श्री बळवंतराव ढोबळे	7500	29	50	79	10951	1683
	१७)मा.श्री जोगेंद्र कवाडे	891	--	3	3	1955	153
	१८) मा.श्रीमती निशाताई सोगल	149	--	1	1	149	--
	१९) मा.श्री छगनजी भुजबळ	300	--	1	1	299	--
	२०) मा. श्री विक्टर फि टास	150	--	1	1	150	150
एकूण		24040	39	164	203	33386	6236
	ड)राज्यसभा सदस्य						
	२१) मा.श्री संजय निरुपम	20000	--	7	7	3198	3198
एकूण		20000	--	7	7	3198	3198

आधार - जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, नागपूर

तक्ता क्रमांक 12.1

जिल्हयातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाउक किंमती

एप्रिल-2002 ते मार्च-2003.

जिल्हा - नागपूर (प्रति क्विंटल मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तांदूळ	लुचई	1061	1119	1138	1133	1146	1153	1167	1169
2	गहू	कल्याण	664	700	623	699	652	675	674	678
3	ज्वारी	संकरीत	403	406	404	413	410	417	412	421
4	हरभरा	देशी	1474	1483	1520	1537	1610	1634	1540	1524
5	तूर	गावरान	1489	1575	1406	1601	1863	1589	1567	1535
6	मुग	गावरान	1823	1775	1778	1829	1850	1863	1733	1613
7	उडीद	काळी	1649	1618	1607	1446	1163	1150	1150	1238
8	भूईमुग	अकोला	1303	1385	1359	1547	1651	1733	1208	1312
9	तीळ	पांढरा	1950	1950	1950	-	-	-	1650	1918
10	जवस	गावरान	1740	1885	1917	2111	2171	2150	2138	2131
11	कापूस	एच-४	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300
12	कापूस	१००७	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100
13	मसूर	गावरान	1377	1409	1339	1442	1480	1470	1509	1425
14	मिरची	भिवापूर	1894	1987	1991	1973	1938	2063	2238	2175
15	संत्री	नागपूरी	1217	1369	1500	-	-	-	-	1086
16	एरंडी	स्थानिक	993	1022	1038	1034	-	-	-	-
17	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	-	-	-	-
18	सौंयाबीन	स्थानिक	1036	1105	1202	1271	1259	1273	1106	1188

तक्ता क्रमांक 12.1

जिल्हयातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाउक किंमती एप्रिल-2002 ते मार्च-2003.

जिल्हा - नागपूर (प्रति क्विंटल मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	12	13	14	15	16	17
1	तांदूळ	लुचई	1279	1118	1120	1128	**1144**	1038
2	गहू	कल्याण	642	314	645	634	**633**	704
3	ज्वारी	संकरीत	438	443	457	463	**424**	450
4	हरभरा	देशी	1364	1342	1378	1473	**1490**	1542
5	तूर	गावरान	1446	1444	1770	1595	**1573**	1427
6	मुग	गावरान	1677	1888	1946	1858	**1803**	1835
7	उडीद	काळी	1125	1175	1209	1200	**1311**	1962
8	भूईमुग	अकोला	1976	1594	1729	1733	**1544**	1234
9	तीळ	पांढरा	2075	2038	1500	2148	**1909**	1681
10	जवस	गावरान	2179	2146	2250	2105	**2077**	1664
11	कापूस	एच-४	2300	2300	2300	2300	**2300**	2300
12	कापूस	१००७	2100	2100	2100	2100	**2100**	2175
13	मसूर	गावरान	1339	1328	1923	1566	**1467**	1324
14	मिरची	भिवापूर	2438	2388	2525	2650	**2188**	1959
15	संत्री	नागपूरी	1025	650	1017	1225	**1136**	992
16	एरंडी	स्थानिक	-	-	-	-	**1022**	1256
17	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	**0**	-
18	सौंयाबीन	स्थानिक	1275	1260	1319	1365	**1222**	951

आधार- 1)सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समिती, जिल्हा नागपूर.
2)महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ मर्यादित,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर 2002

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 2002	फेब्रु. 2002	मार्च 2002	एप्रिल 2002	मे 2002	जून 2002	जुलै 2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तांदूळ	उत्तम	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	21.00	21.00
2	तांदूळ	मध्यम	किलो	13.00	13.00	13.00	13.00	13.50	13.50	13.25
3	तांदूळ	हलका	किलो	11.00	11.00	11.00	11.00	11.50	11.50	11.25
4	गहू	उत्तम	किलो	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	11.00	11.00
5	गहू	मध्यम	किलो	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.50	9.50
6	ज्वारी	रब्बी	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
7	ज्वारी	संकरित	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
8	बाजरी	मध्यम	किलो	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.25
9	तूरडाळ	मध्यम	किलो	23.63	23.75	24.50	22.25	22.75	24.50	25.00
10	चनाडाळ	मध्यम	किलो	25.00	21.00	23.13	22.75	25.25	25.00	27.75
11	मूगडाळ	मध्यम	किलो	27.30	26.50	26.00	24.50	22.18	21.38	21.00
12	उडीदडाळ	मध्यम	किलो	31.10	29.50	29.50	29.50	33.00	33.13	29.60
13	मसूरडाळ	मध्यम	किलो	24.50	24.00	23.25	23.00	25.30	25.75	25.30
14	साखर	खु.बा.	किलो	15.35	15.35	15.45	15.80	15.30	15.20	15.05
15	साखर	स्वधादू	किलो	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00
16	गूळ	म/पि	किलो	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर 2002

(किंमत 0.00 रू.)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तू ची प्रत/जात	परिमाण	ऑगष्ट 2002	सप्टेंबर 2002	आक्टोबर 2002	नोव्हेंबर 2002	डिसेंबर 2002	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
1	तांदूळ	उत्तम	किलो	20.75	20.00	19.50	19.50	19.00	20.06	19.36
2	तांदूळ	मध्यम	किलो	11.75	11.00	11.00	11.00	11.00	12.33	12.52
3	तांदूळ	हलका	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.69	10.52
4	गहू	उत्तम	किलो	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	10.79	10.06
5	गहू	मध्यम	किलो	9.50	9.50	9.50	9.50	9.50	9.29	8.48
6	ज्वारी	रब्बी	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	9.52
7	ज्वारी	संकरित	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	-
8	बाजरी	मध्यम	किलो	8.75	8.50	8.50	8.50	8.50	8.25	8.45
9	तूरडाळ	मध्यम	किलो	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	24.28	25.42
10	चनाडाळ	मध्यम	किलो	28.00	27.13	28.63	29.00	29.00	25.97	25.97
11	मूगडाळ	मध्यम	किलो	21.00	21.50	21.75	22.88	23.30	23.27	31.64
12	उडीदडाळ	मध्यम	किलो	27.80	27.50	26.90	26.25	26.10	29.16	35.29
13	मसूरडाळ	मध्यम	किलो	23.50	22.75	22.50	22.50	22.50	23.74	24.31
14	साखर	खु.बा.	किलो	14.90	14.65	14.15	14.05	13.68	14.91	15.54
15	साखर	स्वधादू	किलो	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00
16	गूळ	म/पि	किलो	19.00	17.65	17.40	17.00	17.25	18.44	17.40

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर 2002

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 2002	फे्रु. 2002	मार्च 2002	एप्रिल 2002	मे 2002	जून 2002	जुलै 2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
17	गोडेतेल	शूईमुग	किलो	42.00	42.50	43.25	44.50	44.90	49.00	53.88
18	खोबरेल तेल	सुटे	किलो	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.00	61.90
19	वनस्पती तूप	डालडा	किलो	39.50	39.50	39.50	39.50	39.50	39.50	43.00
20	सुटे दूध	म्हशीचे	लीटर	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00
21	शुध्द तुप	म्हशीचे	किलो	188.00	177.50	177.50	177.50	177.50	177.50	177.50
22	मांस	बोकडाचे	किलो	102.00	97.50	97.50	97.50	97.50	97.50	97.50
23	ताजे मासे	स्था.म.	किलो	67.50	67.50	67.50	67.50	67.50	67.50	67.50
24	अंडी-कोंबडीची	कोंबडीची	डझन	21.00	21.00	20.25	18.00	18.00	18.00	18.00
25	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	27.00	27.00	27.00	27.00	27.80	27.80	29.00
26	खोबरे	सु.वाटी	किलो	67.50	67.50	67.50	60.00	67.50	67.50	57.20
27	मिरची (सुकी)	संके.	किलो	30.15	27.65	23.50	23.50	23.50	23.50	23.50
28	केळी मध्यम	जळगांव	डझन	9.50	9.00	9.00	9.00	9.00	10.75	12.00
29	कांदे	मध्यम	किलो	5.65	4.75	4.00	4.00	4.00	5.00	5.00
30	बटाटे	मध्यम	किलो	8.20	6.50	6.40	6.00	6.25	6.75	7.00
31	चहापत्ती CTC	पत्ती	किलो	125.00	125.00	125.00	125.00	125.00	121.00	120.00
32	कॉफी	पावडर	100ग्रॅम	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर 2002

(किंमत 0.00 रू.)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगष्ट 2002	सप्टेंबर 2002	आक्टोबर 2002	नोव्हेंबर 2002	डिसेंबर 2002	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
17	गोडेतेल	भूईमुग	किलो	54.75	54.65	52.30	52.50	51.50	48.81	42.21
18	खोबरेल तेल	सुटे	किलो	65.25	66.00	66.00	66.00	65.25	63.03	61.09
19	वनस्पती तूप	डालडा	किलो	46.10	46.50	46.50	46.50	46.25	42.65	33.81
20	सुटे दूध	म्हशीचे	लीटर	13.00	13.60	15.50	15.50	15.50	13.68	12.85
21	शुध्द तुप	म्हशीचे	किलो	177.50	177.50	177.50	177.50	177.50	178.38	169.80
22	मांस	बोकडाचे	किलो	97.50	97.50	97.50	97.50	98.75	97.98	107.80
23	ताजे मासे	स्था.म.	किलो	67.50	67.50	67.50	67.50	67.50	67.50	63.77
24	अंडी-कोंबडीची	कोंबडीची	डझन	18.00	18.00	18.00	18.00	18.40	18.72	21.00
25	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	32.50	34.00	33.40	33.00	32.25	29.81	27.43
26	खोबरे	सु.वाटी	किलो	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	61.23	53.36
27	मिरची (सुकी)	संके.	किलो	28.75	35.50	34.75	34.00	34.00	28.53	27.94
28	केळी मध्यम	जळगांव	डझन	12.00	11.75	11.00	11.00	11.00	10.42	10.23
29	कांदे	मध्यम	किलो	5.65	7.15	8.65	7.80	6.00	5.64	6.46
30	बटाटे	मध्यम	किलो	6.50	9.60	9.25	9.50	7.75	7.48	7.71
31	चहापत्ती CTC	पत्ती	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.60	122.22	120.31
32	कॉफी	पावडर	100ग्रॅम	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.36

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर 2002

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 2002	फेब्रु. 2002	मार्च 2002	एप्रिल 2002	मे 2002	जून 2002	जुलै 2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
33	रॉकेल		लीटर	7.80	7.80	8.00	9.30	9.30	9.30	9.30
34	लाकूड	जळाऊ	40किलो	85.00	85.00	85.00	85.00	85.00	85.00	85.00
35	कोळसा	लाकडी	40किलो	287.50	287.50	287.50	287.50	287.50	287.50	287.50
36	साडी	4.5 मी.	1 नग	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00
37	शर्टींग	टेरीकॉट	मीटर	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00
38	पोलक्याचे कापड	2x2	1नग	65.00	65.00	65.00	65.00	65.00	65.00	65.00
39	पातेले	स्टिल	किलो	117.50	117.50	117.50	117.50	117.50	119.50	120.00
40	पातेले	पितळ	किलो	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	141.25	142.50
41	प्रसाधन साबण	हमाम/ लक्स	100 ग्रॅम	11.00	11.00	11.00	11.00	11.25	11.75	11.70
42	धुण्याचा साबण	501 बार	250ग्रॅम	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50
43	टुथपेस्ट	कोलगेट	100 ग्रॅम	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00
44	केशतेल	टाटा-निहार	100ग्रॅम	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00
45	सुपारी	मध्यम	किलो	122.50	122.50	122.50	122.50	122.50	122.50	118.50
46	विडी	-	25 नग	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50
47	सिगार	पनामा	10नग	7.65	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर 2002

(किंमत 0.00 रू.)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगष्ट 2002	सप्टेंबर 2002	आक्टोबर 2002	नोव्हेंबर 2002	डिसेंबर 2002	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
33	रॉकेल		लीटर	9.30	9.30	9.30	9.30	9.30	8.94	7.80
34	लाकूड	जळाऊ	40किलो	85.00	85.00	85.00	85.00	85.00	85.00	82.92
35	कोळसा	लाकडी	40किलो	287.50	287.50	287.50	287.50	287.50	287.50	279.13
36	साडी	4.5 मी.	1 नग	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00
37	शर्टींग	टेरीकॉट	मीटर	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00	65.79
38	पोलक्याचे कापड	2x2	1नग	65.00	65.00	65.00	65.00	65.00	65.00	66.72
39	पातेले	स्टिल	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	118.92	113.61
40	पातेले	पितळ	किलो	142.50	142.50	142.50	142.50	142.50	140.31	136.10
41	प्रसाधन साबण	हमाम/ लक्स	100 ग्रॅम	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	11.56	10.71
42	धुण्याचा साबण	501 बार	250ग्रॅम	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	14.14
43	टुथपेस्ट	कोलगेट	100 ग्रॅम	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	27.77
44	केशतेल	टाटा-निहार	100ग्रॅम	16.25	15.50	15.50	15.50	15.88	16.47	16.07
45	सुपारी	मध्यम	किलो	104.38	107.50	104.00	102.50	105.00	114.74	138.18
46	विडी	-	25 नग	4.50	4.50	4.50	4.50	4.88	4.53	4.50
47	सिगार	पनामा	10नग	7.50	7.50	9.50	9.50	9.50	8.01	7.50

आधार - जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 12.3

कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 2002-2003

(पायाभूत वर्ष :- 1982=100)

जिल्हा :- नागपूर केंद्र - नागपूर

अ.क्र.	महिना	वर्ष	अन्नगट	पान,सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरबांधणी	कापड, बिछाने व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	एप्रिल	2002	443	690	516	829	306	504	491
2	मे	2002	452	690	516	829	306	504	495
3	जून	2002	458	690	516	829	306	507	499
4	जुलै	2002	462	684	516	732	306	513	493
5	ऑगष्ट	2002	468	684	516	732	306	513	496
6	सप्टेंबर	2002	473	687	516	732	306	515	499
7	आक्टोबर	2002	474	695	516	732	306	517	500
8	नोव्हेंबर	2002	476	685	516	732	306	535	504
9	डिसेंबर	2002	462	679	516	732	306	536	497
10	जानेवारी	2003	451	667	521	714	306	558	493
11	फेब्रुवारी	2003	450	669	528	714	306	557	492
12	मार्च	2003	455	670	528	714	306	558	495
वार्षिक सरासरी 2002-2003			460	683	518	752	306	526	496

आधार:- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय,मुंबई

तक्ता क्र.13.1

जिल्ह्यातील पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची एकूण संख्या

सन-2002-2003

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची संख्या	
	1) पोलिस उपमहानिरीक्षक (वर्ग-1)	1
	2) पोलिस आयुक्त/सह पोलीस आयुक्त	2
	3) पोलिस उप आयुक्त	8
	4) पोलिस सहा.आयुक्त	16
	5) पोलिस अधिक्षक समादेशक	4
	6) पोलिस सहाय्यक अधिक्षक	6
	7) पोलिस उप अधिक्षक	19
	8) पोलिस निरीक्षक	129
	9) पोलिस उप निरीक्षक	434
	10) पोलिस जमादार	751
	11) पोलिस हवालदार	2049
	12) पोलिस शिपाई	6444
	एकूण पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी संख्या	9863
2	पोलिस ठाणे	59
3	आऊट पोस्ट	121
4	पोलिस चौकी	29
5	लॉकप्स	42
6	पोलिस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिंची सोय असलेली गावे व शहरे	40
7	पोलिस दलांचा एकूण खर्च (रू.लाखात)	8326

आधार:- 1) पोलिस आयुक्त (शहर विभाग),नागपूर
2) पोलिस अधिक्षक (ग्रामीण),नागपूर
3) पोलिस अधिक्षक लौहमार्ग,नागपूर
4) समादेशक ,राज्य राखीव पैालीस बलगट,क्र.४ व १३, नागपूर

तक्ता क्र.13.2

जिल्हयातील गुन्हया संबंधीची आकडेवारी, सन 2002-2003

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	गुन्ह्याचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टातून असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशी साठी प्रविष्ठ केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	दखलपात्र गुन्हयात मदत करणे	–	–	–	–	–	–	–	–
2	दखलपात्र गुन्ह्यावावत कट करणे	–	–	3	0	–	–	–	0
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	470	50	2731	431	222	233	11	2917
4	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे	2523	282	25729	2399	239	714	79	27303
5	व्यक्ती व मालमत्ते विषयक किंवा फक्त मालमत्ते विषयकगंभीर गुन्हे	2098	257	6785	801	91	211	24	7669
6	व्यक्तीविषयक किरकोळ गुन्हे	1869	110	15542	1781	525	717	40	16534
7	मालमत्ते विषयक किरकोळ गुन्हे	4037	676	15734	1312	357	559	57	17017
8	वर नॉदलेले इंडीयन पिनलकोड खालील इतर गुन्हे	1804	307	17572	1635	1421	1757	70	17451
	एकूण १ ते ८	12801	1682	84096	8359	2855	4191	281	88891
9	**वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे**								
	क)विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरलेले गुन्हे	5854	448	31143	5767	1279	663	87	35083
	ख)बी. एच. ओ. आर. 1947 या कायद्याखालील गुन्हे	–	–	–	–	–	–	–	–
	एकूण 9 (क+ख)	5854	448	31143	5767	1279	663	87	35083
	एकूण 1 ते 8 व 9 (क+ख)	18655	2130	115239	14126	4134	4854	368	123974

आधार :- १) सहाय्यक पोलीस आयुक्त गुन्हे शाखा-१,नागपूर
२)पोलीस अधिक्षक,(नागपूर ग्रामीण), नागपूर

तक्ता क्रमांक- 13.3

तुरूंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2002-2003

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरूष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1	रेल्वे अधिनियम	949	3	952
2	मुंबई पोलिस अधिनियम	84	2	86
3	मुंबई दारूबंदी अधिनियम	37	0	37
4	क्रिमिनल प्रोसीजर कोड अधिनियम	--	--	--
5	घरफोडी आणि चोरी	50	1	51
6	खोटे दस्तएवज व फसवणूक	12	--	12
7	खून	73	2	75
8	डाके आणि दरोडे	3	--	3
9	हल्ला व दुखापत करणे	19	--	19
10	फुस लावून पळविणे व बलात्कार	17	--	17
11	लष्करी गुन्हे	--	--	--
12	इतर	256	4	260
एकूण		1500	12	1512

आधार: 1)अधिक्षक मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तक्ता क्रमांक-13.4

तुरूंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार

सन 2002-2003

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरूष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1	18 वर्षाखालील			
	1.1) अशिक्षित	42	--	42
	1.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	1.3) वाचता व लिहिता येणारे	117	--	117
2	18ते 21 वर्षाखालील			
	2.1) अशिक्षित	76	--	76
	2.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	2.3) वाचता व लिहिता येणारे	177	2	179
3	22 ते 30 वर्षाखालील			
	3.1) अशिक्षित	194	1	195
	3.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	3.3) वाचता व लिहिता येणारे	312	1	313
4	31ते 40 वर्षाखालील			
	4.1) अशिक्षित	89	1	90
	4.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	4.3) वाचता व लिहिता येणारे	189	1	190
5	41 ते 60 वर्षाखालील			
	5.1) अशिक्षित	37	2	39
	5.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	5.3) वाचता व लिहिता येणारे	183	2	185
6	61 वर्षावरील			
	6.1) अशिक्षित	18	1	19
	6.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	6.3) वाचता व लिहिता येणारे	66	1	67
7	एकूण			
	7.1) अशिक्षित	456	5	461
	7.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	7.3) वाचता व लिहिता येणारे	1044	7	1051

आधार-1)अधिक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर

तक्ता क्रमांक-13.5

दिवाणी व फोजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे / प्रकरणे

सन 2002-2003

जिल्हा- नागपूर

दिवाणी				फौजदारी			
मळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमीत	संकीर्ण	नियमीत	संकीर्ण	नियमीत	संकीर्ण	नियमीत	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
4586	2978	535	470	44067	1928	102	2750
337**	20**						

** हस्तांतरीत

टिप: जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिलेला आहे अशा प्रकरणांचा यात समावेश नाही.

आधार: जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, नागपूर

तक्ता क्रमांक 14.1

जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या,ठेवी व कर्जे.

सन 2002-2003

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	बँकांचा कार्यालये असलेली गावे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-याची संख्या	वर्गीकृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी रू.लाखात	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ रकमा रू.लाखात	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	10	165	--	10	उ.ना.	उ.ना.	10
2	काटोल	9	160	--	9	उ.ना.	उ.ना.	7
3	कळमेश्वर	5	95	--	5	उ.ना.	उ.ना.	5
4	सावनेर	10	200	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
5	पारशिवनी	6	92	--	7	उ.ना.	उ.ना.	4
6	रामटेक	10	151	--	10	उ.ना.	उ.ना.	5
7	मौदा	8	110	--	8	उ.ना.	उ.ना.	9
8	कामठी	9	215	--	9	उ.ना.	उ.ना.	5
9	नागपूर (ग्रा)	7	168	--	12	उ.ना.	उ.ना.	7
10	नागपूर (श)	1	3589	33	152	उ.ना.	उ.ना.	53
11	हिंगणा	9	129	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
12	उमरेड	12	175	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
13	कुही	9	88	--	9	उ.ना.	उ.ना.	5
14	भिवापूर	5	61	--	5	उ.ना.	उ.ना.	5
जिल्हा एकूण		110	5398	33	269	105756	55649	139

टिप- 1) स्तंभ 7 व 8 ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्हयाची माहिती दर्शविलेली आहे.

आधार :- अग्रणी जिल्हा प्रबंधक,बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 14.2

जिल्हयातील 31 मार्च 2003 रोजी असलेल्या संयुक्त भांडवली संस्था

जिल्हा:- नागपूर

भाग भांडवल असलेल्या मर्यादित संस्था		हमीव्दारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	खाजगी	सार्वजनिक	खाजगी	
1	2	3	4	5
475	2983	10	6	3474

आधार:- कंपनी व्यवहार खाते, कायदा न्याय आणि कंपनी व्यवहार ,मंत्रालय भारत सरकार, नवी दिल्ली.

तक्ता क्रमांक 14.3

उतरविलेल्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम सन 2002-2003

जिल्हा:- नागपूर

अ.क्र.	बाब	परिमाण	तपशील
1	2	3	4
1	शाखा	संख्या	13
2	उतरविलेली विमापत्रे	संख्या	163011
3	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	उ.ना.
4	विम्याची रक्कम	रू. हजारात	13376100

आधार :- भारतीय जीवन विमा निगम,नागपूर.

तक्ता क्र.15.1

जिल्हयातील चित्रपटगृहाविषयी आकडेवारी, सन 2002-2003

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	कायम स्वरुपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपटगृहे		व्हिडीओ केंद्रे		वसूल केलेला करमणूक कर (रुपये)
		संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	--	--	1	400	7	1141	151
2	काटोल	1	500	--	--	3	907	469
3	कळमेश्वर	--	--	--	--	3	1228	155
4	सावनेर	1	425	1	568	6	738	480
5	पारशिवनी	--	--	1	450	--	--	150
6	रामटेक	--	--	--	--	6	1086	1034
7	मौदा	--	--	--	--	1	50	59
8	कामठी	3	1729	--	--	2	120	1324
9	नागपूर (ग्रा)	--	--	--	--	2	528	241
10	नागपूर(श)	23	19558	--	--	--	--	65664
11	हिंगणा	1	400	--	--	4	260	401
12	उमरेड	2	1263	--	--	3	399	791
13	कुही	--	--	1	250	2	80	52
14	भिवापूर	--	--	1	275	1	101	130
जिल्हा एकूण		31	23875	5	1943	40	6638	71101

टिप: १) वसूल करमणूक कर प्राप्तीतील स्तंभ ९ नागपूर शहरमध्ये डिश केबल आयोजकांकडील प्राप्त करमणूक कराच्या रकमेच्या समावेश आहे.

२) २००२-२००३ या वर्षाकरिता शासनाकडून रुपये ८.०० कोटी वसूलीचे उद्दिष्ट प्राप्त झाले. त्या अनुषंगाने ७११०१२२३ करमणूक कराची वसूली झाली ती उद्दिष्टांची ८८.८८ टक्के आहे.

आधार- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (करमणूक शाखा) नागपूर

तक्ता क्र. 15.2

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या सन 2002-2003

जिल्हा :- नागपूर (रुपये लाखात)

अ.क्र.	योजनेचे नांव	सन 2002-2003 अखेर खातेदारांची संख्या	सन 2001-2002 मधील गुंतवणूक		सन 2002-2003 मधील गुंतवणूक	
			ढोबळ	नक्त	ढोबळ	नक्त
1	2	3	4	5	6	7
1	टपाल बचत खाते	--	10386.12	502.55	11798.42	1483.23
2	संचीत मुदत ठेव	--	--	--	--	--
3	पुनरावर्ती ठेव	108017	8951.94	2934.25	9704.26	1440.42
4	समयबध्द ठेव	--	1488.14	954.37	2130.69	1041.28
5	सार्वजनिक भ.नि.निधी, स्टेट बँक	59608	19523.02	10765.38	18162.46	11949.51
6	सार्वजनिक भ.नि.निधी,टपाल खाते	--	850.66	744.68	1093.26	916.11
7	राष्ट्रिय बचत प्रमाणपत्रे	--	--	--	--	--
	2 ते 7 मालिका	--	--	(-)1.52	--	(-)0.69
	अ) 8 वी मालीका	--	4792.79	1839.84	5111.97	1297.72
8	इंदिरा विकास पत्रे	--	--	(-)862.32	--	(-)1212.88
9	किसान विकास पत्रे	--	5977.47	1680.03	7001.54	2553.70
10	मासिक प्राप्ती योजना	--	7964.87	4908.19	14132.70	10948.41
11	रा.ब.यो.- 87	--	--	(-)209.73	0.69	(-)206.52
12	सामाजिक सुरक्षा पत्रे	--	--	--	--	--
13	इतर सर्व योजना	--	546.63	544.45	230.00	230.00
14	राष्ट्रीय बचत योजना-92	--	4.13	(-)15.08	0.59	(-)44.18
जिल्हा एकूण		167625	60485.77	23785.09	69366.58	30396.11

जिल्हयातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु २१८००.०० लाख (२१८ कोटी) २००१-२००२ वर्षाकरिता
जिल्हयातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु २३७८५.०९ लाख(२३८कोटी) २००२-२००३ वर्षाकरिता
तसेच गुंतवणूक ३०३९६.११ लाख (३०४ कोटी) इतकी करण्यात आली आहे व
टक्केवारी १४१ टक्के झालेली आहे.

आधार :- सहाय्यक संचालक अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय,नागपूर

तक्ता क्रमांक 15.3

तहसिलनिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल सन 2002-2003

जिल्हा :-नागपूर (रुपये हजारात)

अ.क्र.	तहसील	चालू वर्षाची जमीन महसुलीची एकत्रित मागणी (पूर्वी-ची जमा रक्कम सोडून)	एकत्रित जमीन महसूलाची थकबाकी (अधिकृत व अनधिकृत)	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	सूट	निलंबीत वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसूली देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	80	154	234	--	--	234	232	17410
2	काटोल	15	118	133	--	--	133	132	14516
3	कळमेश्वर	--	147	147	--	--	147	147	14228
4	सावनेर	11	285	296	--	--	296	289	11861
5	पारशिवनी	25	124	149	--	--	149	145	17846
6	रामटेक	12	79	91	--	--	91	89	13388
7	मौदा	50	168	218	--	--	218	176	12934
8	कामठी	--	123	123	--	--	130	130	7174
9	नागपूर (ग्रा)	10	110	120	--	--	124	124	12223
10	नागपूर(श)	--	46	46	--	--	46	41	20815
11	हिंगणा	--	81	81	--	--	81	80	16617
12	उमरेड	--	111	111	--	--	111	111	19011
13	कुही	--	158	158	--	--	158	158	32208
14	भिवापूर	--	76	76	--	--	76	76	16556
जिल्हा एकूण		203	1780	1983	0	0	1994	1930	226787

टिप :- मागिल वर्षाच्या तुलनेत चालू वर्षाची जमीन महसुलीची एकत्रित मागणी कमी आहे. माञ एकत्रित जमीन महसुलाची थकबाकीची वसूली जास्त झाल्याने एकत्रित जमीन महसुलिची एकत्रित मागणी अंशत कमी झाल्याचे दिसून येत आहे.

आधार -जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसूल शाखा),नागपूर

तक्ता क्र.15.4

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेले वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके, 31.3.2003 या दिवशी

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	मुद्रणालयांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					साप्ताहीक				
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	5	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
2	काटोल	7	-	-	-	-	0	3	-	-	-	3
3	कळमेश्वर	9	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
4	सावनेर	7	-	-	-	-	0	0	-	-	--	0
5	पारशिवनी	3	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
6	रामटेक	5	-	-	-	-	0	5	0	-	-	5
7	मौदा	4	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1
8	कामठी	15	1	-	-	-	1	4	1	-	-	5
9	नागपूर (ग्रा)	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
10	नागपूर (श)	637	20	11	3	-	34	128	15	1	1	145
11	हिंगणा	2	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1
12	उमरेड	9	-	-	-	-	0	3	-	-	-	3
13	कुही	5	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
14	भिवापूर	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
एकूण जिल्हा		711	21	11	3	0	35	145	16	1	1	163

तक्ता क्र.१५.४ पुढे सुरु

तक्ता क्र.15.4

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेले वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके, 31.3.2003 या दिवशी

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	मुद्रणालयांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			पाक्षिक					मासिक				
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	नरखेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2	काटोल	7	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
3	कळमेश्वर	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5
7	मौदा	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
8	कामठी	15	1	-	-	-	1	4	-	-	-	4
9	नागपूर (ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर (श)	637	8	-	-	-	8	21	5	1	1	28
11	हिंगणा	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
12	उमरेड	9	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
13	कुही	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		711	9	0	0	0	9	38	5	1	1	45

आधार :- १) जिल्हाधिकारी कार्यालय,नागपूर (गृहशाखा)
२) जिल्हा माहिती अधिकारी,नागपूर.

तक्ता क्रमांक : 15.5

स्वस्तधान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू, साखर सन 2002-2003

जिल्हा-नागपूर (आकडे "00" टनामध्ये)

तांदुळ			गहू			साखर			नियमीत स्वस्तधान्य वाटप दुकाने (संख्या)
जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (1+2)	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (4+5)	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (7+8)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
101	39	140	175	57	232	165	21	186	1792

आधार - जिल्हा पुरवठा अधिकारी , जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर (आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या		
			पुरूष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	भा.ज.पा.	शिवसेना
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
लोकसभा निवडणूक - 1999									
1	रामटेक	1051	389	301	690	65.65	231	--	242
2	नागपूर	1551	456	372	828	53.36	424	352	--
	लोकसभा एकूण	2602	845	673	1518	58.34	655	352	242
	विधानसभा निवडणूक 1999								
1	उमरेड	167	64	51	115	68.93	21	29	--
2	कामठी	202	70	56	127	62.67	40	40	--
3	नागपूर-उत्तर	258	67	63	131	50.65	67	44	--
4	नागपूर- पूर्व	329	101	77	178	54.04	74	--	63
5	नागपूर-दक्षिण	210	64	51	114	54.50	37	39	--
6	नागपूर-मध्य	153	46	36	81	53.28	39	31	--
7	नागपूर-पश्चिम	399	110	89	199	49.83	86	95	--
8	कळमेश्वर	198	70	53	124	62.3	--	--	31
9	काटोल	149	59	47	105	70.43	13	--	10
10	सावनेर	176	69	53	122	69.28	31	42	--
11	रामटेक	186	66	50	116	62.11	35	--	42
	विधानसभा एकूण	2427	786	626	1412	58.18	443	320	146

तक्ता क्र १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर (आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		गोंड वाना गणतंत्र	स्वतंत्र पार्टी	भारतीय रिपब्लीकन पार्टी	जनता दल	बहूजन समाजवादी पार्टी	दूरदर्शी	भारतीय बहूजन महासंघ	नॅशनलिस्ट काँग्रेस
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
लोकसभा निवडणूक 1999									
1	रामटेक	16	--	--	--	17	--	--	150
2	नागपूर	--	20	--	--	14	--	--	--
	लोकसभा एकूण	16	20	--	--	31	--	--	150
	विधानसभा निवडणूक 1999								
1	उमरेड	1	41	--	--	3	--	--	13
2	कामठी	--	16	--	--	1	--	--	18
3	नागपूर-उत्तर	--	11	45	--	6	--	--	--
4	नागपूर- पूर्व	--	11	--	23	2	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	1	--	--	1	0.1	26	7
6	नागपूर-मध्य	--	1	--	6	1	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	4	--	--	3	--	--	4
8	कळमेश्वर	1	15	--	--	1	--	1	35
9	काटोल	2	--	--	--	1	--	--	43
10	सावनेर	--	--	--	--	3	--	--	38
11	रामटेक	8	7	--	--	3	--	--	13
	विधानसभा एकूण	12	127	45	29	25	0.1	27	171

तक्ता क्र १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर (आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		जनता दल युनायटेड	अखिल भारतीय सेना	राष्ट्रीय जनता दल	इंडियन काँग्रेस (एस)	समाजवादी पार्टी	सत्यमार्ग पार्टी	तिवारी ऑल इंडिया काँग्रेस	पिपल्स वर्कर्स पार्टी ऑफ इंडिया
1	2	19	20	21	22	23	24	25	26
लोकसभा निवडणूक - 1999									
1	रामटेक	--	--	--	--	--	--	--	--
2	नागपूर	--	--	--	--	--	--	--	--
	लोकसभा एकूण	--	--	--	--	--	--	--	--
	विधानसभा निवडणूक 1999								
1	उमरेड	--	--	--	--	--	--	--	--
2	कामटी	--	--	--	--	--	--	--	--
3	नागपूर-उत्तर	0.3	--	--	--	--	--	--	--
4	नागपूर- पूर्व	--	5	--	--	--	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	1	--	--	--	--	--	--
6	नागपूर-मध्य	0.4	--	--	--	1	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	--	6	--	--	--	--	--
8	कळमेश्वर	--	--	--	--	--	--	--	--
9	काटोल	--	--	--	--	--	--	--	30
10	सावनेर	--	--	--	--	--	--	--	--
11	रामटेक	--	--	--	--	--	--	--	--
	विधानसभा एकूण	0.7	6	6	--	1	--	--	30

तक्ता क्र १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर. (आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या			
		विदर्भ प्रजा पार्टी	ऑल इंडिया ट्राईब मायनॉरिटी सुरक्षा महासंघ	कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया	नाग विदर्भ आंदोलन समिती
1	2	27	28	29	30
लोकसभा निवडणूक - 1999					
1	रामटेक	--	--	--	--
2	नागपूर	--	--	--	--
लोकसभा एकूण		--	--	--	--
	विधानसभा निवडणूक 1999				
1	उमरेड	--	--	--	--
2	कामठी	--	--	--	--
3	नागपूर-उत्तर	--	--	--	--
4	नागपूर- पूर्व	--	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	--	--	--
6	नागपूर-मध्य	--	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	--	2	--
8	बव्हमेश्वर	--	--	--	--
9	काटोल	--	--	--	--
10	सावनेर	--	--	--	--
11	रामटेक	--	--	--	--
विधानसभा एकूण		--	--	2	--

आधार :- जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्र. 15.7

जिल्ह्यातील 31.3.2003 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र	तहसिल	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
1	नरखेड	१) विश्रामगृह, चमेली (वन विभाग)	2
		२) विश्रामगृह, नरखेड (जि.प.नागपूर)	2
2	काटोल	३) विश्रामगृह,काटोल (सां.बां.विभाग)	4
		४) विश्रामगृह,कोंढाळी (राष्ट्रीय महामार्ग उप विभाग ५४)	2
		५) विश्रामगृह, कोलाबर्डी (वन विभाग)	2
3)	कळमेश्वर	६) विश्रामगृह, कळमेश्वर (सां.बां.विभाग)	2
4)	सावनेर	७) विश्रामगृह,सावनेर (सां.बां. विभाग)	4
		८) निरीक्षण बंगला,खापा(वन विभाग)	2
		९) डाक बंगला,पिंपळा,(सां.बां. विभाग)	2
5)	पारशिवनी	१०) विश्रामगृह,पारशिवनी (जि.प.नागपूर)	--
		११) पेंच विश्रामगृह,नवेगांव-खैरी (पाटबंधारे)	5
		१२) पर्यटक निवास,खिंडसी-रामटेक (म.रा.प.म.)	10
6)	रामटेक	१३) विश्रामगृह चोरबाहूली (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९)	2
		१४) विश्रामगृह देवलापार (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९)	2
		१५) निरीक्षण बंगला,खिंडसी-रामटेक (पाटबंधारे विभाग)	4
		१६) डाक बंगला सालेघाट,(वन विभाग)	2
		१७) निरीक्षण बंगला,तोतलाडोह (पाटबंधारे विभाग)	2
		१८) विश्रामगृह,तोतलाडोह (पाटबंधारे विभाग)	6
		१९) निरीक्षण बंगला,सिल्लोरी (वन विभाग)	2
		२०) विश्रामगृह,राणी-डोहे (वन विभाग)	--
		२१) विश्रामगृह, मागरकसा (वन विभाग)	4
		२२) डाक बंगला,मनसर (राष्ट्रीय महामार्ग)	2
7)	मौदा	---------- निरंक ----------	
8)	कामठी	२३) रेस्ट हाऊस,कामठी (सां.बां.विभाग)	2

पुढे चालू

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र	तहसिल	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
9)	नागपूर (ग्रा)	---------- निरंक ----------	
10)	नागपूर (श)	२४) रविभवन नागपूर (सां.बां. विभाग)	93
		२५) सर्किट हाऊस,नागभवन,(सां.बां.विभाग)	7
		२६) जुने आमदार निवास,नागपूर (सां.बां. विभाग)	44
		२७) नवीन आमदार निवास,नागपूर (सां.बां. विभाग)	386
		२८) रेस्ट हाऊस,सेमिनरी हिल्स,(वन विभाग)	2
		२९) रेस्ट हाऊस,अंबाझरी,(म.न.पा.नागपूर)	3
		३०) डाक बंगला,गोरेवाडा,(सां.बां.विभाग)	3
11)	हिंगणा	३१) रेस्ट हाऊस,हिंगणा (जि.प.नागपूर)	2
12)	उमरेड	३२) विश्रामगृह,उमरेड(सां.बां.विभाग)	4
13)	कुही	३३) विश्रामगृह कुही (जिल्हा परिषद)	--
		३४) विश्रामगृह,आंभोरा (जिल्हा परिषद)	2
14)	भिवापूर	३५) विश्रामगृह,भिवापूर (सां.बां.विभाग)	2
		३६) विश्रामगृह,दोटेझरी (वन विभाग)	2
		३७) विश्रामगृह,नवेगांव (वन विभाग)	2

टिप :- विश्रामगृह,राणी-डोह,पारशिवनी,कुही बंद करण्यात आले आहे.

आधार :- १) कार्यकारी-अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम विभाग,नागपूर

२) कार्यकारी अभियंता,(बांधकाम),जिल्हा परिषद,नागपूर

३) महानगरपालिका,नागपूर

४) कार्यकारी अभियंता,पाटबंधारे विभाग,नागपूर

५) महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ,नागपूर

६) वन विभाग, नागपूर

७) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग १३,४९,५४,नागपूर

८) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग क्रं ५५, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 15.8

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2000 ते 2001	2001 ते 2002	2002 ते 2003
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	क्षेत्रफळ व लोकसंख्या :-(1961,1971, 1981,1991व 2001)								
1	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9930	9928	9923	9931	9892	9892	9892
2	एकूण लोकसंख्या	संख्या"000"	1512	1942	2589	3287	4051	4051	4051
3	लोकसंख्येची घनता (दर चौ.कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या)		152	196	261	331	410	410	410
4	शेतकरी व एकूण शेतमजूरांची एकूण काम करणा-यांशी टक्केवारी	टक्केवारी	53.73	50.09	47.05	42.38	42.33	42.33	42.33
2	कृषी व सिंचन								
1	जंगलाखालील क्षेत्र	हेक्टर"00"	1840	1830	1830	1810	1349	उ.ना.	उ.ना.
2	लागवडीलायक क्षेत्र	--"--	7320	6230	6130	6590	6576	उ.ना.	उ.ना.
3	प्रत्येक कृषी काम करणा-या मागे (शेतमजूर व शेतकरी) लागवडीलायक क्षेत्र	हेक्टर	1.4	1.8	1.6	1.33	1.33	उ.ना.	उ.ना.
4	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हेक्टर"00"	5380	5570	5300	5590	6089	उ.ना.	उ.ना.
	क) अन्नधान्याखालील क्षेत्र	--"--	5310	5430	3620	3340	2871	उ.ना.	उ.ना.
	ख) ऊसाखालील क्षेत्र	--"--	उ.ना.	1	2	5	9	उ.ना.	उ.ना.
	ग) भुईमूगाखालील क्षेत्र	--"--	50	140	130	170	132	उ.ना.	उ.ना.
	घ) कापसाखालील क्षेत्र	--"--	700	930	800	640	662	उ.ना.	उ.ना.
5	निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र	--"--	उ.ना.	5436	5600	5612	5178	उ.ना.	उ.ना.
6	प्रति कृषी काम करणा-या मागे (शेतमजूर व शेतकरी) पेरलेले निव्वळ क्षेत्र.	हेक्टर	0.76	1.6	1.2	1.04	1.05	उ.ना.	उ.ना.
7	एकापेक्षा अधिकवेळा पेरलेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	1.60	2.53	11.03	11.33	17.60	उ.ना.	उ.ना.
8	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र	हेक्टर"00"	270	390	580	1710	2132	उ.ना.	उ.ना.
9	एकूण सिंचनाखालील क्षेत्राची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	5.2	7.3	10.3	30.42	35.01	उ.ना.	उ.ना.
10	निव्वळ सिंचन क्षेत्र	हेक्टर"00	270	370	430	490	933	उ.ना.	उ.ना.
11	कालव्याव्दारे सिंचित क्षेत्र	--"--	60	100	190	230	454	उ.ना.	उ.ना.
12	विहिरीव्दारे सिंचित क्षेत्र	--"--	140	190	250	260	479	उ.ना.	उ.ना.
13	इतर साधनाने सिंचित क्षेत्र	--"--	80	90	168	199	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

तक्ता क्रमांक - 15.8

निवडक निर्देशांकाचे कल

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2000 ते 2001	2001 ते 2002	2002 ते 2003
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	सिंचनाखालील क्षेत्र								
	क) अन्नधान्ये	हेक्टर'00	150	150	400	1010	1516	उ.ना.	उ.ना.
	ख) ऊस	--"--	उ.ना.	उ.ना.	2	5	7	उ.ना.	उ.ना.
	ग) भुईमूग	--"--	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	30	28	उ.ना.	उ.ना.
	घ) कापूस	--"--	उ.ना.	20	10	24	130	उ.ना.	उ.ना.
	च) फळे व भाजीपाला	--"--	उ.ना.	10	140	170	342	उ.ना.	उ.ना.
3	मृदसंधारणाची कामे								
	क) बांधबंदिस्त केलेली जमीन	हेक्टर'00	उ.ना.	220	70	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ख) मजगीखालील क्षेत्र	--"--	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ग) पुनःप्राप्त केलेले क्षेत्र	--"--	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4	कृषी अवजारे (1997)								
1	क) लाकडी नांगर	"000	70	61	72	90	48	48	46
	ख) लोखंडी नांगर	--"--	2	4	5	12	12	12	12
2	सिंचनाकरिता तेलावर चालणारे पंप	संख्या	10	20	30	30	50	50	48
3	सिंचनाकरिता विद्युतपंप	संख्या	20	80	180	250	373	373	366
4	ऊसाचे चरक	--"--							
	क) शक्तीवर चालणारे	संख्या	उ.ना.	25	29	30	75	75	75
	ख) बैलाच्या दतीने	--"--	उ.ना.	36	40	45	141	141	141
5	पशुधन (1973,1982,1987,1992, 1997)								
1	एकूण पशुधन	संख्या'000"	813	871	1070	1121	1062	1094	1098
2	प्रत्येक सलजोडीमागे लागवड केलेले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	5.04	5.1	5.06	5.12	9.03	9.32	9.32
3	दुभत्या म्हशी	संख्या'000"	64	67	75	91	73	71	86
4	दुभत्या गायी	--"--	17	18	22	27	29	29	29
5	शेळ्या व मेंढ्या	--"--	196	149	257	323	325	346	345
6	कोंबड्या व इतर पक्षी	--"--	220	237	377	432	599	694	691
6	मत्स्य व्यवसाय								
1	समुद्रातील मत्स्य उत्पादन	मे. टन	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	गोडयापाण्यातील मत्स्य उत्पादन	मे. टन	उ.ना.	उ.ना.	926	4617	6900	7089	7432
3	मच्छीमार सहकारी संस्था	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	38	74	93	94	94

तक्ता क्रमांक - 15.8

निवडक निर्देशांकाचे सकल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2000 ते 2001	2001 ते 2002	2002 ते 2003
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	**नोंदणीकृत कारखाने व रोजगार**								
1	चालू कारखाने	संख्या	284	426	459	1279	1564	1471	1496
2	कामगारांची दै.स. उपस्थिती	संख्या''000''	32	35	36	49	54	50	50
3	दरलाख लोकसंख्येमागे नोंद केलेल्या कामगारांची संख्या	संख्या	2586	1649	1836	1906	1242	1234	1234
8	**विद्युत**								
1	विद्युत निर्मिती (दशलक्ष)	कि.वॅ.तास	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	वापरलेली वीज	--''--	22	277	605	789	1150	2041	2136
3	विद्युतीकरण झालेली शहरे	संख्या	79	12	13	23	23	29	29
4	विद्युतीकरण झालेली गांवे	संख्या	78	655	1309	1878	1878	1874	1874
9	**सहकार**								
1	संस्था								
	क) शेती पतसंस्था	संख्या	829	643	611	597	592	594	594
	ख) बिगरशेती पतसंस्था	संख्या	521	113	204	541	792	807	849
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने वगळता गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	संख्या	उ.ना.	1175	1300	2884	1118	1135	1066
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	1420	1402	1559
2	सभासद								
	क) शेती पतसंस्था	संख्या''000''	उ.ना.	89	129	193	246	250	249
	ख) बिगरशेती पतसंस्था	संख्या''000''	उ.ना.	13	30	348	679	597	717
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने वगळता गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	संख्या''000''	उ.ना.	111	352	290	136	123	118
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.	संख्या''000''	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	182	166	179
3	खेळते भांडवल								
	क) शेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	113	125	1148	74168	96061	98250
	ख) बिगरशेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	31	36	1557	83857	63992	262638
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने वगळता गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	रुपये लाखात	उ.ना.	130	441	1276	21936	18398	15645

तक्ता क्रमांक - 15.8

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तपशील	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2000 ते 2001	2001 ते 2002	2002 ते 2003
1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10
	घ) सहकारी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	12277	14942	15396
4	**दिलेलीबाब.**								
	क) शेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	107	35	467	60083	52421	7727
	ख) बिगरशेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	848	32611	29157	141917
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने भात गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	घ) सहकारी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
10	**शिक्षण**								
	प्राथमिक								(अस्थाई)
	क) संस्था	संख्या	659	1718	1796	2092	2475	2475	2475
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	73	216	328	416	451	451	451
	ग) शिक्षक	संख्या"000"	2	7	8	10	13	13	13
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	27	32	24	24	35	35	35
2	**माध्यमिक व उच्च माध्यमिक**								
	क) संस्था	संख्या	83	289	303	522	695	741	741
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	43	128	205	306	403	442	442
	ग) शिक्षक	संख्या"000"	2	7	7	9	12	13	13
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	22	18	27	29	32	34	34
3	**महाविद्यालयीन**								
	क) संस्था	संख्या	उ.ना.	22	24	49	153	153	153
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	उ.ना.	21	32	56	85	85	85
	ग) शिक्षक	संख्या	उ.ना.	2000	2028	1760	3501	3501	3501
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	उ.ना.	11	16	32	24	24	24
4	**साक्षरतेची टक्केवारी (1961,1971,1981,1991,2001,जनगणना**								
	क) पुरुष	टक्केवारी	48.1	56.1	56.1	81.79	90.25	90.25	90.25
	ख) स्त्रिया	टक्केवारी	31.3	33.5	33.5	64.74	77.65	77.65	77.65
	ग) एकूण	टक्केवारी	35.10	45.9	45.9	73.64	84.18	84.18	84.18

तक्ता क्रमांक - 15.8

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2000 ते 2001	2001 ते 2002	2002 ते 2003
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	**वैद्यकीय व आरोग्य सेवा**								
1	दवाखाने	संख्या	67	125	140	135	124	124	124
2	रुग्णालये	संख्या	10	20	23	26	24	23	23
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	11	13	13	45	48	48	48
4	खाटा	संख्या	1567	1846	4275	4938	5059	5059	5059
5	दरलाख लोकसंख्येमागे खाटा	संख्या	103	95	220	191	129	125	125
6	उपचार केलेले रुग्ण								
	क) बाहयरुग्ण	संख्या"000"	1230	2939	4503	7682	2263	2608	2557
	ख) आंतररुग्ण	संख्या"000"	30	69	532	426	518	616	602
7	जन्माचा दर	दर हजार	28.0	22.5	20.8	25.79	17.47	17.47	16.20
8	मृत्यू दर	दर हजार	6.9	6.2	6.7	6.45	5.45	5.43	5.62
12	**वाहतूक व दळणवळण**								
1	रस्ते लांबी(न.पा.वगळून)	कि.मी.	745	1159	3683	5792	6916	6979	7088
2	दर 100 चौ.कि.मी. क्षेत्रामागे रस्त्यांची लांबी (न.पा.रस्ते वगळून)	कि.मी.	8	12	37	58	70	71	72
3	रस्त्याची लांबी, दरलाख लोकसंख्येमागे	कि.मी.	49	60	142	224	226	231	233
4	एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी	कि.मी.	322	343	350	383	421	421	421
5	डाक कार्यालये	संख्या	156	266	339	323	354	358	360
6	तार कार्यालये	संख्या	33	47	71	84	96	95	93
13	**स्थानिक स्वराज्य संस्था**								
1	पंचायत समिती	संख्या	13	13	13	13	13	13	13
2	ग्राम पंचायत	संख्या	196	659	699	765	778	778	778
3	नगरपालिका	संख्या	10	10	10	10	10	10	10
4	कटक मंडळे	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
5	महानगरपालिका	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
14	**संकीर्ण**								
1	बँक शाखा (सर्व बँका)	संख्या	30	80	148	369	408	408	408

टिप :-१) पशुधनाची आकडेवारी १९६१,१९६६,१९७८,१९८७,१९९२ व १९९७ च्या पशुगणनेवर आधारित आहे.

२) रकाना क्र ४ ते ८ सहकार बाब अंतर्गत उत्पादक संस्था यामध्ये समाजसेवी २ स्थाच्या समावेश आहे.

आधार :-1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,मुंबई. 2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.